

AWEMainta

E DIFERENCIA DEN NOTICIA

E LUCHA PA CAYANAN MAS SIGUR

DASH CAM, DISCIPLINA Y CAMINDANAN PELIGROSO

FRUSTRA Y LUBIDA:
**COMUNIDADNAN LAGA
NAN SO PA TRATA CU
NEGLIGENCIA DI MASCOTA**

**CARIBBEAN MERCANTILE
BANK N.V., CEDE ARUBA Y
UNIVERSIDAD DI ARUBA TA UNI MAN**
PA PRESENTA E NON-PROFIT LEADERSHIP
& GOVERNANCE CONFERENCE 2025

AWEMainta.NL
**DUURZAME
ENERGIE OP ARUBA**
TUSSEN AMBITIE EN BLOKKADES

Payroll Pro
HRM
WWW.PAYROLLPROHRM.COM

WHY PAYROLL PRO BEATS THE REST

THE MOST TRUSTED, ALL-IN-ONE HRM & PAYROLL SOFTWARE

OFFICIAL DISTRIBUTOR

VCC REAL SOFTWARE
International NV REAL SUPPORT
www.vcc-nt.com

+297 583-7072

E lucha pa cayanan mas sigur

Dash cam, disciplina y camindanan peligroso

ARUBA a mira chauffeurnan coriendo na velocidad halto riba camindanan manera Boulevard y Barcadera. Den pasado, no tabata straño pa mira chauffeurnan pasa e limite di velocidad, y hopi hende lo a admiti cu nan tabata core un poco mucho lihe de bes en cuando. Sinembargo, awe e situacion a escala y a bira un problema significativo. Cu mas di 80.000 auto awor riba e isla, coremento irresponsabel na velocidad halto a bira cada bes mas peligroso, poniendo bida di hendenan inocente na riesgo.

Den añanan anterior, e volumen mas abou di trafico tabata nifica cu aunke core lihe tabata riesgoso ainda, e potencial pa accidentenan tabata mucho mas abou. Awe, e camindanan ta yen, y core na velocidad halto no ta solamente irresponsabel, sino tambe increíblemente peligroso. chauffeurnan cu ta maniobra entre trafico na velocidad excesivo ta pone famia-, mucha- y otro automobilistanan den peligro. Esaki no ta trata solamente di kibra ley; e ta trata di e menasa serio cu e comportacion aki ta representa pa seguridad publico.

Un otro factor cu ta añadi na e riesgo ta e condicion di e camindanan di Aruba. Aunke Aruba a haci progreso real den pone asphalt nobo den algun districto, ainda tin hopi pida caminda den mal condicion. Buraconan, superficienan desigual y reparacionnan no caba ta nifica cu core lihe of core irresponsabel ta practicamente un invitacion pa desaster. Hasta cu asphalt nobo den algun area, e combinacion di congestion di trafico y seccionnan di caminda malo ta haci coremento negligente un receta pa accidentenan serio.

Ta alarmante pa mira autonan coriendo

duro den areanan densamente pobla, ignorando abiertamente leynan di trafico y poniendo tur hende rond di nan den peligro. Tal comportacion irresponsabel a contribui na un aumento den accidentenan di trafico, hopi cu resultadonan tragico.

E camindanan smal di Aruba y e trafico creciente ta haci'e mas importante cu nunca pa chauffeurnan sigui e limitenan di velocidad y core responsabelmente.

Como reaccion riba e problema creciente aki, AWEMainta a bira un defensor fuerte pa e introduccion di 'dash cam' den vehiculonan. E aparatonan aki por sirbi como evidencia valioso den violacionnan di trafico y accidentenan, dunando grabacionnan cla di incidentenan di coremento peligroso.

Mas aleu di esey, e conocimiento cu nan accionnan por wordo graba por actua como un factor di disuasion

inmediato pa chauffeurnan irresponsabel. E hecho di sa cu tin un 'dash cam' presente por haci chauffeurnan pensa dos biaha prome cu nan tuma parti na un comportacion riesgoso riba caminda.

Segun cu e poblacion y trafico di Aruba ta sigui crece, ta crucial pa nos atende cu e custumbenan di core irresponsabel aki. Implementa 'dash cam' ta solamente un di e hopi pasonan necesario pa sigura seguridad riba caminda pa tur hende. E responsabilidad ta cay riba cada chauffeur pa proteha no solamente nan mes, sino tambe henter e comunidad.

Ta tempo pa baha velocidad, obedece leynan di trafico y haci e camindanan di Aruba mas sigur pa tur hende. Pasobra riba un isla unda trafico ta pisa y camindanan ta keda leu di ta perfecto, core irresponsabel no ta djis negligencia—e ta busca problema.

Frustra y lubida:

Comunidadnan laga nan so pa trata cu negligencia di mascota

DEN henter Aruba, mascotanan ta destina pa trece compañerismo y alegría—pero ora doñonan ta negligente, ta e bisiñanan t'esnan cu ta sufri. Pa hopi comunidad, e situacion a pasa di frustracion pa desesperacion total.

Residentenan ta cansa di cachonan cu ta blaf sin fin, bestianan riba caya coriendo liber y e daño constante na nan propiedad. Y ora nan yama polis of autoridadnan di bestia, mucho biaha nada no ta cambia.

Zonido cu nunca ta para

Imagina bo ta purba drumi cu un cacho ta blaf durante henter anochi, tur anochi. Of purba relaha despues di trabou mientras un mascota negligisha ta yora den e cura bisiña. Bisiñanan ta describi'e no como un molester ocasional, sino como un atake diario riba nan paz mental. *“Nos no por ni come den famia sin e zonido,”* un residente frustra a bisa. *“Nos a yama polis, pero ningun hende ta haci nada.”*

Bestianan di caya ta multiplica, cayanan ta sufri

Doñonan di mascota negligente cu no ta sterilisa of contene nan bestianan, ta alimentando e poblacion di bestia riba caya. Gruponan di cacho ta cana liber, benta bari di sushi abou y ta crea peliger pa muchanan cu ta cana bay cas for di scol.

Pushinan cu ta laga pa cria yiu ta invadiendo hardinnan y plamando den tere-nonan bandona. E problema ta visibel den tur districto, pero e comunidadnan ta sinti nan mes bandona pa atende cu ne nan so.

Daño na propiedad, tensionnan creciente

Mascotanan sin supervision ta coba den hardin, kibra heki y hasta drenta den curanan unda nan no ta bonbini. Loke ta cuminsa como un asunto priva, lihe ta escala den disputanan den barío. Den algun caso, discusionnan entre residentenan a bira gritamento fuerte, cu un banda ta roga pa paz y e otro ta nenga di tuma responsabilidad. *“Nos ta na e punto unda bisiñanan ta bringing cu otro pasobra e autoridadnan no kier interveni,”* un residente a splica.

Un grito di ayudo di comunidad

Esaki no ta trata solamente di mascota. E ta trata di calidad di bida, respet entre bisiña y e derecho basico pa sinti bo sigur y confortabel den bo propio cas. Ora institucionnan no ta actua, resentimiento ta crece y e confiansa den e sistema ta caba. Hende ta cuminsa

kere cu ningun hende no ta importa—ni e doñonan, ni polis, ni gobierno.

Tempo pa tuma responsabilidad

Si Aruba kier barionan mas fuerte y sigur, doñonan negligente di mascota no por sigui sin control. Autoridadnan mester cuminsa ehecuta e ley cu ya ta existi. Multa, confiscacion y programanan obligatorio di sterilisacion no ta un luho—nan ta necesidadnan. Mas importante ainda, bisiñanan mester sinti cu nan ta ser scucha ora nan keha, no cu nan ta wordo poni un banda.

Pasobra den curason di e problema aki tin un berdad simpel: hende merece paz den nan propio cas. Te ora cu doñonan di mascota negligente wordo teni responsabel, e comunidadnan lo keda atrapa den un ciclo di rabia, desesperacion y silencio di esnan cu ta supuestamente t'ey pa yuda.

Caribbean Mercantile Bank N.V., CEDE ARUBA y Universidad di Aruba ta uni man

Pa presenta e Non-Profit Leadership & Governance Conference 2025

CARIBBEAN Mercantile Bank (CMB) N.V., den colaboracion cu CEDE ARUBA y e Instituto pa Good Governance y Liderato (GG&L) di Universidad di Aruba, ta anuncia cu e **HEART + KNOWLEDGE: Non-Profit Leadership & Governance Conference 2025** lo tuma luga dia **27 di september 2025** na Hyatt Regency Aruba, di 8:30 AM te 4:30 PM.

E conferencia ta dirigi pa fortifica e rol vital cu organisacionnan non-profit tin den nos sociedad. E motibo principal pa organisa e conferencia unico aki, ta pa fortifica liderato y bon gobernansa, pa stimula colaboracion, y pa crea un ecosistema non-profit mas resiliente y sostenibel.

E conferencia lo inclui sesionnan inspiracional y practico cu oradornan di nivel local, regional e internacional. Keynote Speaker: Dr. Michael D. Layton di Dorothy A. Johnson Center for Philanthropy cu lo bin for di Merca, e lo elabora ariba e ecosistema global di non-profit y filantropia.

Nos lo tin workshops tambe:

- Board Governance – Hellen van der Wal & Robbert Kroon
- Innovative Funding & Business Models – Gyonne Zafira & Edward Erasmus
- Inspirational Talk: José Sommers (Foresee Foundation di St. Maarten) cu lo papia ariba resiliencia y innovacion den liderato non-profit.

Durante e interactive session, esaki lo wordo dirigi door di Thaïs Franken y CEDE ARUBA cu partnernan, cu e meta pa co-crea contenido pa crea capacidad den futuro.

E programa tambe lo brinda momento di networking pa stimula colaboracion entre organisacionnan presente.

Segun CMB *“Ora nos NGO’s ta mas fuerte, henter comunidad ta beneficia di esaki.” “Tambe nos ta kere cu transparencia, liderato y integridad ta fundamental y esencial pa logra confianza, sea pa un banco of pa un organisacion non-profit.”* Apoyando e conferencia, CMB ta enfatisa nan compromiso pa eleva nivel di bon gobernansa y transparencia.

Detayes di Conferencia

Fecha: 27 di september 2025

Luga: Hyatt Regency Aruba

Ora: 8:30 AM – 4:30 PM

Costo di inscripcion: Afl. 50 (inclui 2 representante pa cada

NON-PROFIT LEADERSHIP AND GOVERNANCE CONFERENCE

Heart + Knowledge for Community Work

Keynote Speaker
Mr. Michael D. Layton, Ph.D
Community Philanthropy

Speakers

- Hellen van der Wal & Robbert Kroon: Galan Group
- Edward Erasmus: University of Aruba
- Gyonne Goedhoop: Kreashon Konstante
- Jose Sommers: Foresee Foundation

September 27, 2025

Hyatt Regency Aruba | 8:30 am – 4:30 pm

AWG 50 For two representatives per registered organization.

Scan to register!

CMB CARIBBEAN MERCANTILE BANK

GG&L Aruba Institute for GOOD GOVERNANCE & LEADERSHIP

University of Aruba

CEDE ARUBA CENTRO DE ESTUDIOS DE INVESTIGACION

organizacion)

Espacio ta limita: Maximo 100 participante

Registracion ta posibel via e pagina di Facebook di Caribbean Mercantile Bank y CEDE ARUBA. Prioridad lo wordo duna na e organisacionnan cu a ricibi invitacion di CEDE ARUBA, pero tambe lo tin un lista di espera.

Invitacion

Nos ta invita tur organizacion y fundacion non-profit pa tuma parti den e oportunidad unico aki. E conferencia ta uni Heart + Knowledge, pasion pa comunidad cu habilidadnan profesional, pa logra un Aruba mas fuerte, inclusivo y sostenibel.

TIERRA
DEL SOL
GOLF COURSE
BY IBEROSTAR*

ALL YOU CAN EAT A-LA-CARTE

Sunday Brunch

\$60

PER PERSON

From 11am to 3pm

Please call 586-7800 ext. 231 or 242

E-mail: tdsba1@iberostar.com

www.tierradelsol.com

Laga afo di e schedule

Acoso scondi den hotel y condominium di Aruba

E resort y condominiumnan briyante di Aruba ta pinta un cuadro di relajacion y calidez, pero tras di e suitenan di huesped y e palmanan, hopi trahado den hospitalidad ta enfrenta un realidad mas preocupante. Acoso den e industria aki no semper ta obvio—hopi biaha e ta sconde den e operacionnan diario, specialmente den e manera con warda y oportunidadnan ta ser parti.

Keda afo for di e schedule of wordo ignora sin spli-cacion ta mas cu un simpel decision di maneho. Pa hopi trahado, e ta un forma di castigo silencioso cu ta dañá carera, confiansa y nan medio di biba na un manera keto.

E arma silencioso di exclusion

Den e sector di hotel y condo di Aruba, e liña entre traha schedule y acoso hopi biaha ta vago. Trahadonan cu papia, bay contra comportacion inapropia of simplemente no ta “cuadra” por haya nan mes kita for di e lista di trabou of nenga ora—sin ningun hustificacion cla.

“No ta manera cu nan ta grita bo of core bo. Nan djis ta stop di yama bo,” un housekeeper na un condo na rand di lama a bisa. *“Diripiente, bo no ta riba e schedule pa un siman, despues dos. Y ningun hende lo splica dicon.”*

E tipo di exclusion aki por parce pasivo, pero e ta strategico—y e ta manda un mensahe: keda keto, of perde bo siguridad di trabou.

Un problema amplio pero ignora

Un reporte di 2024 di e activista social Karin Bosman a revela cu mas di mita di e trahadonan di hospitalidad di Aruba a enfrenta un of otro forma di acoso na pia di trabou, y hopi a describi e retencion di turno, training of promocion como un tactica comun. Den algun caso, e ta sigui un keho. Den otronan, e ta refleha faboritismo of prehuicionan discriminatorio. E falta di politica cla den resortnan mas chikito y condonan maneha privadamente ta haci’e ainda mas facil pa e comportacion aki sigui sin control.

E bashinan legal y cultural

Actualmente Aruba no tin un ley cu ta dirigi especificamente riba acoso na pia di trabou. Aunke reglanan general di siguridad y husticia ta existi, nan no ta cubri explicitamente dunamento di schedule como castigo of asignacion di trabou parcial.

E bashi legal aki—combina cu normanan cultural cu ta descurasha confrontacion—ta laga hopi trahado insegur na unda pa bay. Den un comunidad insular chikito, reputacion ta core lihe. Trahadonan tin miedo di wordo poni riba un lista preto of wordo cataloga como un “problema,” locual ta nifica cu hopi ta scoge pa wanta den silencio en bes di riesgo di perde nan entrada por completo.

Kico dunado di trabou por—y mester—haci

Algun propiedad progresivo ta dunando un ehempel positivo—Boardwalk Boutique Hotel, por ehempel, a introduci politicanan cla contra acoso y di etica, incluyendo proteccion contra represalia y proceduranan confidencial pa keho. Sinembargo, tal esfuersonan ta keda e excepcion en bes di e regla.

Pa trece un cambio real den henter e sector di hospitalidad di Aruba, e industria mester adopta sistemanan di schedule husto y transparente, implementa politicanan skirbi cu ta defini y prohibi formanan sutil di acoso claramente, duna training regular na tanto personal como na gerencia, y sigura proteccionnan fuerte pa trahadonan cu papia.

Acoso na pia di trabou no semper ta trata di gritamento of menasa—e por ta asina simpel, y asina dañino, como keda afo for di e schedule. Pa hopi di e trahadonan di hotel y condo di Aruba, e forma aki di maltrato silencioso ta kita pocopoco for di nan dignidad y estabilidad financiero.

MONDAY TO FRIDAY
7:00AM - 10:00AM

DJIS PA HARI

RADIO VARIETY SHOW

LIVE ON TWITCH AT [TWITCH.TV/WAVEZFM1075](https://www.twitch.tv/wavezfm1075)

PUBLIC AUCTION

THURSDAY,
OCTOBER 23, 2025

On Thursday, October 23rd, 2025, at 11am, at the Chamber of Commerce, Aruba, will be auctioned in public (*executoriale verkoop*) pursuant to art. 3:268 and 3:254 Civil Code of Aruba:

Caya Musica 37

A residential house, situated on a right of long lease until April 23, 2056, in total 625 m2 in size, situated at Pos Abao in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as First Division Section K number 1312.

Starting bid: Afl. 548.536,00

Ruby 16

A residential house, situated on a right on long lease until December 19, 2060, in total 600 m2 in size, situated at Westpunt in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as Second Division Section A number 636.

Starting bid: Afl. 1.306.616,00

Santa Cruz 364-D

A commercial building situated on:

- a parcel of full ownership (*eigendomsgrond*), 1.872 m2 in size, situated at Santa Cruz in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as First Division Section R number 1812;
- a parcel of full ownership (*eigendomsgrond*), 716 m2 in size, situated at Santa Cruz in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as First Division Section R number 1814;
- a parcel of full ownership (*eigendomsgrond*), approximately 1.089 m2 in size, situated at Santa Cruz in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as First Division Section R number 2966 indexnumber D9172;

Starting bid: Afl. 1.352.011,00

AUCTION NOTARY: Th.R. JOHNSON

- The auction is subject to the general conditions for foreclosure auctions and special auction conditions which will be determined by civil law notary Th.R. Johnson.
- Seller has the right to not accept any bid, at its sole discretion.
- The auction may be stopped or postponed at any time.
- Each bidder must submit a bank guarantee and/or letter of credit issued by a bank in Aruba to the amount of the highest bid increased with an amount equal to the auction costs.
- A signed and dated private bid can be submitted until **October 8th, 2025, 5 PM**. A bidding form can be downloaded on our website.

For more information visit:
WWW.JOHNSONNOTARY.COM

Nunca robes, semper cu boca grandi

Comprondiendo e mentalidad di ‘semper tin rason’

NOS tur a yega di topa nan—e hendenan cu nunca, pero nunca ta admiti cu nan ta robes. Sea ta un amigo, un colega of e omo ey cu ta domina e comementonan di famia, e tipo di persona cu “*Semper Tin Rason*” tin un manera di converti cada combersacion den un bataya cu e ta nenga di perde. ***Pero dicon ta asina dificil pa algun hende bisa e tres palabranan simpel ey: “Mi tabata robes”?***

Ego riba evidencia

Den su esencia, e síndrome di “*Semper Tin Rason*” ta bini di ego. Admiti un eror ta sinti como perde cara, specialmente den culturanan unda ta fuerte y sigur di bo mes ta wordo balora. Pa algun, admiti cu nan ta robes ta sinti como expone debilidad—aunke den realidad, e ta un señal di madurez. En bes di bisa, “*Bo tin rason, mi a haci un eror,*” nan ta redobla nan esfuerço, trociendo argumento, scogiendo hecho selectivamente of hasta cambiando di tema. Tur cos, menos admiti derota.

Miedo di muestra malo

Ningun hende no gusta pasa berguensa, pero pa algun, e miedo ta mas profundo. Nan ta preocupa cu admiti un eror lo haci otronan respeta nan menos. Ironicamente, generalmente ta lo contrario ta berdad. Hende ta confia esnan cu ta acepta nan erornan mucho mas cu esnan cu tercamente ta nenga realidad. Asina mes, e grupo di “*Semper Tin Rason*” hopi biaha ta tene duro na nan version di e susedidonan, hasta ora nan ta enfrenta evidencia cla di lo contrario.

E comodidad di siguransa

Tin un banda psicologico tambe. Ta robes ta incomodo—e ta sacudi nos confiansa y ta haci e mundo sinti menos predecibel. Door di insisti cu nan semper tin rason, hende ta evita e incomodidad ey. Siguransa, hasta un siguransa falso, ta reconfortante. Esaki ta yuda splica dicon algun ta nenga di admiti eror hasta tocante cosnan chikito. No ta trata di e asunto mes—ta trata di proteha nan sentido di identidad.

Impulso di red social

E era digital solamente a haci e síndrome aki pio. Riba plataformanan como Facebook of Twitter, hende por rondona nan mes cu otronan cu ta di acuerdo cu nan. Opinionnan robes ta wordo reforsa, no cuestiona. Y ora nan ser cuestiona, e persona cu “*Semper Tin Rason*” por simplemente blokia, silenciar of kita e oposicion como amigo. Den e ambiente ey, dicon admiti cu bo ta robes si bo por djis silenciar e recordatorio?

Bibando cu e grupo di “Semper Tin Rason”

Pues, kico nos por haci ora nos enfrenta un hende cu ta nenga di admiti eror? E berdad ta—no mucho. Bo por presenta hecho, pero bo no por forsa humildad. E miho enfoke hopi biaha ta pa scoge bo batayanan. Tin biaha no ta bale la pena e energia pa proba un punto na un hende cu ta determina pa no scuch’e.

Loke si nos por haci, sinembargo, ta modela un miho comportacion nos mes. Admiti ora nos ta robes—na trabou, na cas, den publico—ta muestra forsa, no debilidad. E ta anima otronan pa haci mescos, hasta si nan no ta admiti’e mesora.

E síndrome di “*Semper Tin Rason*” ta mes bieu cu orguyo humano mes. Pero si nos kier combersacionnan mas saludabel, politica mas honesto y comunidadnan mas fuerte, nos mester cuminsa balora humildad tanto como confiansa.

Pasobra na final di dia, ningun hende no tin rason tur ora. Y pretende otro cos no ta yuda ningun hende.

Celebrate
the season
in timeless
elegance & joy

Contact us for our
holiday packages

Lilian Polsbroek
lilian.polsbroek@hilton.com
526 6120

Hilton
ARUBA CARIBBEAN
RESORT & CASINO

LUNA DI LOCURA!

CUMpra 2
Y HAYA 1 LOTTO 5
LOCO GRATIS!

CON PA HUNGA?

CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 ADICIONAL LOCO COMPLETAMENTE **GRATIS** Ariba e mesun ticket!
MAS BO CUMpra, MAS TICKET LOCO **GRATIS** BO LO RICIBI!

PROMOCION TA VALIDO TE CU
30 DI SEPTEMBER

Cria fuerte, forma mas fuerte

E creacion di muhenan independiente

DEN e mundo cambiante di awe, muhenan fuerte y independiente ta cada bes mas visibel den tur parti di sociedad—liderando companianan, criando famia y formando comunidnan. **Pero tras di e forsa ey ta sconde un historia mas profundo:** E influencia dual di un criansa cu ta duna sosten y e lesnan siña a traves di adversidad.

Forsa ta cuminsa na cas

Hopi muhe empodera ta atribui nan confiansa y independencia na nan mayornan. Un criansa fuerte—sea ta via estimulo, disciplina of sosten incondicional—ta pone un fundeshi di balor propio. Mayornan cu ta siña nan yiu muhe pa pensa criticamente, tuma decision y para pa nan balornan, hopi biaha ta cria muhenan cu no tin miedo di persigui metanan den educacion, carera of bida personal. Ora muchanan ta lanta den un ambiente unda nan ta confia, reta y apoya, nan ta siña resiliencia for di trempan. **Un mama cu ta insisti cu e opinion di su yiu muhe ta conta, of un tata cu ta siñ'e resolve problema su so, ta manda un mensahe poderoso:** Bo ta capaz. E lesnan ey ta resona pa henter bida.

Forma den adversidad

Pero criansa so no ta completa e cuadro. Bida mes ta pone e fundeshi ey na prueba. Adversidad—sea e ta bin den forma di un perdida personal, lucha financiero, discriminacion of fracaso—ta hunga un rol igualmente crucial den forma muhenan independiente. Adversidad ta forsa nan pa adapta, pa supera contra-tiempo y pa proba nan forsa no solamente na otronan, sino na nan mes.

Un muhe cu mester a nabega rechazo, sobrevivi dificultad of lanta for di fracaso, hopi biaha ta descubri un forsa interior cu e no tabata sa cu e tabatin. E exper-

encianan aki ta crea determinacion, ta profundisa empatia y ta siña perseverancia. Di e manera aki, adversidad no ta bira solamente un obstaculo, sino un forno den cual resiliencia ta ser crea.

Percepcionnan di intimidacion

E resultado di e mescla aki—un criansa fuerte y un resiliencia gana cu lucha—ta un muhe cu ta autosuficiente, sigur di su mes y empodera. Sinembargo, e cualidadnan aki tin biaha por ser malinterpreta. Algun homber, forma pa inseguridad of puntonan di bista tradicional riba rolnan di genero, por haya tal muhenan “intimidante”. Nan ta mira independencia no como forsa, sino como un menasa pa nocionnan anticua di dominio.

Sinembargo, otronan ta admira e cualidadnan aki y ta balora muhenan fuerte como igual. Pa hombernan sigur di nan mes, e independencia di un muhe no ta intimidante—e ta atractivo. Nan ta reconoce cu determinacion, resiliencia y inteligencia ta cualidadnan cu ta enrikece un relacion en bes di kit'e balor.

Mas aleu di intimidacion: Construyendo compresion

E yabi pa conecta e percepcionnan diferente aki ta sinta den comunicacion. Muhenan fuerte cu ta habri tocante nan metanan, expectativanan y balornan ta duna partnernan potencial e chens di compronde nan mas profundo. E honestidad aki no solamente ta reduci malcomprendemento, sino tambe ta fortifica relacionnan construi riba respet.

Loke ta importante pa corda ta cu muhenan empodera no ta ser forma pa un solo forsa. Nan ta e producto di mayornan cu ta cria nan cu amor y di e retonan cu bida ta pone riba nan caminda. Cada uno ta hunga un rol den forma muhenan cu por para firme dilanti di tanto oportunidad como adversidad.

avianca
the sky belongs to all of us

AUA
ARUBA AIRPORT AUTHORITY

Ban Colombia!

BOOK MESORA! avianca.com

Bogota

Medellin

Weekly SPECIALS

19 SEPT - 25 SEPT '25

MANGO

**GRAPES RED
SEEDLESS 2LB**

**GRAPES WHITE
SEEDLESS 2LB**

DELIMEX CHICKEN CHEESE TAQUITOS
16CT 21.6oz

FRIKANDELLEN 20ST

EE VEG BROCCOLI CUTS 32oz

RIB EYE BRAZIL RESERVE

CHICKEN LEGS SKINLESS

LOINRIBS FOR STEW

*Promocion ta valido desde 19 di sept pa 25 di sept 2025 y tanten cu tin den stock.

**SUPER
Do it Center®**

Reunion fructifero cu ex Prome Minister Balkenende

Prome Minister Eman: Ta crucial pa reflexiona riba e bon comun

DEN su prome bishita oficial na Hulanda, Prome Minister mr. Mike Eman ta atendiendo un cantidad di reunion cu personanan prominente den politica Hulandes. un di e reunionnan aki a tuma luga cu ex Prome Minister Jan Peter Balkenende cu ta un amigo di Aruba pero tambe personal di Eman, p'esey cada bes cu Eman, den cualkier capacidad ta na Hulanda, ta traha espacio den su agenda pa topa cu Balkenende y contempla riba Hulanda, riba mundo y riba retonan dilanti tur comunidad.

Prof. mr. dr. Jan Peter Balkenende tin un trayecto impresionante y ademas di tabata ex Prome Minister, e ta carga e titulo honorario di Minister di Estado, y cu apenas 21 aña e tabata Gemeenteraadslid. Ademas e ta conta cu un respet enorme den arena politico Hulandes y Europeo.

Durante su encuentro e biaha aki cu Balkenende, Prome Minister Eman a intercambia di pensamento riba e manera pa acerca e gobierno nobo despues di eleccion proximo pa por yega na acuerdonan enfocando riba oportunidadnan win-win pa tanto Aruba como Hulanda. Ademas a papia di Universidad di Wageningen, di kenniseconomie pero tambe riba e idea pa crea un fondo di inversion pa e islanan Aruba, Corsou y Sint Maarten pero cu por inclui e islanan BES tambe. Na luga di haci pago na Hulanda pa e Covid-lening, kier haci e mesun pago pero na e fondo di inversion cu por uza pa inversionnan necesario pero tambe crea un buffer pa por enfrenta cualkier posibel calamidad riba e islanan di Caribe Hulandes.

Balkenende a comparti varios idea con pa acerca e politiconan Hulandes cu e diferente proyectonan y a acepta e invitacion pa un conferencia grandi riba e tema di “*E bon comun*”. Esaki lo ta un conferencia cu invitadonan cu ta profesor, y filosofico y personahenan cu ideanan practico riba e tema di e bon comun. Rond mundo Gobiernonan ta busca con por traduci e pasonan cu nan ta tuma den resultado mas concreto pa e ciudadano y con por dirigi e decisionnan cu Gobiernonan ta haci den direccion di sirbi e bon comun. Hopi biaha tin un desconexion entre locual Gobiernonan ta haci y locual e pueblonan ta sinti, pero tambe den sector priva den cual e trahadonan no tur ora ta sinti cu nan esfuersonan ta traduci den un miho prosperidad. Ta crucial pa reflexiona riba e bon comun y ta importante pa sa unda mester trece cambio pa alinea e desaroyo cu e bienestar di comunidad.

Ya tin confirmacion di Professor Sandel di Harvard University cu tin experticio amplio riba e tema di e bon comun y lo comparti su conocimiento durante e conferencia na final di januari 2026. E conferencia aki lo conta cu un line-up di experto riba e tema aki cu mester sirbi como guia pa nos mehora e bon comun na Aruba.

Prome Minister Eman ta satisfecho cu e aporte intelectual di ex Prome Minister Balkenende pa locual ta haciendo na Aruba. Premier Eman ta buscando un base solido pa carga e rumbo cu kier hiba Aruba aden y ta contento cu por conta cu sosten di institutonan Hulandes. Ta hustamente pa e motibo aki, un bon relacion cu Hulanda ta importante.

Weekly SPECIALS

19 SEPT - 25 SEPT '25

Each
f 6.49
Everyday Low Price

OATLY HAVERDRANK VOL 1LTR

Each
f 4.09
BUY 1 GET 1 FREE

ADU TOMATO PASTE 800GR

Each
f 8.29
Normal Price
Each
f 7.29
Special Price

PACE SALSA MEDIUM THICK AND CHUNKY 16OZ

Each
f 20.89
Normal Price
Each
f 18.99
Special Price

PHOENIX DRIED DATES PITTED 1KG

Each
f 2.29
Normal Price
2 FOR
f 3.49
Special Price

MOTTS NATURAL APPLE JUICE 80Z

Each
f 8.99
Everyday Low Price

CHEX MIX CHOCOLATE TRUFFLE 80Z

Each
f 14.59
Everyday Low Price

BRAG APPLE CIDER VINEGAR 32OZ

Each
f 11.29
Normal Price
Each
f 9.99
Special Price

FOCA POWDER LAUNDRY DETERGENT 2KG

Each
f 26.59
Normal Price
Each
f 24.89
Special Price

FIORA MEGA ULTRA SOFT BATH 12 ROLL

*Promocion ta valido desde 19 di sept pa 25 di sept 2025 y tanten cu tin den stock.

SUPER Do it Center®

Compromiso firme cu integridad

E suceso nan cu a tuma luga den weekend cu a pasa, relaciona cu un miembro di nos organisacion, ta algo serio y e tin tur nos atencion. Integridad ta e base di nos trabou di tur dia.

Teniendo esaki na cuenta, nos ta tumando tur paso pa por yega na medida nan necesario, pa atende debidamente cu e comportacion y e acto nan cu e persona a comete. Na niun momento, nos no ta permiti ni acepta e tipo di acto nan aki.

Wardacosta lo sigui ehecuta nan trabou cu seriedad y dedicacion manera sa haci tur dia.

THE AMC UNICON HOME EVENT

ENJOY 2 DAY SALE!!!

19TH - 20TH
SEPT, 2025.

NOW WHEN YOU SHOP,
GET CREDIT AT THE CASH PRICE

25% OFF YOUR INTEREST RATE ON ALL PLANS

PLUS

FREE DELIVERY
FOR CREDIT CUSTOMERS

LIMITED TIME. SHOP NOW.

NO HIDDEN FEES | NO COLLATERAL | APPROVAL IN 24 HOURS

Promotion Ends September 20th, 2025. Conditions Apply.

MTHLY: AWG 30
WAS MTHLY: AWG 33

27" ACER NITRO CURVED FULL
HD MONITOR - HDMI PORT GAMING - 2
UM.HE0AA.Z01

AWG 475

MTHLY: AWG 38
WAS MTHLY: AWG 53

SOUNDBAR C SUBWOOFER WIRELESS
DTS VIRTUAL
SN6DPANLLK

AWG 599

MTHLY: AWG 87
WAS MTHLY: AWG 100

SAMSUNG
LED 65" - 4K UHD - SMART - BLACK
UN65DU7000PXA

AWG 1379

MTHLY: AWG 88
WAS MTHLY: AWG 100

JBL PARTY BOX 710 - B/L &
CUSTOMIZABLE LED LIGHTS - BLACK
JBLPARTYBOX710AM

AWG 1399

MTHLY: AWG 114
WAS MTHLY: AWG 178

SAMSUNG
QLED 55" - HDR - 4K - SMART - BLACK
QN55LS03BAPXA

AWG 1799

MTHLY: AWG 212
WAS MTHLY: AWG 230

APPLE
MACBOOK AIR 13.6"
MRXT3LLA

AWG 3359

569-2407 AMC EAGLE MEGASTORE

568-9070 AMC SAN NICOLAAS

HORARIO: 9AM - 6PM

DIALUNA PA DIASABRA

Weekly
SPECIALS

19 SEPT - 25 SEPT '25

Per Item
f79.99
Normal Price

Per Item
f69.99
Special Price

GENESIS ROTARY TOOL ACCESSORY 208-PC KIT

Per Item
f299.99
Normal Price

Per Item
f209.99
Special Price

SOUDAL DESIGN FOAM GUN APPLICATOR 22in

Per Item
f39.50
BACK IN STOCK

INDOOR FLUTED WALL PANEL

Per Item
f59.50
BACK IN STOCK

OUTDOOR FLUTED WALL PANEL
ASSORTED COLORS

Per Item
f79.50
BACK IN STOCK

PVC WALL PANEL
ASSORTED COLORS

Per Item
f26.99
Normal Price

Per Item
f20.99
Special Price

3M SCOTCH-BLUE MASKING TAPE
MULTI-SURFACE 2inx60-YD

NEW
PRODUCT

Per Item
f255.00
NEW ARRIVALS

TEMPORARY FENCE GALV 2inx2.4

NEW
PRODUCT

Per Item
f75.00
NEW ARRIVALS

TEMPORARY FENCE BASE P/EACH

NEW
PRODUCT

Per Item
f8.50
NEW ARRIVALS

TEMPORARY FENCE CLIP SET

SUPER
Do it Center. Do it Center.

*Promocion ta valido desde 19 di sept pa 25 di sept 2025 y tanten cu tin den stock.

Zr. Ms. Groningen barco di stacion nobo den Region Caribe

ZR. Ms. Groningen a tuma over e tarea di barco di stacion den Region Caribe. E barco di patruya a mara na Bahia di Santa Ana na Willemstad diabierna dia 19 di september, den oranan di mainta. E barco lo patruya den e region den e proximo lunanan y tambe e ta cla pa wordo desplega pa ayudo di emergencia.

Marina Real di Hulanda tin cuater barco di patruya di e clase "Holland". E OPV-nan aki (barconan di patruya cu ta subi oceano) ta barconan cu na un forma flexibel por desplega nan pa monitoria awanan costal. E helicoptero maritimo di combate NH90 a regresa abordo pa sostene e barco cu operacionnan aereo.

Cu e presencia di un barco di stacion den region, Ministerio di Defensa ta contribui na pas y seguridad den Region Caribe.

THE AMC UNICON HOME EVENT

ENJOY
**2 DAY
SALE!!!**

19TH - 20TH
SEPT, 2025.

NOW WHEN YOU SHOP,
GET CREDIT AT THE CASH PRICE

**25% OFF YOUR
INTEREST RATE
ON ALL PLANS**

PLUS

FREE DELIVERY
FOR CREDIT CUSTOMERS
LIMITED TIME. SHOP NOW.

NO HIDDEN FEES | NO COLLATERAL | APPROVAL IN 24 HOURS

Promotion Ends September 20th, 2025. Conditions Apply.

MTHLY: AWG 32
WAS MTHLY: AWG 40

**DRIJA Range Hood - 30" - 3 Speed
Digital Panel - Led Lights - TI
TRIANGOLO76**

AWG 499

MTHLY: AWG 56
WAS MTHLY: AWG 67

**DRIJA Gas Cooktop - 30" 5 Burners
Tempered Glass - Electric Igni
TOSCANA76PRO**

AWG 879

MTHLY: AWG 145
WAS MTHLY: AWG 164

**Whirlpool
Refri Topmount - 18 Cu. Ft.
Xpert Inverter - Electronic To
WD1610S**

AWG 2299

MTHLY: AWG 63
WAS MTHLY: AWG 80

**RESTONIC COMFORT CARE PILLOWTOP
MATTRESS QUEEN (5061)
BMT304**

AWG 999

MTHLY: AWG 69
WAS MTHLY: AWG 86

**DRIJA
Built In Oven - 24" - 110V - BLACK
OCEANIA60GAS**

AWG 1099

569-2407 AMC EAGLE MEGASTORE

568-9070 AMC SAN NICOLAAS

**HORARIO: 9AM - 6PM
DIALUNA PA DIASABRA**

LANTA 'RIBA
RADIO SHOW

f/lantariba
dialuna - diabierna
6:30am - 9:00am

AWEMainta

Alarma tabata for di servicio

Oro balora na \$700k horta den atraco na museo di Paris

UN atraco bon coordina a sacudi e Museo Nacional di Historia Natural na Paris, unda ladronnan a bay cu ehemplarnan di oro balora na un suma estima di \$700,000. E ladroncia, descubri diamars mainta tempran, tabata dirigi na e galeria di mineralogia di e museo—luga cu ta aloha algun di e tesoronan geologico mas valioso y ireemplasabel di Francia.

Segun funcionarionan di e museo, e articulonan horta ta inclui piesanan di oro nativo, cu ta nifica oro den su estado natural y no refina. Esakinan no ta valioso solamente pa nan peso—nan tin un nificacion científico y historico profundo. Algun di e piesanan ta data for di siglonan 18 y 19 y ta inclui muestranan raro manera un formacion di oro y cuarso for di e mina Donatia na California.

E kiebro ta parce di tabata hopi profesional. Investigadonan ta bisa cu e ladronnan a uza un slijptol y un soplete pa corta e vitrinanan reforsa habri. E operacion probablemente a tuma tempo, precision y conocimiento interno—no solamente di e layout di e museo, sino tambe di e articulonan exacto pa horta. Loke ta haci e misterio mas grandi ta e sistema di alarma di e museo, cu por a ser comprometi. Fuentenan ta sugeri cu un posibel atake cibernético a desactiva parti di e red di seguridad di e museo for di juli

caba. Si esey ta e caso, e ladronnan por a warda te na e momento perfecto, atacando na momento cu e sistemanan di vigilancia tabata mas debil.

“Tabata claramente un operacion dirigi,” director di e museo, Emmanuel Skoulios, a bisa. *“Nan tabata sa kico nan tabata busca y con pa dreña y sali.”*

Esaki no ta un incidente isola. E atraco aki ta esun di mas recien den un ola creciente di ladroncia cultural na henter Francia. Apenas algun luna pasa, un museo na Limoges a raporta un ladroncia di porcelana Chines balora na miyones. Expertonan ta bisa cu museonan y galerianan, particularmente esunnan situa den edificionan mas bieu, a bira cada bes mas vulnerabel pa atakenan tanto fisico como digital.

Despues di e ladroncia di oro, e galeria di mineralogia a wordo cera pa un control di inventario completo. Autoridadnan ta trahando pa determina si mas piesa a wordo horta of dañá durante e kiebro. E muestranan di oro horta ta ser considera ireemplasabel no solamente pa nan balor monetario, sino tambe pa nan relevancia científico. Investigadonan ta uza e ehemplarnan aki pa studia e historia geologico di Tera, formacion di mineral y cambionan ambiental atraves di tempo. Den hopi sentido, e perdida ta tanto academico como financiero.

Polis Frances a lansa un investigacion completo, incluyendo analisis forensico y un revision di registran di seguridad digital. Funcionarionan tambe ta revisando e protocolnan di seguridad di e museo pa preveni kiebronan den futuro, aunke tin un preocupacion creciente cu museonan na henter Europa por tin mester di reformanan mas amplio pa proteha nan bienesnan cultural.

Segun cu e investigacion ta avansa, e atraco ta sirbi como un recordatorio fuerte: Hasta den e era digital, institucionnan cultural ta keda vulnerabel—y ora e sistemanan destina pa proteha nan faya, e consecuencianan hopi biaha ta permanente.

APPAREL

BOAT ACCESSORIES

f TodomarAruba
@TodomarAruba
TodomarAruba
+297 585 0555

FISHING TACKLE

FIBERGLASS PRODUCTS

PayPal y Google ta uni forza pa impulsa e siguiente generacion di compras online

DEN un paso cu por remodela e manera cu nos ta haci compras, Google y PayPal a anuncia un partnership strategico di varios aña cu e meta pa transforma e futuro di comercio digital. E dos gigantenan di tecnologia ta uni forza pa crea experiencianan di compras mas inteligente y mas flui, impulsa pa inteligencia artificial, pagonan integra y infraestructura di cloud.

E partnership ta bay mucho mas leu cu un integracion basico. Google y PayPal ta planea pa colabora pa crea loke nan ta yama “*comercio agentico*”—transaccionnan impulsa pa AI unda sistemanan inteligente por haci compras of maneha pagonan na nomber di e usuarionan. E vision aki ta encera redefini e manera cu hende ta interactua cu tienda-, servicio- y appnan den un mundo cada bes mas automatiza.

Na curason di e acuerdo ta un integracion tecnologico profundo. E productonan di pago principal di PayPal, incluyendo PayPal Checkout, Hyperwallet y PayPal Payouts, lo ser integra den henter e ecosistema di Google. Esey ta nifica cu usuarionan y comerciantenan pronto por experiencia procesonan di pago mas rapido y mas facil riba plataformanan manera Google Ads, Google Play y Google Cloud. Ademá, Enterprise Payments di PayPal lo bira un procesador di pago clave pa e servicionan di Google, manehando transaccionnan di tarheta riba Google Cloud, plataformanan di publicidad y mercadonan di app.

E acuerdo ta un situacion bentahoso pa ambos banda riba tereno tecnologico tambe. PayPal lo depende di Google Cloud pa modernisa su infraestructura di pago—mehorando velocidad, confiabilidad y siguridad, mientras ta integra AI avansa pa deteccion di fraude y optimisacion di transaccion.

“E partnership aki ta trata di construi e futuro di comercio,” ehecutivonan di ambos compania a bisa den un declaracion conhunto. *“Hunto, nos ta haciendo posibel un era nobo di experiencianan di compras inteligente cu lo beneficia tanto consumido como negoshi.”*

Un di e elementonan mas ambicioso ta e enfoke riba “*pagonan via agente*.” Google ta presionando pa establece un protocol nobo cu ta permiti agentenan di AI—manera assistentnan inteligente of sistemanan di checkout automatiza—completa compras pa usuarionan na un manera sigur y standarisa. E participacion di PayPal ta duna e protocol aki un impulso grandi, potencialmente haciend’e un standard

pa e industria den futuro.

Dicon esaki ta importante awo?

Segun cu consumidonan ta spera cada bes mas opcionnan di checkout cu un solo click, ofertanan personalisa y hermentnan financiero den tempo real, companianan di tecnologia ta den un careda pa construi e sistemanan backend pa sostene esaki. Google ta trece e cloud, e alcance y e AI; PayPal ta trece e rednan di pago global y e confiansa di comerciante y consumidonan.

Naturalmente, un integracion asina profundo ta lanta preguntanan tocante privacidad di data, transparencia y competencia. Criticonan por señala e riesgo di mas dependencia riba un solo plataforma y e potencial pa companianan grandi di tecnologia domina ainda mas di e economia digital.

Asina mes, e paso aki ta posiciona ambos compania pa lidera den un sector cu ta evolucionando rapidamente. Cu competencia di Apple Pay, Stripe, Amazon Pay y startups di fintech mas nobo, e partnership aki ta un move strategico pa keda dilanti den e careda di armamento di pago digital.

Segun cu e partnership aki ta wordo implementa, e impacto real lo ser sinti no solamente pa negoshinan y desaroyadornan—sino pa usuarionan comun, cu pronto por descubri cu haci compras, paga y maneha placa online ta sinti menos manera primi boton, y mas manera tin un assistent inteligente cu ta encarga su mes cu esaki pa bo.

Silenciando e satiriconan:

Suspension di Kimmel ta lanta alarma pa libertad di expresion

E suspension recién di Jimmy Kimmel for di Jimmy Kimmel Live! a causa un ola di preocupacion entre gruponan di derechonan civil, analistanan di media y fanaticonan di comedia. Despues di comentarionan controversial cu el a haci tocante e activista conservador Charlie Kirk, diferente stacion afilia na ABC a kita e programa di Kimmel for di aire y despues e network mes a suspende e programa por completo. E decision aki ta bini poco despues cu The Late Show di Stephen Colbert tambe a ser kita silenciosamente for di e programacion di CBS. Aunke oficialmente nan ta atribui esaki na decisionnan comercial y cortamento di presupuesto, criticonan ta argumenta cu e momento ta sugeri algo mas preocupante: un patronchi di silencia criticonan prominente di figurinnan politico y cultural.

Pues, esaki ta censura—of simplemente consecuencia? Hopi hende ta mira e liña bira vago.

Presion regulatorio creciente

Un di e elementonan mas alarmante den e controversia di Kimmel ta e envolvimento directo di e Comision Federal di Comunicacion (FCC). Su presidente actual a presiona ABC publicamente pa tuma accion contra Kimmel, yamando su comentarionan na television “iresponsabel” y menasando cu investigacion regulatorio si e network no a reacciona.

E tipo di intervencion aki ta raro, y pa hopi observador—incluyendo e American Civil Liberties Union (ACLU)—e ta lanta señal di alerta. E ACLU y otro organisacionnan cu ta vigila derechonan civil a adverti cu e tipo di presion aki, hasta si e ta informal, por tin un efecto intimidante. Ora reguladornan ta insinua castigo, companianan di media por scoge pa silencia bosnan preventivamente en bes di core e riesgo di repercusionnan legal of financiero.

Cumplimento corporativo of reaccion exagera?

Den e caso di Kimmel, e consecuencianan tabata rapido. Stacionnan afilia na ABC a kita e programa for di aire casi di un dia pa otro, citando su comentarionan “ofensivo y insensibel”. E network a sigui e ehempel poco despues, suspendiendo e programa indefinidamente.

Aunke networknan sigur tin e derecho di scoge nan programacion, criticonan ta argumenta cu e reaccion rapido aki no tabata tocante calidad di contenido of standardnan—e tabata tocante

e imagen politico. E preocupacion ta cu e networknan, cu miedo di reaccionnan negativo di reguladornan of activistanan cu ta alsa nan bos, por cuminsa censura contenido pa evita controversia, hasta si esey nifica limita satira politico of desacuerdo. Sky News y otro medionan a raporta cu fuentenan interno a sinti cu e programa a ser kita no pa motibo di rating, sino debi na e presion externo creciente y e menasa di envolvimento di FCC.

E cuadro mas amplio: Un señal di advertencia pa libertad di expresion

Hopi periodista, comediante y sindicato awor ta mira un tendencia preocupante: *Entretenedornan prominente cu ta cuestiona figuranan politico por wordo castiga—no pa plama informacion falso, sino pa haci e hendenan robes sinti nan mes incomodo.* Si esaki continua, programanan di television anochi, cu pa hopi tempo tabata un espacio pa satira y critica politico, por bira mas sigur, mas monotono y cu menos impacto.

Presentadornan por evita topiconan sensitivo, sabiendo e posibel costo pa nan carera. E tipo di auto-censura aki no ta proteha e teledidentenan—e ta sofoca comentario cultural importante. Pio ainda, reprimi bosnan critico of cu no ta di acuerdo no ta resolve e problemanan cu ta ser discuti. Al contrario, e ta profundisa desconfiansa den institucionnan di media y ta aumenta polarizacion politico. Hendenan na tur banda di e spectrum politico por yega na kere cu e medionan di comunicacion ya no ta un foro pa debate habri, sino un herment di control.

Libertad di expresion, specialmente den comedia y critica, mester ser defendi—pasobra ora satira wordo silencia, e habilidad di sociedad pa confronta poder cu e berdad tambe ta wordo silencia.

Colombia, Guatemala y Mexico ta encabesa e lista di e paisnan mas peligroso pa activistanan di medio ambiente

LATINO America ta sigui di ta e region mas peligroso na mundo pa defensornan di medio ambiente y derechonan di tera, segun un reporte nobo publica pa Global Witness.

Solamente na 2024, a reporta cu por lo menos 146 activista di medio ambiente a wordo asesina of a desaparece rond mundo. Ta alarmante cu mas cu 82% di e casonan aki—120 na total—a tuma luga na Latino America. E reporte ta resalta e violencia cu lidernan indigena, activistanan comunitario y agricultornan chikito ta enfrenta, kendenan ta na prome linea defendiendo selva, riu y teranan ancestral contra interesnan poderoso liga na minería, agricultura, kapmento di palo y proyectonan di energia.

Cifranan alarmante

Colombia ta keda e pais mas mortal pa defensornan di tera y medio ambiente, representando casi un tercera parti di tur e casonan mundial. Cu 48 asesinato of desaparicion registra, e ta un biaha mas e epicentro di un crisis creciente. Guatemala y Mexico a sigui, cu 20 y 18 caso respectivamente.

Mayoria di e victimanan tabata involvi den oposicion contra proyectonan di desaroyo destructivo, manera minería ilegal, desforestacion of operacionnan agricola na gran escala. Den hopi caso, nan a ser menasa of ataca anteriormente—pero no a ricibi ningun proteccion, y poco investigacion a hiba na persecucion hudicial.

Aunke e cantidad total di asesinato a baha cu 28% compara cu 2023, Global Witness a adverti pa no bira comodo. E grupo a enfatisa cu hopi atake no ta ser raporta, y e escala real di e violencia por ta hasta mas halto. Mas importante ainda, e bahada den e cifranan no ta necesariamente refleha un aumento den seguridad, sino por ta debi na acceso limita na e regionnan afecta y falta di reportahe.

Impunidad y falta di accion

Un di e preocupacionnan principal cu e reporte ta trece dilanti ta e impunidad general den casonan di violencia contra defensornan di medio ambiente. A pesar di compromisonan internacional y proteccion di derechonan humano, atakenan rara bes ta wordo investiga a fondo, y e autornan hopi biaha ta keda liber. Famianan di e victimanan ta keda

sin husticia, y comunidadnan completo ta keda den miedo.

E reporte tambe a señala e implementacion lento di e Acuerdo di Escazú—un tratado regional firma pa varios pais Latino Americano cu e meta pa proteha defensornan di medio ambiente y sigura acceso publico na informacion ambiental. Aunke e acuerdo a wordo celebra como un logro importante, su impacto real ta keda limita na luganan unda gobiernonan tabata indeciso pa ehecuta su stipulacionnan.

Den hopi region, e comunidadnan mas afecta ta esunnan indigena, cu no solamente ta depende di e tera pa nan supervivencia, sino tambe ta mir'e como un parti fundamental di nan identidad. E comunidadnan aki ta enfrenta retonan sistematico, incluyendo marginalisacion, falta di representacion politico y exposicion na menasanan sosteni pa corporacionnan of estado.

Segun cu cambio climatico y degradacion di medio ambiente ta intensifica, e riesgonan pa e defensornan ta solamente aumentando. Global Witness ta haci un yamada na gobiernonan pa tuma nan responsabilidadnan mas na serio—no solamente via reformanan legal, sino tambe sigurando cu defensornan di medio ambiente ta wordo scucha, proteha y respeta.

“E hendenan cu ta proteha nos planeta nunca lo mester riesga nan bida pa haci esey,” e reporte ta conclui. Pero na Latino America, pa demasiado hende, e riesgo ey ta keda tragicamente halto.

DEPORTE

DEPORTE@AWEMAINTA.COM

Insulto, emocion y un carchi cora:

Caos na Anfield despues di derota di Atlético

E pasion ardiente di Diego Simeone un biaha mas a bira e centro di atencion—e biaha aki terminando cu un carchi cora—ora cu e manager di Atlético Madrid a wordo expulsa durante un anochi dramático di Champions League na Anfield. E ekipo Spaño a cay 3–2 contra Liverpool den un wega yen di emocion cu a termina cu animonan cayente y intervencion di seguridad.

E wega mes tabata emocionante. Liverpool a tuma un bentaha di 2–0 den apenas seis minuut danki na golnan di Andy Robertson y Mohamed Salah. Atlético Madrid, un ekipo cu nunca ta entrega facil, a responde cu resiliencia. Marcos Llorente a anota net prome cu halftime, y despues a empata e wega na e di 81 minuut cu un volley espectacular, hibando e bishitantenan na un score di 2–2. Pero Liverpool no tabata cla. Den tempo di lesion, Virgil van Dijk a cabesa e gol di victoria, causando un euforia total na Anfield—y provocando loke lo a bira un conclusion caotico na banda di e cancha.

Mientras e fanaticonan di Liverpool tabata celebra e gol dramático na final, Simeone tabata visiblemente agita. E coach di Atlético a bira pa confronta un seccion di e publico tras di su dugout, unda e ta alega cu e tabata e blanco di insultonan durante henter e wega. Segun Simeone, e abuson verbal no a limita na e ultimo minuutnan—nan tabata “constante” for di comienso di e wega. E personal di seguridad (stewards) a interveni rapidamente pa contene e manager Argentino, pero no prome cu el a intercambia palabra y gestonan cayente cu e publico. E referee Italiano Maurizio Mariani, mirando e situacion escala, a duna Simeone un carchi cora directo, expulsand’e for di e area tecnico.

Den su comentarionan despues di wega, Simeone a expresa arepentimento pa su reaccion, pero no a yega na pidi despena. “*Mi no mester a reacciona, pero mi a wordo insulta pa 90 minuut,*” el a bisa reporteronan. “*Ta dificil pa mantene bo calma ora esey ta pasando.*”

E manager a nenga di duna detaye riba e naturalesa di e insultonan of si nan a crusa e liña pa teritorio discriminatorio. Sinembargo, el a duna di conoce cu e ta spera cu Liverpool of UEFA lo investiga e asunto, bisando, “*Mester tin consecuencia pa e comportacion ey.*” Liverpool ainda no a

comenta oficialmente riba e incidente, aunke ta spera cu lo revisa e protocolnan di seguridad y di e stadion. UEFA tambe por investiga mas a fondo si Simeone of Atlético entrega un keho formal.

E conclusion emocional a eclipsa loke tabata un wega fascinante y competitivo. A pesar di e derota, Simeone a elogia e resiliencia di su ekipo y a yama e actuacion un señal di progreso. “*Nos a bin bek di un desbentaha di 2–0, nos a lucha te na final, y casi nos a logra un punto. Esey ta e spirito di Atlético.*”

Sinembargo, e consecuencianan di e anochi aki por tin efectonan a largo plaso. Simeone por enfrente mas accion disciplinario dependiendo di e reporte di e arbitrahe, y si cualquier mal comportacion di fanatico ser confirma, Liverpool tambe por enfrente castigo.

Finalmente, aunke Liverpool a bay cu tres punto, e storia mas grandi por ta e tensionnan creciente entre fanatico, hungado y manager—y con e intensidad emocional di futbol ta sigui purba e limitenan di loke ta aceptabel tanto riba como pafo di cancha.

LIV Golf ta anuncia su prome torneo cu patrocinado di titulo na Hong Kong

LIV Golf ta drentando un capitulo nobo cu su prome torneo cu patrocinado di titulo, marcando un logro clave den e expansion global rapido di e liga. E torneo, cu awo tin e nomber nobo di HSBC LIV Golf Hong Kong, lo tuma luga di 6 pa 8 di maart, 2026, na e prestigioso Hong Kong Golf Club su cancha di Fanling, un di e luganan mas bieu y iconico di Asia. E evento historico aki lo ta e prome biaha cu un torneo di LIV Golf ta carga e nomber di un patrocinado di titulo, como parti di un partnership mas amplio entre LIV Golf y e gigante bancario internacional HSBC. E acuerdo tambe ta un señal di e creciente madurez comercial di e liga y su capacidad pa atrae marcanan global grandi.

E anuncio ta bini despues di dos aña exitoso di eventonan di LIV Golf na Hong Kong. Sinembargo, e patrocinio nobo aki ta trece un nivel nobo di prominencia na e torneo di 2026, cu HSBC dunando un man pa eleva e 'branding', e experiencia di e fanatico y e visibilidad global di e evento. E acuerdo di varios aña lo sigura cu Hong Kong ta anfitrión di e torneo cu patrocinado di titulo pa por lo menos dos temporada—2026 y 2027—incluyendo tanto competencia di ekipo como individual como parti di e calendario creciente di e liga.

"Nos ta emociona di bolbe Hong Kong y lansa nos prome evento cu patrocinado di titulo cu HSBC," Greg Norman, CEO y comisio- nado di LIV Golf, a bisa. "E partnership aki ta marca un nivel nobo di crecimiento pa nos liga y ta demostra e interes global creciente den nos formato y vision."

E formato di LIV Golf ta combina competencia individual di 'stroke play' cu competencia di ekipo, treciendo hunto 54 di e miho hungadonan di e liga rond mundo. Ta spera cu e torneo di Hong Kong lo atrae talento di elite, hunto cu un atmosfera estilo festival cu ta mescla musica, cuminda y entretenimento cu golf di nivel halto.

E patrocinio di titulo ta construi riba un relacion existente entre LIV Golf y HSBC, cu anteriormente a wordo nombra e partner oficial di servicionan bancario y financiero internacional di e liga. E profundisacion di e relacion aki den un partnership di titulo ta

refleha confiansa mutuo y un aliniacion strategico.

Pa HSBC, e partnership aki ta representa tanto un regreso na su raisnan den golf global como un compromiso renoba cu deporte na Asia. E banco tin un historia largo di patrocina eventonan di golf grandi, y e paso aki ta permiti'e conecta cu un audiencia mas hoben y digitalmente activo, cu ta net e grupo cu LIV Golf a enfoca riba dje for di su inicio.

For di perspectiva di LIV Golf, e acuerdo ta un señal di maduracion di e marca—moviendo for di controversia y expansion rapido pa un producto mas comercialmente viabel y acepta globalmente. E Hong Kong Golf Club, cu su historia rico y diseño desafiante, ta ofrece un escenario pintoresco pero competitivo pa e evento. Organisadonan ta spera benta fuerte di ticket y interes local significativo, specialmente cu e atraccion adicional di un patrocinado di alto perfil y cobertura internacional.

Cu otro eventonan di LIV Golf pa 2026 ya confirma na luganan manera Adelaide, Singapore, Ciudad di Mexico y Riyadh, ta spera cu e torneo di Hong Kong lo ta un di e eventonan principal riba e calendario. Segun cu e liga ta sigui crece, e patrocinio di titulo aki por establece e tono pa acuerdonan den futuro, cu probablemente mas evento cu nomber di marca lo sigui. E ta marca tambe un cambio direccion pa estabilidad a largo plaso y un atraccion global—algo cu e liga a traha riba dje for di su debut explosivo.

NBA Europa:

Liga nobo por cuminsa prome cu Olimpiada di 2028

COMISIONADO di NBA, Adam Silver, a confirma cu plannan pa un liga di basketball Europeo nobo ta bayendo dilanti, cu un posibel bentana di lansamento na 2027 of 2028. Papiando na e conferencia di Front Office Sports na New York, Silver a bisa cu e proyecto, den colaboracion cu FIBA, ta ganando forsa y por marca un logro importante den e expansion global di e deporte.

Aunke no a tuma un decision final ainda, Silver a reconoce cu un debut na 2027 lo ta “ambicioso”, pero posibel. “*Nos no kier pusha esaki mucho leu den futuro,*” el a bisa, insinuando cu un lansamento na 2028—pa coincide cu e Weganan Olimpico di Zomer na Los Angeles—por ta un obhetivo strategico si e infraestructura y planificacion alinea. E liga, cu ainda ta den su fase inicial di desaroyo, ta wordo mira como un competencia di 16 ekipo cu lo opera separa for di e NBA pero lo beneficia di su recursonan, marca y influencia internacional. E no ta destina pa ta un NBA Europa den sentido literal, sino mas bien un liga regional diseña pa Europa, pa Europeanan, cu sosten di NBA.

Ta ser raporta cu varios club Europeo di elite ta den consideracion como posibel miembronan fundado. Nombenan manera Real Madrid, FC Barcelona, Fenerbahçe y Olympiacos ta wordo considera. Tambe tin interes pa involucra clubnan di futbol grandi cu divisionnan di basketball cu ta expandiendo, manera Manchester City y Paris Saint-Germain, como parti di un strategia mas amplio di negoshi den deporte.

Silver a enfatisa e enfoque colaborativo di NBA cu FIBA, e organo rector global di e deporte, y a bisa cu tin esfuersonan tumando

luga pa sigura cu e liga nobo ta complementa—en bes di competi cu—liganan nacional existente y competencianan continental manera e EuroLeague. “*Nos ta respeta e tradicionnan di basketball na Europa,*” Silver a bisa. “*Esaki no ta trata di reemplasa loke ya ta existi, sino di construi algo nobo cu por funciona banda di dje.*”

Pa yuda forma e modelo financiero y operacional, NBA a contrata JPMorgan Chase y Raine Group como conseheronan strategico. E enfoque ta riba construi un economia sostenibel, sigura derechonan di transmision y di media, y identifica mercadonan clave cu e infraestructura pa organisa weganen di prome nivel.

Sinembargo, varios obstaculo ta keda. Hopi arena na Europa lo mester di mehoracionnan pa cumpli cu e standardnan di nivel di NBA, y balansa e calendario di e liga nobo cu competencianan domestico y internacional ta presenta retonan logistico. Asuntonan regulatorio, operacionnan den multiple pais y e diversidad economico na henter e continente tambe ta complica e planificacion.

Ta ser raporta cu Silver y Vice Comisionado Mark Tatum a tene reunionnan cu un variedad di interesadonan, incluyendo doñonan di club, gobiernonan local, companianan di transmision y inversionistanan. E prome reaccionnan tabata atentado, cu hopi partido expresando interes fuerte pa trece basketball di elite, estilo NBA, na nan mercadonan.

Pa e NBA, e paso aki ta parti di un esfuerso mas amplio pa globalisa e wega. Cu hungadonan Europeo manera Giannis Antetokounmpo, Nikola Jokić y Luka Dončić birando superstreanan internacional, e liga ta mira un oportunidad pa profundisa e presencia di basketball na Europa.

Si e ta exitoso, e liga Europeo nobo por bira un di e desaroyonan mas significativo den basketball global den decadanan—ofreciendo fanaticonan local accion di calidad di NBA sin mester crusa Atlantico.

WE'RE HIRING
SECURITY GUARD

SEND US YOUR CV
by whatsapp

REQUIREMENT :

- FLEXIBILITY**
AVAILABILITY TO WORK ALL SHIFTS
- FACULTY**
PUNCTUAL AND RESPONSIBLE
- EXCELLENT COMMUNICATION SKILLS**
STRONG ENGLISH AND PAPIAMENTU.

We are a company dedicated to security and prevention services, offering competitive salaries and opportunities for advancement.
Do not hesitate to contact us.

5947937

INTERPASO 2025

OKTOBER 3 - 8 PM

EXPO 40 ANJA

WELCOME PARTY

ZETA BAND

OKTOBER 4 - 6 PM

COMPETENCIA

CABAY DI PASO

ZETA BAND

OKTOBER 5 - 4PM

EQUITACION

SHOW DI CABAY DI SALTO

SURPRISE DJ

SURPRISE ARTIST

**BAR Y CUSHINA BON
SURTI**

BENTA DI ARTESANIA

LUGAR: *Criadero*
VILLA FLORALINA

ENTRADA GRATIS TUR DIA

Segun estudio

Merca ta confronta aumento di morto door di huma di candela

ACTUALMENTE, e huma di candela di mondi ta birando un problema grandi na Merca y ta causa morto cu cientificonan tabata subestima. Segun un estudio nobo di Stanford University, cu a ser publica dia 18 di september 2025 den e revista Nature, e cantidad di morto causa p'e huma di candela por subi considerablemente den futuro. E estudio ta proyecta cu pa aña 2050, e cambio climatico por causa un extra di 30,000 morto na Merca anualmente, debi na e aumento di huma di candela di mondi.

E peliger di huma di candela

Candela di mondi tabata semper un fenomeno n'e parti west di Merca, pero e condicionnan mas cayente y seco ta causa cu e candelanan ta birando mas grandi, mas frecuente y ta keda pega pa mas largo. E huma di e candelanan aki ta plama mas leu y ta keda mas largo den e aire cu antes. Na juni 2023, huma di candela di Quebec, Canada a cubri New York City y New Jersey, mustrando con leu e huma aki por biaha. Esaki ta mostra cu e impacto di e huma di candela no ta limita n'e area unda e candela ta, sino ta un problema pa henter e pais.

E huma di candela di mondi ta contene particulanan chikito (PM2.5) cu ta sumamente dañino ora nan drenta den e pulmonnan. Esaki por causa problema di respiracion grave, empeora e condicionnan existente manera asma y ta hasta aumenta e riesgo di atake di curason y stroke. E autornan di e estudio di Stanford ta calcula cu e huma aki ta e factor principal tras di e aumento di e cantidad di morto.

Con e estudio a calcula morto

E investigadonan di Stanford a uza modelonan di computer pa proyecta e impacto di e cambio climatico riba e frecuencia y intensidad di candela di mondi y con e huma lo plama. Nan a combina e informacion aki cu datonan di salud publico pa calcula e cantidad di morto adicional cu lo tuma luga si e tendencianan aki continua. Profesor Marshall Burke, un di e autornan principal di e estudio, a declara cu hopi hende ta experiencia e aumento di huma caba, pero e estudio ta pone cifranan real riba e consecuencia pa salud.

El a bisa: *"Tin un comprension general cu e actividad di candela di mondi y exposicion na huma di candela ta cambi-*

ando lihe. Esaki ta un experiencia bibo, lamentablemente, pa hendenan n'e costa West den e ultimo dies añanan y pa hendenan n'e costa Oost den e ultimo algun aña. Nos articulo ta pone algun cifra riba kico e cambio den exposicion ey ta nifica p'e resultadonan di salud, tanto awo como den futuro ora e clima bira mas cayente."

E investigacion aki ta un yamada di atencion importante. E ta subraya e necesidad pa accion pa combati e cambio climatico, pasobra e ta demostra cu e problema no ta solamente uno ambiental, sino tambe uno serio pa salud publico. E huma di candela a bira un peliger cronico cu ta menasa bida di miyones di hende na Merca y Canada.

E investigacion nobo di Stanford University ta revela e magnitud di e problema di huma di candela di mondi na Merca. Si e tendencianan actual continua, e cantidad di morto relaciona cu huma por subi te na 30,000 pa aña pa 2050. E estudio ta un advertencia serio cu e impacto di cambio climatico ta mas cerca di nos bida diario cu nos ta pensa y cu e ta causa consecuencianan serio pa salud di e poblacion.

Fuente: <https://www.enn.com/>

NOW PLAYING

FOR SHOWTIMES AND ONLINE TICKETING, VISIT: CARIBBEANCINEMAS.COM

A Big Bold Beautiful Journey

Through a surprising twist of fate, single strangers Sarah and David get to re-live important moments from their respective pasts, illuminating how they got to where they are in the present.

FOR SHOWTIMES AND ONLINE TICKETING, VISIT: CARIBBEANCINEMAS.COM

Demon Slayer: Infinity Castle

Tanjiro Kamado and other members of the Demon Slayer Corps find themselves in an epic battle at Infinity Castle.

FOR SHOWTIMES AND ONLINE TICKETING, VISIT: CARIBBEANCINEMAS.COM

Jolly LLB 3

Jolly LLB 3 is an upcoming Indian Hindi-language legal comedy drama film written and directed by Subhash Kapoor. It is the third installment in the Jolly LLB series and sequel to Jolly LLB 2.

FOR SHOWTIMES AND ONLINE TICKETING, VISIT: CARIBBEANCINEMAS.COM

The Long Walk

Teens participate in a grueling high-stakes contest where they must continuously walk or be shot by a member of their military escort.

For Showtimes and Online Ticketing: www.caribbeancinemas.com

Evelyn Wever-Croes:

Violencia contra mucha muhe y hende muhe ta un problema serio na Aruba

LUNA di november ta e luna cu na Aruba nos ta para keto na loke ta e problema grandisimo na Aruba di violencia contra nos mucha muhenan y nos hende muhenan.

E violencia aki ta causa hopi daño y ta causa hopi dolor na e victima y na su famia. Y nos ta mira cu e problema aki ta birando mas grandi specialmente den fin di siman. Locual ta preocupa mi mas ta e hecho cu pa algun hende esaki a bira 'normal' caba. Violencia contra mucha muhe of hende muhe sigur no ta algo 'normal' ni mester wordo acepta.

Importante ta pa nos para hunto pa nos para esaki. Mi a reuni cu e organisacion ORANGE COMMITTEE, cu ta consisti di Fundacion Contra Violencia Relacional, Directie Sociale Zaken, Centro di Desaroyo di Hende Muher CEDEHM y Soroptimist Aruba cu ta traha riba e tema aki. Nan ta traha hopi riba conscientisacion y prevencion, y nan ta duna asistencia ora mester. Mi a compromete mi mes pa yuda nan pa bringa e abuso y violencia contra mucha muhe y hende muhe, y yuda gobierno pa asina nos crea un Aruba caminda cu tur mucha muhe y hende muhe ta sinti nan mas safe, ta sinti nan mas sigur.

E tema internacional di e aña aki november, ta e tema

'violencia digital', pues tur clase di violencia y abuso verbal y por escrito cu ta pasa a traves di internet. Y nos sa cu na Aruba tin hopi violencia cu ta tuma lugá digital, verbalmente, insulto, stalking, abuso di tur forma. Mi ta haci un apelacion riba abo tambe. Abo cu tin yiu muhe, abo cu tin ruman muhe, abo cu tin un mama, ban stop abuso contra mucha muhe y hende muhe.

Asambeho a resona den conservatorio na Hulanda

RECIENTEMENTE a tuma luga e evento Jellow House na Hulanda, caminda e delegacion di Aruba por a haya un bista riba presentacion di Rubianonan cu ta forma parti di e estudio aki. Alumno Juean Orman, cu na e momento aki ta studiando Global Music, a duna un splicacion di con ta forma nan grupo di musico pa asina presenta na e proyecto den e conservatorium.

Codarts Hogeschool voor de Kunsten ta un universidad vocacional Hulandes na Rotterdam cu ta siña musica, baile y circo.

E conservatorio di Rotterdam ta un di e esnan mas grandi na Hulanda, cu mas di 900 estudiante. E ta ofrece curso caminda studiantenan por obtene un titulo di bachelor den varios disciplina: Teatro Musical, Pop, Jazz, Composicion/areglo, Produccion di Musica, Tango Argentino, Musica Indjan, Flamenco, Latin/Latin jazz/Brasileño, Musica Turco, Musica Clasico, y Educacion Musical.

E scol ta organisa presentacionnan pa publico, hopi biaha den sala di concierto De Doelen cu ta cerca. Pa e ocasion aki a invita e grupo di asambeho **“ARB Brassband”** pa presenta den luna di september.

Un ambiente espectacular ta locual a tuma luga durante nan presentacion, e publico a biba cu locual nan a bin cu ne. Hopi di estudiante ta bin di diferente parti mundo, cu nunca a experencia e tipo di musica aki, e asambeho di Aruba, e ta algo cu a sorprende hopi di nan.

Juean Orman a expresa cu e tabata un placer di por a presenta e calor y musica cu ta representa nos isla, e ambiente contagioso cu Aruba tin pa ofrece.

Pa locual ta trata e banda, ARB Brassband ta consisti di su gran mayoria di Rubiano, pero intencion ta pa incorpora studiantenan internacional, como tambe di nos islanan ruman y asina expande e musica di asambeho na e diferente culturanan cu lo uni den un futuro cercano.

ARB Brasband tin aproximadamente tres aña forma, a duna presentacion entre otro na e evento di Paranda Rubiano. A surgi algun cambio despues cu e lider a regresa Aruba bek, pero un otro persona a tuma liderazgo y awo ta determina pa continua cu e siguiente trayectoria como Brassband.

Orman ta sugeri cualkier musico cu kier mehora nan talento/base musical, e scol aki ta un opcion na Hulanda. Na Aruba tambe tin scol di musica y asina amplia bo conocimiento/tecnica musical. Sigui bo soña y corda cu no tin nada imposibel den e mundo aki.

Pa locual ta trata e proyecto di musica den bario, Juean ta aplaudi

esaki. Ta sinti cu falta mas musica na Aruba, lo ta ideal pa mira e hobennan cera conoci cu instrumento na un edad jong, y asina crece cu e base for di chikito, manera entre otro e ritmo di tambu, waltz, marcha, calypso y ta considera esaki como un tremendo iniciativa di parti gobierno.

Foro “Simia y Reis: Cuminda, Cultura y Resiliencia”

ARTISTA Velvet Zoé Ramos y Museo Arqueológico Nacional Aruba - MANA, ta invita comunidad pa e foro **“Simia y Reis: Cuminda, Cultura y Resiliencia”**, cu lo tuma luga den auditorio di MANA diahuebs 25 di september 2025 di 7’or pa 9’or di anochi. E foro menciona ta parti di Velvet su exposicion **“Interlasado: Pasado Presente”** te december awor na MANA.

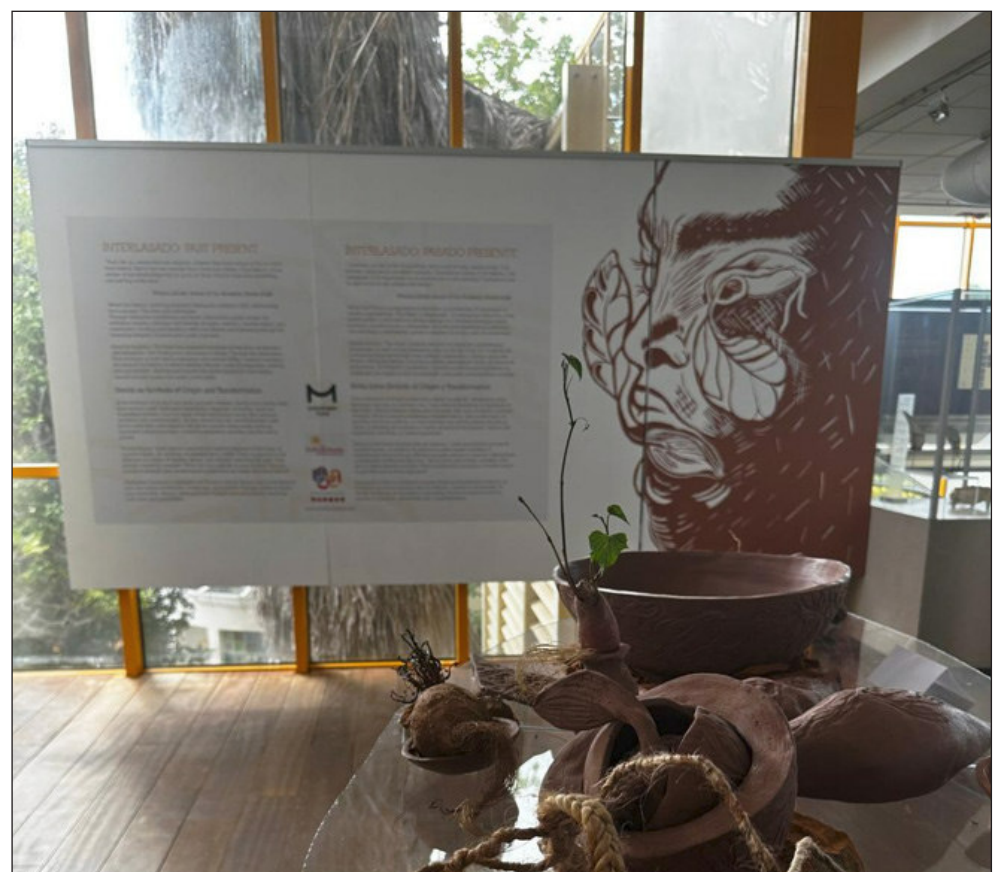
E foro aki lo trece bosnan local hunto di personanan kende nan practica ta ancla den cuido, tera, memoria y comunidad. E oradornan ta representa un variacion di experticio y enfoke. Oriana Wouters ta un defensor di husticia pa clima y fundado di e organisacion IDNOVA (Imagination for Development and the Nature Of Values Aruba). Harold Kelly, arkeologo na MANA, ta investiga migracion y herencia di e prome habitantenan, cu enfoke riba paisahe y historia material pre-contacto Europeo.

Frank Kelly (“Taki”), ta un artista y coki cu ta colecta ingredientenan den naturalesa. Cu conocimiento ancestral e ta conecta hende cu alimento salvahe y nan storia. Lorraine Cooijman, fundado di Petite Greens Aruba, ta un plantado di ‘microgreens’ y e ta propaga sistemanan chikito y sostenibel di cuminda. Velvet Zoé Ramos ta artista contemporaneo interdisciplinario y iniciado di Interlasado. E ta uza cuminda como un medio pa explora relacionnan, memoria comparti, sobrevivencia y futuro nan speculativo.

Irvin Aguilar ta anfitrión di e foro interesante aki y lo guia e intercambio entre público y miembronan di e foro. Irvin ta curator y co-organizado di Interlasado. E ta traha den e interseccion di practicanan cultural, husticia espacial y procesonan comunitario.

Durante e anochi ameno aki lo explora cuminda den su sentido amplio, no solamente como alimento, pero tambe como storia, memoria, relacion y posibilidad. Hunto cu público presente lo honra conocimiento, creatividad y experiencia di bida di otro. Durante e foro lo hunga cu e elementonan: Simia, Reis y Resiliencia.

Tambe lo reflexiona riba e peso di nos pasado, e complexidad di nos presente y posibilidadnan nos dilanti. Lo tin un instalacion comibel pa savoria y intercambia mientras esnan presente ta pensa y imagina hunto. Un y tur por participa gratuitamente y laga su boz resona. Acudi y participa na un dialogo tocante Cuminda, Cultura y Resiliencia cu ta enriquece cada participante. E evento aki ta gratis!

Prome Minister Mike Eman a reuni cu ex-Prome Minister Hulandes Jan Peter Balkenende

DURANTE su bishita oficial na Hulanda, Prome Minister mr. Mike Eman, a bishita ex Prome Minister Hulandes mr. Jan Peter Balkenende.

Ambos tin un relacion di trabao y amistad extenso cu otro mirando cu e partido CDA cual Balkenende tabata lidera, ta e partido ruman di partido AVP y durante Balkenende su periodo activo den politica, a traha hopi bon cu Eman.

Balkenende ta contento cu Prome Minister Eman ta na Hulanda pa dialoga cu politiconan Hulandes y comparti e vision y maneho di Gabinete AVP-Futuro. Balkenende y Eman ta comparti un vision similar riba e tema di sostenibilidad.

Balkenende tin simpatia pa e plan financiero di Gabinete AVP-Futuro y e fondo di inversion pero tambe cu e maneho structural pa mehora good governance na Aruba. Ademas Balkenende ta aplaudi cu Prome Minister Eman ta trahando cu miras pa futuro.

Segun e ex Prome Minister Hulandes, semper e la para pa relacionnan constructivo entre e partnernan den Reino. E proceso di 10-10-10 ta nifica cu mester traha hunto y duna contenido nobo na e relacionnan den Reino. Esaki ta algo dinamico cu ta rekeri esfuersonan continuo pa yega na e miho cooperacion den Reino. Mester scoge pa un agenda conhunto unda por y mester tin respet pa otro.

Balkenende ta impresiona cu e idea di Fondo di Inversion y ta mira e importancia pa comparti e idea aki cerca politiconan Hulandes. Balkenende tin speranza pero ta importante pa sa unda cada partner ta para, kico por mehora y kico por cambia, wak otro den cara y traha riba perspectiva comun.

Pa Dia di Turismo y siman Internacional di Housekeeping

Minister di Turismo ta celebra Bucuti & Tara Beach Resort como ehempel mundial di hospitalidad

E curason y alma tras di excelencia den hospitalidad di Aruba a tuma e escenario awe ora cu Mr. Wendrick Cicilia, Minister di Turismo, Transporte y Labor, a bishita Bucuti & Tara Beach Resort pa honra e team cu ta haci e resort extraordinario. Den celebracion di Dia Mundial di Turismo y Siman Internacional di Housekeeping, Minister Cicilia a reconoce e profesionalnan dedica di e resort, cu nan pasion y esfuerso incansabel a pone Bucuti & Tara no solamente como Hotel #5 di Mundo riba Tripadvisor, pero tambe como Hotel #1 di Caribe, y como e unico hotel den Caribe cu ta certifica oficialmente como carbon-neutral.

Representando e top 0.001% di mas di 1.6 milyon hotelnan mundialmente, e bishita a sirbi como un reconocimiento mereci pa e empleadonan cu ta e motor di e exito continuo di Bucuti & Tara, y cu ta sigui contribui na e elevacion di Aruba su reputacion como un lider mundial di hospitalidad.

E bishita di Minister Cicilia a bira un gradicimento di curason pa e ekipo di Bucuti & Tara den Tara Lounge di e resort, caminda e empleadonan a disfruta di snacks, bebida, musica, un caminda pa saca potret y cada un a ricibi un mata di aloe of cadushi pa hiba cas. E mata ta un regalo simbolico, cu ta representa con cada un di nos empleado ta hiba e mision di sostenibilidad di Bucuti & Tara mas aya di e tereno di e resort, den nan bida personal y den nos comunidad.

E gesto aki ta un extension di e esfuersonan di reforestacion cu a cuminsa cu e resort su Parke di Naturalesa di Noord (The Bucuti Tara – GMC Nature Preserve), un area di 130,000 meter cuadra di tereno priva na Noord duna door di Mr. Ewald Biemans, Bucuti & Tara y un amiga di famia, y cu awor ta wordo restaura activamente hunto cu Ban Lanta y Planta pa proteha e flora y fauna nacional pa e futuro generacion.

E gesto aki, den contexto di Dia Mundial di Turismo, ta refleha e filosofia defendi pa Mr. Ewald Biemans, doño di e resort, cu semper a insisti cu e berdadero prosperidad turistico di Aruba ta basa riba proteha su herencia natural. E ta conoci pa su dicho: *“Nos no ta den negoshi di turismo, nos ta den negoshi di naturalesa,”* señalando cu proteha nos medio ambiente ta fundamental pa garantiza tanto bienestar pa su hendenan como e deseo continuo di biaheronan pa bolbe bishita e isla, loke ta permiti pa e comunidad sigui florece pa futuro generacionnan.

Aunke tur miembro di e ekipo di Bucuti & Tara a ricibi un reconocimiento door di e Minister pa nan pasion y dedicacion den crea experencianan inolvidabel pa huesped, un mensahe special a wordo dedica na e ekipo di Housekeeping. Nan ta celebrando e siman aki cu actividadnan special den honor di Siman Internacional di Housekeeping.

Nan esfuerso incansabel pa logra excelencia ta refleha mesun esencia di hospitalidad cu a eleva Bucuti & Tara na un di e resortnan mas premia y admira na mundo.

“Nos empleadonan di Bucuti ta realmente e curason di Bucuti & Tara Beach Resort, y e reconocimiento di awe di parti Minister Cicilia ta un momento di orguyo y emocion pa nos y pa Aruba y nos ta sumamente agradecido,” Crescenzia Biemans, Managing Director, a expresa. *“Pa wordo honra pa e ocasion di Dia Mundial di Turismo y Siman di Housekeeping ta resalta e dedicacion diario di nos ekipo pa crea experencianan extraordinario pa nos bishitantenan. Nos ta sinti nos humilde cu nan compromiso cu excelencia den hospitalidad ta wordo reconoci no solamente na Aruba y Caribe, pero tambe riba un plataforma mundial. Nos ta keda hondamente orguyoso di representa Aruba como un lider di hospitalidad caluroso y di clase mundial.”*

Como un boutique resort, independiente, un propiedad familiar y orguyosamente local, Bucuti & Tara semper a scoge pa reinverti prome den su hendenan, planeta y luga. E vision aki a haci cu Bucuti & Tara a bira un di e hotelnan mas eco-certifica riba mundo y e prome y unico resort carbon-neutral certifica den Caribe, demostrando cu cuido pa medio ambiente y comunidad por bay man den man ofreciendo hospitalidad di nivel.

E compromiso aki a forma un ekipo excepcional cu su talento y dedicacion ta refleha e miho di hospitalidad Arubano, sosteni pa un programa completo cu salario excelente, beneficianan, y iniciativanan cu ta bay mas aya di trabou, manera subsidio pa cuido di mucha, check up medico anual, un programa special di spaar cu interes te na 3%, y prestamo ‘berde’ pa yuda empleado haci mehoramento sostenibel na nan cas, manera instala panel solar of cumpra vehiculo electrico.

E enfoke dedica riba bienestar humano no solamente a crea un ambiente laboral floreciente, sino tambe a yuda Bucuti & Tara gana e premio renombra di CHIEF Award pa Desaroyo di Personal di Caribbean Hotel and Tourism Association. Esaki ta un reconocimiento importante den region, cual ta resalta liderazgo di e resort den pone su empleadonan como e base di sostenibilidad y exito duradero.

Prome Minister Eman a tene reunion cu Presidente di Vaste Kamercommissie voor Koninkrijksrelaties

PROME Minister mr. Mike Eman, a haci un bishita oficial na Parlamento di Hulanda, caminda Eman ser ricibi pa e Presidente di e Vaste Kamercommissie voor Koninkrijksrelaties, Sr. Olger van Dijk.

Sr. Van Dijk a expresa su aprecio na Prome Minister Eman pa su bishita na Tweede Kamer y e poesia di Prome Minister cu a keda proclama durante e reunion plenario di Tweede Kamer e dia anterior, na apertura di e Algemene Beschouwing, cual ta e momento mas importante di aña.

Den su rol como presidente di e comision, Van Dijk a ricibi Premier Eman tambe den un encuentro dedica na relacionnan den Reino. Van Dijk a subraya cu e comision di Koninkrijks-relaties ta pone hopi enfasis riba mantenemento di bon laso den tur nivel, tanto cu e Premier como cu e miembronan di Staten. Van Dijk a enfatisa cu e Interparlementaire Koninkrijks Overleg (IPKO), cu ta tuma luga den e proximo siman, lo trata diverso temanan cu van Dijk tambe a discuti caba cu Premier Eman.

Van Dijk a pone atencion riba e importancia di e laso historico entre Hulanda y e paisnan den Caribe Hulandes. Segun Van Dijk, e Statuut ta duna base pa cuatro pais igual, caminda dialogo y cooperacion ta fundamental, hasta si tin momentonan cu e paisnan no ta di acuerdo. Van Dijk a remarca riba e hecho cu Aruba mes a propone pa introduci un mecanismo pa trata cu disputa, un tema cu lo keda discuti mas durante e siguiente IPKO y cu di antemano Raad van State, riba propio iniciativa, a recomenda pa evalua si no ta miho pa bin cu un geschillenregeling.

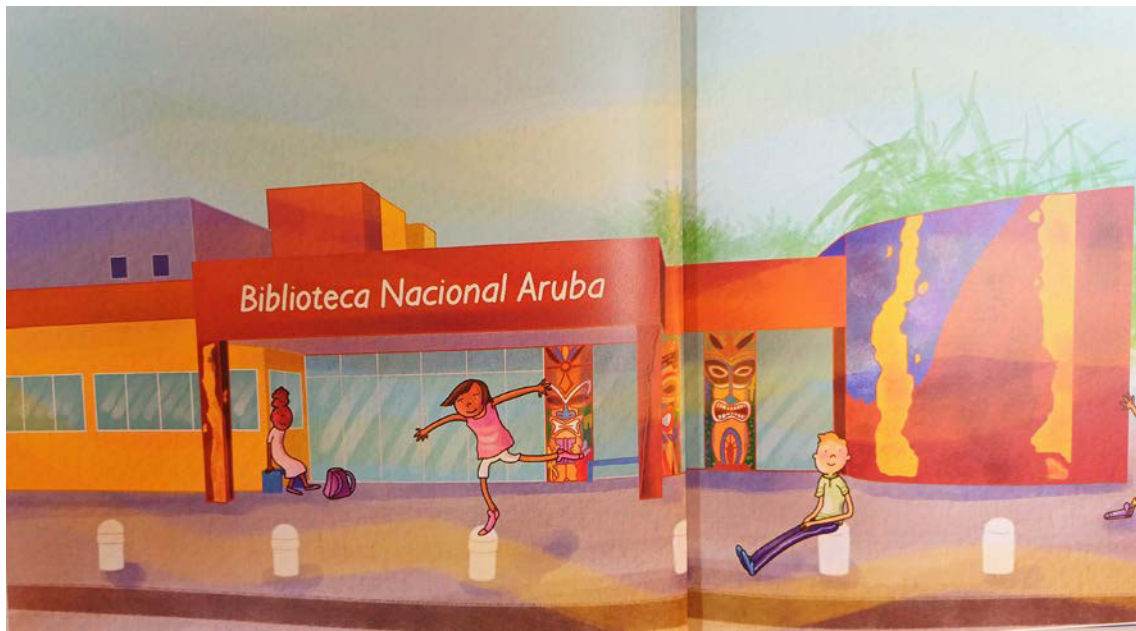
Den e encuentro cu Premier Eman, Van Dijk a indica cu hopi di e desafionan cu Aruba ta enfrenta ta mesun cu Hulanda tambe ta enfrenta: siguridad di bida pa ciudadanonan, poder di cumpra cu a baha y mester mehoracion, escasez di vivienda, y cuestionnan relaciona cu maneho di migracion.

Van Dijk a conclui cu ta fundamental pa sigui fortalece e laso den Reino, no solamente pa comparti reto, pero tambe pa defende nos frontera comun den un mundo cu ta cambiando geopoliticamente.

Conta mi un storia

DIARANSON awo, 5or y mey tin contamento di storia pa mucha. Esaki ta tuma luga na biblioteca publico na Oranjestad. Tur mucha ta bon bini pa scucha storia, Esaki ta un evento habri y por nada. Muchanan ta trece un sonrisa. Juffrouw Valerie Figaroa, ta conta un storia y tambe juffrouw Lizette Winterdaal. Biblioteca tin hopi buki di plachi pa mucha!

E fiesta

AWE nos ta celebra
Cu Aruba Bank stima
Awe den nan historia
Di 100 aña den gloria
Lady Ruth tambe a traha na e

banco aki
Den añanan setenta
Den transfer department cu olivia,
yolanda y vivita
Awe pueblo ta canta y grita: Aruba

Bank pabien y
hopi aña mas
Danki pa tur
bon trabou,
bon servicio
tur dia!
Dushi pa fiesta
cu alegria!!!
Awe den 2025
m o d e r n o
digital y
computarisa
Online cu bo
celular

Sofistica y popular
Awe den uniform bunita cu sonrisa cu ta inspira
Pa cumpra of spaar
Biba mas confortabel
Cu ayudo di Aruba Bank
E banco inigualabel
Pa nos banco number un di pueblo, nos grito
di alegria:
Hiep hiep hiep: hoeraaaaa!

Aruba Bank aruba!!!!

Ruthy "Lady Ruth"
Tur cu amor pa Aruba!

Rikesa berdadero no ta den posesion,
sino den proposito.
Ora bo ta biba cu intencion,
bo ta descubri cu abundancia
ta un estado natural,
no un sueño leu.

20 SEPTEMBER, 2025

Ta crucial pa pais Aruba tin partner confiabel den Reino Hulandes

PROME Minister mr. Mike Eman durante su bishita na Hulanda a haya oportunidad di intercambia informacion cu diferente politico prominente, entre otro Olger van Dijk.

Van Dijk ta Presidente di Comision Permanente pa Asuntonan di Reino di Tweede Kamer, cual ta e organo/instancia caminda tur e parlamentarionan cu tin un interes special pa Reino Hulandes y relacionnan cu e islanan, ta tuma asiento den dicho comision. Hunto cu e parlamento di nos islanan lo hiba dialogo den IPKO, riba temanan importante.

Premier Eman a indica cu Olger van Dijk banda di su funcion como presidente di comision, ta un persona cu e tin hopi aña di amistad cu ne y ta comparti ideologianan comun. Importante tambe cu den un funcion asina crucial, tin un presidente cu conoce Aruba, su necesidad y deseonan, como un partner confiabel den Reino Hulandes.

Olger, tin hopi sentimento pa nos isla, pa nos aspiracion y ambicionnan y esaki ta locual ta importante mirando cu ta e sosten aki mester den Tweede Kamer pa por avansa.

Un di e temanan principal, cual ta un fondo di inversion/investeringsfonds, cu a keda presenta cerca Olger van Dijk, caminda a mostra riba e concepto y unda ta involvi henter Reino y locual kier logra cu e fondo di inversion.

Prome Minister di Aruba a remarca cu e fondo di inversion aki lo ta bay ta un aporte tambe di e islanan di Corsou, Sint Maarten y islanan BES. Ademas e fondo lo fungi como un buffer si acaso algo sosode riba cualkier un di e islanan.

Idea ta pa efectua pago, asigna pa paga debe/ financiamiento haci durante COVID, enbes di bay Hulanda, cu esaki lo keda deposita den e fondo di inversion, cu lo keda uza/ inverti bek den enseñansa, cultura, nos barionan y den calidad di bida di nos hendenan. Mirando tambe cu hopi bes nos presupuesto no tin e espacio necesario pa carga esaki.

Por a sinti e acogida/sosten cu Presidente di Eerste Kamercommissie voor Koninkrijksrelaties Sr. Paul Rosenmöller despues cu a presenta e concepto na su persona, cual ta un progreso grandi. Sr. Paul Rosenmöller tin atencion y bon conocimiento di e islanan di Caribe Hulandes.

E relacion cu Sr. Rosenmöller ta bay bek atras hopi aña y ta cu gran satisfaccion cu Prome Minister Eman por a hiba

combersacion profundo cu e politico Hulandes.

E ta un progreso grandi cu a bin ta haci for di 2023, un concepto cu ta den programa di partido AVP-Futuro, a sinti ora cu e contexto a keda amplia pa un Koningrijksfonds cu mas porta a cuminsa habri. Tin hopi caminda ainda pa cana, pero mirando cu a promove esaki den vispera di eleccion, na momento cu forma un gobierno nobo, e deseo/ambicion grandi di Aruba pa traha hunto den Reino den forma constructivo, especificamente pa realiza un fondo di inversion, a haya raiz den combersacion cu ta tumando luga na e momento aki.

Registracion pa Prueba di Naturalisacion

DEPARTAMENTO di Enseñansa Aruba pa medio di esaki ta informa cu tin cupo habri pa e prueba di naturalisacion cu lo tuma luga diana 3 pa 14 di november 2025.

Por inscribi pa esaki solamente si bo falta 3 of menos prueba pa ricibi bo certificado.

Por fabor tene na cuenta cu e cantidad di cuponan ta limita, asina cu esaki yena nos mester cera e inscripcion.

Otro siman diaranson 24 september desde 10or di mainta e link pa yena e formulario di inscripcion lo ta habri riba nos website ea.aw > naturalisatietoets.

Pa e inscripcion di november 2025 nos ta acepta solamente e candidatonan cu falta 3 of menos prueba pa ricibi un certificado. Esnan cu falta cu 3 prueba no ta haya cupo pa e pruebanan cu ta tuma luga na luna di november 2025. E personanan aki tin cu warda pa inscripcion habri na 2026.

Pa por registra online e candidato mester di un Gmail-adres. No por uza otro email adres. Tampoco no ta acepta registra-

cion na balie of via email adres naturalisacion@ea.aw.

Pa registra mester upload e siguiente documentonan den pdf:

- un scan (pdf) di paspoort valido;
- un scan (pdf) di extracto di registro civil di Aruba (papel di Censo di 5 florin, no mas bieu cu 6 luna;
- un scan (pdf) di e verklaring(nan) otorga;
- un scan (pdf) di un certificado obteni prome cu 2010.

Tene na cuenta cu ta acepta y procesa solamente aplicacionnan completo. Despues e candidato ta ricibi un e-mail cu ta confirma cu a haya su aplicacion y cu su nomber ta riba lista pa participa na e prueba di november 2025.

Mas informacion

Pa mas informacion tocante e Prueba di Naturalisacion mester bishita e website www.ea.aw. Riba e website ta busca Naturalisatietoets na letter (N) of Prueba di Naturalisacion na letter (P) den e menu di alfabet. Ta conseha tambe pa sigui e desaroyonan pa medio di Facebook of Instagram @educationaruba.

Parlamentario Xiomara Maduro:

Hulanda por a presta Aruba placa barata di hopi tempo caba

Dicon e biaha aki si Hulanda lo cumpli?

SI Hulanda kier a yuda Aruba cu placa barata via un “zachte lening,” ta for di hopi tempo caba Hulanda lo por a por a haci esaki. Asina na varios ocasion Aruba y Hulanda a cera Protocol, den cual Hulanda a sugeri e yudansa aki, pero nunca a concretisa e esaki pa Aruba.

Varios Protocol, nada concreto

Tin Protocol 2011 cu Donner, Protocol 2013 Witte Donderdag Akkoord, Protocol 2015 Acuerdo Supervision Financiero, Protocol 2018 Acuerdo Supervision 2019 te 2021 y Protocol 2021 Acuerdo pa norma 2023 y 2024. Den tur e protocolnan aki a toca e tema di mehoracion di finansa publico y tur a sali foi punto di bista cu Hulanda lo por yuda Aruba pa locual ta trata e gastonan di interes pa e debe cu Aruba tin. Lamentablemente tur cos a keda riba papel y e yudansa di Hulanda nunca a bira realidad.

Hulanda por a haci un diferencia

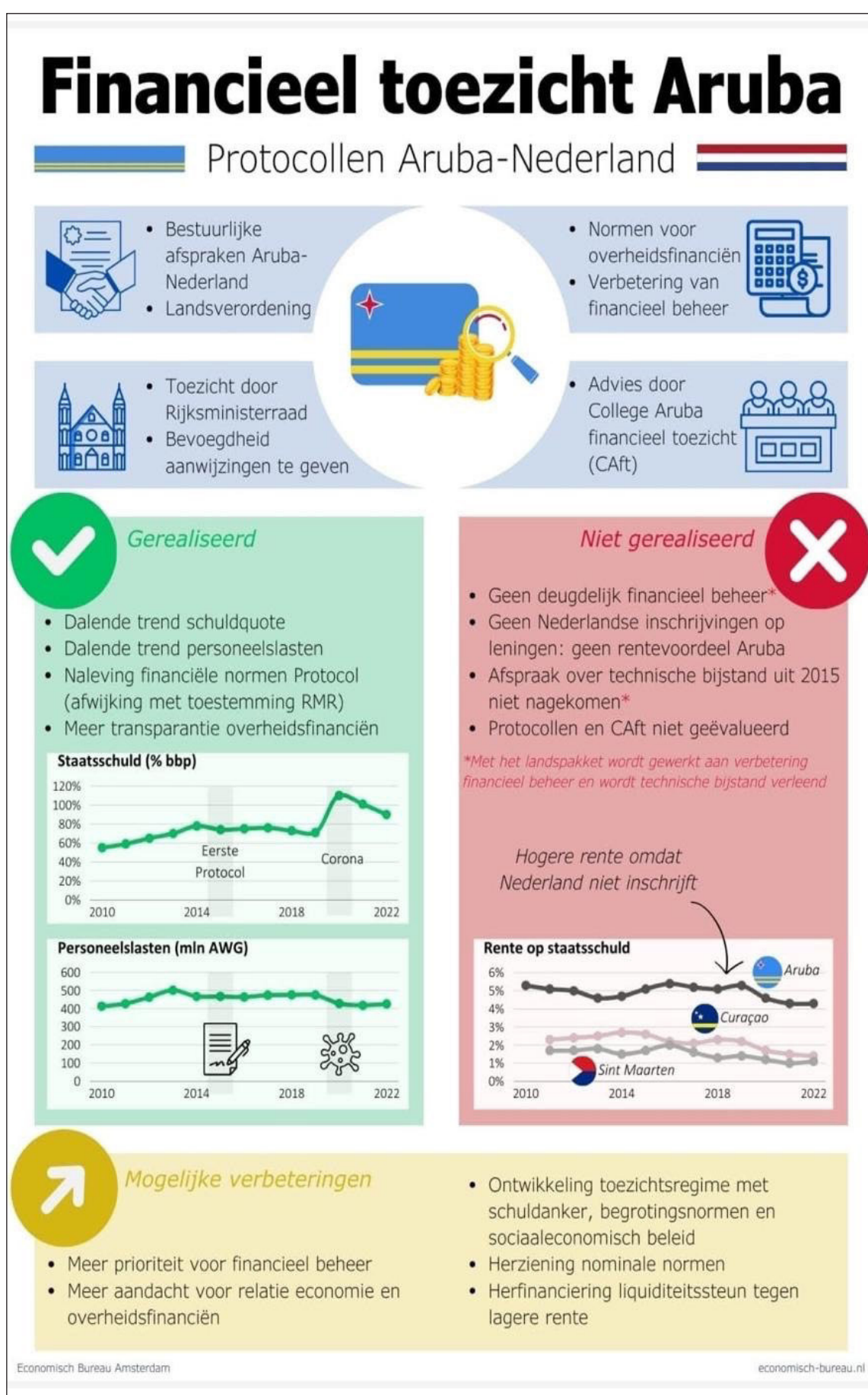
Na aña 2023 Hulanda a laga Economisch Bureau Amsterdam haci un evaluacion di e Protocolnan y nan efectividad. Na februari 2024 e rapport “Beleidsvaluatie Protocolen Aruba-Nederland” a keda publica den cual ta yega na e conclusion cu si Hulanda a yuda Aruba desde cu a pone esaki den Protocol 2013, awe Aruba su debe lo tabata 21 procentpunt menos.

E ultimo aki kiermen, cu si Aruba su quota di debe ta na 76% e lo por tabata na 55% si acaso Hulanda lo a cumpli cu locual e mes a priminti.

E biaha aki si tin “zachte lening”?

E pregunta importante cu ta surgi ta, kico ta haci nos pensa cu e biaha aki, cu un Rijkswet den man, Hulanda lo bay yuda Aruba cu un “zachte lening.”? Sigur despues cu den un

pandemia mes Hulanda a dal Aruba un strafrente di 6,9% pa fianza pa nos por a sobrevivi, kico ta haci nos pensa cu awo si lo tin compasion cu Aruba?

M A R E A

@ marea.aruba

BRUNCH

SAT & SUN
11AM TO 3PM

JOIA

BY IBEROSTAR

Reservation number: ☎ 699-9317

All you can eat \$69
one plate at a time

Add all you can drink mimosas \$35 per person

DUURZAME ENERGIE OP ARUBA

TUSSEN AMBITIE EN BLOKKADES

Duurzame energie op Aruba

Tussen ambitie en blokkades

DE Arubaanse overheid wil 50% van haar elektriciteit uit hernieuwbare bronnen halen in 2030. Ambitieuw, zeker voor een eiland dat vandaag nog voor een groot deel afhankelijk is van fossiele brandstoffen. Toch is er sinds het oorspronkelijke windpark bij Vader Piet in 2009 weinig structureel veranderd. Waarom?

Uit het TNO-rapport *“De energietransitie in Aruba, Curaçao en Sint Maarten”* (2024) blijkt dat Aruba momenteel zo’n 20% van zijn elektriciteit duurzaam opwekt: 15% uit wind (30 MW van Windpark Vader Piet) en 5% uit zon (in totaal 32 MW, waarvan 22 MW op daken, 3,5 MW bij het vliegveld en 6,1 MW bij de raffinaderij). Tegelijkertijd ligt de piekvraag op het eiland rond de 160 MW, wat betekent dat fossiele centrales het overgrote deel van de behoefte invullen.

Plannen om de capaciteit uit te breiden naar 90 MW wind, 15–20 MW extra zon-PV en 15–20 MW batterijopslag bestaan, met een geschatte investering van €246 miljoen. Deze mix zou Aruba op papier naar ongeveer 50–51% hernieuwbare opwekking brengen. **Maar er is een belangrijke obstakel:** Een 20-jarig LNG-contract met “take-or-pay”-clausules dekt 50% van de productie. Dus zelfs als er meer groene stroom beschikbaar is, moet Aruba voor gas blijven betalen tot minstens 2046.

Dat roept vragen op. Waarom werd zo’n langdurig contract afgesloten op een moment dat het eiland de energietransitie versnelde? En wie is verantwoordelijk voor deze strategische keuze die nieuwe investeringen nu financieel onaantrekkelijk maakt?

Ook organisatorisch blijkt het Arubaanse model complexer dan dat van andere eilanden. De productie ligt bij WEB Aruba, distributie bij Elmar, en overkoepelend beleid bij Utilities N.V. Er is geen onafhankelijke toezichthouder zoals op Curaçao. Verschillen van inzicht – bijvoorbeeld over het LNG-contract – leiden tot vertraging en verdeeldheid.

Technisch zijn er andere uitdagingen. Het laagspanningsnet is op sommige plaatsen overbelast door zonnepanelen op daken. Slimme meters moeten overbelasting tegen gaan, maar uitbreiding van infrastructuur blijft noodzakelijk. Daarvoor zijn investeringen nodig – wie betaalt die rekening? De consument allicht? Momenteel bestaat er kruissubsidiëring in tarieven tussen huishoudens en bedrijven. Maar ook dit systeem staat onder druk.

De vraag blijft: Waarom wordt het doel van 50% hernieuwbaar in 2030 nog steeds als haalbaar gepresenteerd, terwijl juridische, technische en contractuele obstakels dit twijfelachtig maken? En wat gebeurt er met de eerder beloofde uitbreiding van windenergie? Plannen zoals het Urirama-windpark werden al in 2018 ingetrokken na protesten. Nieuwe initiatieven moeten dus rekening houden met draagvlak en locatiebeperkingen.

Ondertussen komt elektrisch vervoer op gang, met zo’n 650 EV’s geregistreerd op een totaal van 90.000 voertuigen. Ook hier zijn investeringen in laadinfrastructuur nodig, evenals netversterking om pieken op te vangen bij massaal laden.

Met recente toezeggingen van Nederland – €116 miljoen voor duurzame energie in Aruba en Curaçao – wordt opnieuw hoop gewekt. Maar geld alleen is niet genoeg. Wat nodig is, is transparantie. Wat wordt precies gebouwd, wie houdt toezicht, wie profiteert en wie betaalt?

Tot die vragen zijn beantwoord, blijft de transitie in Aruba vooral een belofte op papier.

Bron:

TNO (2024). *De energietransitie in Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Rapportnummer TNO 2024 P10219. In opdracht van het Ministerie van EZK.*

Colombiaans vlees:

Goed voor Curaçao, verboden voor Aruba

COLOMBIA is de laatste jaren uitgegroeid tot een serieuze speler in de vleesexport. Met name rundvlees wint terrein, dankzij een gunstige wisselkoers, nieuwe markten zoals China en de uitbreiding van moderne slachterijen. De kwaliteit voldoet steeds vaker aan internationale standaarden en de prijzen zijn concurrerend ten opzichte van traditionele exportlanden als Brazilië en Argentinië. Voor eilanden in de Cariben, dichtbij Colombia gelegen, lijkt dit een logische en voordelige bron van vleesproducten.

Toch is er een opvallend verschil binnen het Koninkrijk der Nederlanden: waar Curaçao Colombiaans vlees kan importeren, blijft dit voor Aruba nog steeds onmogelijk.

Strikte regels in Aruba

De reden ligt niet bij de prijs of de kwaliteit van het vlees zelf, maar bij de regelgeving. Aruba hanteert sinds 2002 strikte importregels: vlees en vleesproducten mogen alleen binnenkomen uit landen die goedgekeurd zijn door de Europese Unie of de Verenigde Staten. Dat betekent dat een land als Colombia, hoe dichtbij ook, pas in aanmerking komt als de EU of de VS hun slachterijen officieel erkennen.

Tot op heden is dat nog niet het geval. En omdat Aruba zich exact aan die lijst moet houden, blijft de deur dicht voor Colombiaanse exporteurs. Ook al is er in de praktijk al jaren sprake van gesprekken en de belofte dat Aruba “bijna” toegang zou krijgen tot dit goedkopere vlees, vooralsnog is het niets meer dan een wens.

Curaçao: Andere aanpak

Curaçao lijkt een soepelere aanpak te hanteren. Hoewel ook daar strenge veterinaire controles bestaan,

zijn er routes gevonden waardoor Colombiaans vlees op het eiland beschikbaar is. Of dit te maken heeft met bilaterale afspraken, minder strikte toepassing van EU/VS-regels, of tijdelijke importvergunningen, is niet altijd duidelijk. Het resultaat is wel helder: consumenten en bedrijven op Curaçao profiteren van lagere prijzen voor rundvlees en kip, terwijl Aruba afhankelijk blijft van import uit de VS, Brazilië en Nederland.

Economische gevolgen

Aruba importeert jaarlijks voor tientallen miljoenen aan vleesproducten, voornamelijk uit de VS en Brazilië. De prijzen zijn hoog, mede door transportkosten en internationale schommelingen. Colombia, slechts een korte vaart of vlucht verwijderd, kan goedkoper leveren. Bedrijven in de Arubaanse horeca en detailhandel zouden hiervan direct profiteren, en uiteindelijk ook de consument die nu met stijgende vleesprijzen te maken heeft.

Toch blijft de vraag liggen: Waarom lukt het niet om de regelgeving aan te

passen of een uitzondering te verkrijgen, zoals Curaçao dat blijkbaar wel kan?

Vragen die blijven hangen

- Als Colombiaans vlees goed genoeg is voor Curaçao, waarom niet voor Aruba?
- Betekent dit dat Aruba strenger is dan nodig, of dat Curaçao meer risico neemt?
- Hoe lang blijft Aruba nog afhankelijk van dure import, terwijl er vlakbij een goedkoper alternatief voorhanden is?

Tijd voor duidelijkheid

De discussie over Colombiaans vlees sleept al jaren voort. We horen steeds dat Aruba “bijna” de markt kan openen, maar intussen verandert er niets. Ondertussen stijgen de kosten van levensonderhoud en blijft een logische kans onbenut.

Tot die duidelijkheid komt, blijft Colombiaans vlees voor Aruba niet meer dan een onbereikbare belofte – en kijken we met enige jaloezie naar Curaçao, waar de biefstuk uit Bogotá wél gewoon op tafel ligt.

Een denkbeeldig maar ongemakkelijk scenario voor Aruba

DE aanwezigheid van Nederlandse militairen op Aruba is de laatste weken duidelijk toegenomen. Officieel gaat het vooral om oefeningen, gezamenlijke trainingen en het versterken van de samenwerking binnen het Koninkrijk. Politiek wordt benadrukt dat dit niets te maken heeft met de gespannen situatie in Venezuela of de rol van de Verenigde Staten in de regio. Toch rijst een ongemakkelijke vraag: wat als er wél een confrontatie uitbreekt in Venezuela en Aruba onverwachts de gevolgen ervaart?

Een eiland met beperkte capaciteit

Aruba is strategisch gelegen, maar kwetsbaar. Met slechts 200 tot 300 militairen op het eiland en een relatief kleine politieorganisatie, is de defensieve capaciteit beperkt. Logistiek kan Aruba veel betekenen – als tussenstop, als locatie voor oefeningen of als uitvalsbasis – maar in een echte crisis is het eiland zelf nagenoeg blootgesteld.

Het vluchtelingenscenario

Stel dat er in Venezuela een geweldadige escalatie plaatsvindt. In plaats van een paar bootjes met migranten, zoals in het verleden incidenteel gebeurde, zouden er plots tientallen of zelfs honderden vaartuigen kunnen vertrekken richting Aruba. In zo'n scenario gaat het niet langer om enkele honderden vluchtelingen, maar mogelijk om duizenden in korte tijd.

De vraag is: wat gebeurt er als er niet alleen wanhopige burgers aankomen, maar ook aanhangers van Maduro die de macht verliezen, of zelfs criminelen die hun kans grijpen om te vluchten? Het eiland heeft beperkte opvangcapaciteit en geen infrastructuur om een plotselinge massale instroom te

beheren.

Politie en leger: veel te klein voor zo'n golf

Zelfs met de aanwezigheid van Nederlandse militairen en de Arubaanse politie is het de vraag hoe een grote stroom vluchtelingen beheerst kan worden. De militairen zijn in de eerste plaats getraind en uitgerust voor oefeningen, grensbewaking en noodhulp, maar niet om duizenden mensen in goede banen te leiden. De politie kampt al jaren met beperkte capaciteit en middelen. Een massale toestroom zou de draagkracht van beide instanties ver overschrijden.

De 'what if'-vraag die blijft hangen

Dit scenario is niet het meest waarschijnlijke, maar het is ook niet ondenkbaar. Venezuela verkeert al jaren in crisis, en instabiliteit kan snel leiden tot migratiestromen. Aruba zou dan een van de eerste en meest voor de hand liggende bestemmingen zijn.

De vragen die dan boven tafel komen zijn niet alleen praktisch, maar ook politiek en humanitair:

- Wie bepaalt welke vluchtelingen

worden toegelaten en welke niet?

- Hoe garandeert Aruba de veiligheid als er criminelen of gewapende groepen meekomen?
- Komt er steun vanuit Nederland of de Verenigde Staten om zo'n situatie aan te pakken?
- En vooral: is Aruba hierop voorbereid of blijft het eiland verrast achter?

Tijd voor serieuze scenario's

Hoewel de kans klein lijkt dat Aruba binnen afzienbare tijd wordt overspoeld door vluchtelingen uit Venezuela, verdient het scenario aandacht. Oefeningen en militaire aanwezigheid zijn belangrijk, maar de echte uitdaging ligt in voorbereiding op onverwachte, grootschalige migratiestromen.

Aruba mag niet blijven hangen in de gedachte dat dit *“toch niet zal gebeuren”*. Want áls het gebeurt, dan is het te laat om nog te improviseren. Het is tijd om eerlijk te erkennen dat 200 tot 300 militairen en een beperkte politiecapaciteit niet genoeg zijn. Voor nu is het slechts een “what if”, maar voor een klein eiland kan dat verschil maken tussen beheersbare chaos en oncontroleerbare crisis.

Ondergewicht blijkt gevaarlijker dan overgewicht

HET idee dat overgewicht per definitie slecht is voor de gezondheid wordt door nieuw onderzoek uit Denemarken stevig genuanceerd. Een grootschalige cohortstudie onder ruim 85.000 volwassenen laat zien dat niet overgewicht, maar juist ondergewicht een veel groter risico vormt voor vroegtijdig overlijden. Alleen bij zeer ernstige obesitas (BMI boven de 40) nam het overlijdensrisico sterk toe.

Groot onderzoek onder ouderen

Het onderzoek, uitgevoerd door het Steno Diabetes Center Aarhus en gepresenteerd op het congres van de European Association for the Study of Diabetes (EASD), volgde deelnemers gemiddeld vijf jaar lang. Tijdens deze periode overleed acht procent van de onderzochte groep. De onderzoekers brachten het sterfterisico in kaart in relatie tot de Body Mass Index (BMI).

Wie ondergewicht had (BMI lager dan 18,5) bleek bijna drie keer zo veel kans te hebben om te overlijden als mensen met een BMI tussen 22,5 en 25 – de categorie die het laagste risico kende. Ook een laag-normaal gewicht (BMI 18,5 tot 20) ging samen met een verdubbeld sterfterisico. Daarentegen lieten mensen met overgewicht (BMI 25 tot 30) en zelfs lichte obesitas (BMI 30 tot 35) géén hoger overlijdensrisico zien. Pas bij extreem hoge waarden (BMI ≥ 40) verdubbelde de kans op overlijden.

Kritische kanttekeningen

De onderzoekers wijzen erop dat omgekeerde causaliteit een rol kan spelen. Dat wil zeggen dat sommige mensen juist door een ziekte gewicht verliezen, waardoor het lage gewicht een symptoom is in plaats van de oorzaak van het hogere sterfterisico. Omdat de studie vooral oudere mensen betrof die om gezondheidsredenen onderzocht werden, kan dit de uitkomsten hebben beïnvloed.

Daarnaast benadrukken de onderzoekers dat BMI een beperkte maat is. Het cijfer zegt niets over hoe vet verdeeld is over het lichaam. Vet rond de organen – visceraal vet – vormt een groter gezondheidsrisico dan vet dat op heupen of dijen wordt opgeslagen. Daardoor kan iemand met een relatief hoog BMI toch gezond zijn, terwijl iemand met een gemiddeld BMI juist een ongunstig risicoprofiel kan hebben.

Gevolgen voor de praktijk

De studie laat zien dat het simpelweg verlagen van het BMI niet altijd de juiste strategie is. Voor artsen betekent dit dat de beoordeling van gezondheid meer moet omvatten dan een getal op de weegschaal. Factoren zoals vetverdeling, bloeddruk, bloedsuikerwaarden, cholesterol en de aanwezigheid van chronische ziekten geven samen een vollediger beeld.

“Het is duidelijk dat de behandeling van obesitas gepersonaliseerd

moet worden,” zegt onderzoeker Jens Meldgaard Bruun. *“Niet iedereen met hetzelfde BMI heeft hetzelfde gezondheidsrisico. Een gepaste behandeling hangt af van meerdere factoren, niet alleen van gewicht.”*

De Deense studie daagt het traditionele beeld uit dat een lager BMI automatisch beter is. Ondergewicht blijkt minstens zo gevaarlijk – en in dit onderzoek zelfs risicovoller – dan matig overgewicht. Daarmee groeit de consensus dat gezondheid veel breder moet worden beoordeeld. **Eén boodschap is nu al helder:** Mensen kunnen ‘dik en fit’ zijn, maar ondergewicht is zelden gezond.

Bronnen

- *European Association for the Study of Diabetes – Overweight and obesity don’t always increase the risk of an early death, Danish study finds (2025)*
- *Steno Diabetes Center Aarhus – onderzoeksresultaten gepresenteerd op EASD-congres*
- *ScienceDaily – Being too thin can be deadlier than being overweight, Danish study reveals (2025)*

Dream Girl J.K.
OUR SERVICES

- HAIR CUT
- HAIR STYLING
- HAIR COLOUR
- HAIR SPA
- HAIR MASSAGE
- HAIR SMOOTHING
- FACE MASSAGE
- FACIAL
- MANICURE
- PEDICURE
- NAIL ART
- THREADING
- WAXING

BOOK YOUR APPOINTMENT

+297-569-65-61
+297-280-41-01
@DREAM.GIRL_JK
AV. MILIO GROES 47, LOCAL 1 DAKOTA.

Leraren blijven sceptisch over kunstmatige intelligentie in de klas

HOEWEL veel leraren positief staan tegenover digitale innovaties, blijkt hun houding tegenover kunstmatige intelligentie (AI) nog altijd terughoudend. Uit de Smart Education Monitor 2023, uitgevoerd door VOS/ABB, komt naar voren dat ruim de helft van de leraren vindt dat digitale technologie het onderwijs beter maakt. Slechts één op de vijf ziet AI echter als een waardevolle toevoeging.

Verskil tussen primair en voortgezet onderwijs

Het onderzoek laat zien dat vooral leraren in het primair onderwijs sceptisch zijn over de inzet van AI. Hun collega's in het voortgezet onderwijs staan er iets positiever tegenover, al blijft ook daar de groep die AI als een echte aanwinst beschouwt beperkt. Volgens de onderzoekers speelt onbekendheid met de technologie een belangrijke rol: veel leraren weten nog niet goed wat AI kan betekenen in de praktijk.

Zorgen over risico's

Naast gebrek aan kennis spelen zorgen over privacy en de rol van de leraar mee. Leraren vrezen dat zij de controle over het leerproces verliezen wanneer adaptieve leersystemen of generatieve AI te veel invloed krijgen. Ook waarschuwt het College voor de Rechten van de Mens voor risico's zoals discriminatie en ongelijkheid. Algoritmes die automatisch leerpaden aanpassen op basis van leerlinggedrag kunnen onbedoeld bevooroordeeld zijn en zo bestaande verschillen versterken.

Mogelijke kansen

Toch zien deskundigen ook kansen. AI kan leraren ondersteunen bij administratieve taken of bij het analyseren van leerresultaten, waardoor er meer tijd overblijft voor

persoonlijke begeleiding. Ook kan AI helpen om lesmateriaal beter af te stemmen op het niveau en tempo van individuele leerlingen. In een literatuurverkenning van het Arbeidsmarktplatform PO wordt AI genoemd als hulpmiddel bij adaptieve leermiddelen en feedbacksystemen.

Voorwaarden voor verantwoord gebruik

Onderzoekers en onderwijsorganisaties benadrukken dat AI geen vervanging mag worden van de leraar, maar hooguit een hulpmiddel. Het Nationaal Onderwijs Lab AI (NOLAI) pleit daarom voor een hybride aanpak, waarbij technologie de professionaliteit van leraren versterkt in plaats van ondermijnt. Essentieel daarbij is dat leraren worden geschoold in het gebruik van AI en dat er duidelijke richtlijnen komen voor privacy, transparantie en gelijke kansen.

De Smart Education Monitor laat zien dat leraren digitale vernieuwing waarderen, maar dat AI voorlopig nog op scepsis stuit. Onbekendheid en zorgen over risico's spelen daarbij een grote rol. Als leraren beter worden geïnformeerd en ondersteund, kan AI uitgroeien tot een waardevolle aanvulling. Voorlopig blijft de technologie echter omgeven door terughoudendheid en voorzichtig optimisme.

Bronnen:

- VOS/ABB – *Smart Education Monitor 2023*
- College voor de Rechten van de Mens / VO-raad – *Meer kennis over AI in onderwijs nodig*
- Arbeidsmarktplatform PO – *AI in het primair onderwijs: een literatuurverkenning*
- Nationaal Onderwijs Lab AI (NOLAI) – *onderzoeksprogramma*

Burn-on:

De sluipende variant van burn-out

STEEDS vaker duikt in de psychologie en de media de term *burn-on* op: Een minder zichtbare maar gevaarlijke vorm van chronische uitputting. Anders dan bij een burn-out, waarbij iemand volledig uitvalt en vaak langdurig moet herstellen, blijven mensen met een burn-on functioneren. Ze draaien door op wilskracht, maar leven constant op het randje van een crash.

Wat is een burn-on?

Een burn-on wordt omschreven als een toestand waarin iemand niet kan loslaten, dwangmatig gefocust is op prestaties en verbetering, en voortdurend het gevoel heeft tekort te schieten. Waar een burn-out leidt tot volledige uitval, kenmerkt een burn-on zich juist door blijvend doorgaan, ondanks de signalen van lichaam en geest. Hierdoor is de aandoening vaak onzichtbaar voor de buitenwereld en blijft ze lang onder de radar.

Verschillen met burn-out

Het belangrijkste verschil met een burn-out is de relatie tot werk. Bij een burn-out nemen mensen vaak afstand van hun werk en kunnen ze niet meer functioneren. Bij een burn-on daarentegen blijven zij juist nauw betrokken bij hun werk, terwijl de klachten vooral thuis voelbaar zijn. De voortdurende stress manifesteert zich in vermoeidheid, somberheid en lichamelijke spanningen, maar zonder dat dit direct hun professionele output lijkt te raken.

Signalen en risico's

Een burn-on kan zich uiten in diverse klachten:

- **Fysiek:** voortdurende vermoeidheid, spanningsklachten, slapeloosheid.
- **Emotioneel:** een schijnbaar positief leven dat onder de oppervlakte gekenmerkt wordt door neerslachtigheid.
- **Cognitief:** perfectionisme en prestatiedrang als manier om gevoelens van tekortschieten te maskeren.

Psychologen benadrukken dat een burn-on een verslavend karakter heeft. Prestaties leveren geeft een korte 'high', waardoor men blijft doorgaan, terwijl stoppen gevoelens van leegte of somberheid oproept. Dit kan leiden tot een vicieuze cirkel, waarin werk en stress steeds meer grip krijgen op iemands emotionele toestand.

Gevaren van een burn-on

Omdat mensen met een burn-on vaak ontkennen dat er een probleem is, of klachten zien als onderdeel van het dagelijks leven, blijft de situatie soms jarenlang bestaan. Dit vergroot

de kans op een daadwerkelijke burn-out of een depressie. De verborgen lijdensweg kan ook relaties en sociale contacten onder druk zetten, omdat naast de façade van 'alles onder controle' moeilijk doorzien.

Mogelijke aanpak en preventie

Het herkennen van een burn-on is de eerste stap. Deskundigen adviseren om professionele hulp te zoeken en te werken aan herstelstrategieën die verder gaan dan oppervlakkige stressreductie.

Belangrijke maatregelen zijn:

- Het leren stellen van grenzen en vaker 'nee' zeggen.
- Regelmatig momenten van rust en ontspanning inbouwen.
- Hulp inschakelen bij het doorbreken van perfectionisme en prestatiedrang.
- Bewustwording creëren dat prestaties niet gelijkstaan aan eigenwaarde.

Een burn-on vraagt om diepgang in behandeling: Inzicht in stressmechanismen, verslavingsgevoeligheid en vaak ook onderliggende persoonlijkheidskenmerken. Alleen dan kan iemand weer leren leven vanuit rust en balans, in plaats van voortdurend te overfunctioneren.

Bronnen

- Schiele, T. & Te Wildt, B. – *Burn-on: Always on the Brink of Burn-out*
- Lannoey, M. – *Burn-on: de functionerende burn-out*
- Gulf News – *Burn-on: the masked depression, how is it different from burn-out*
- Worldcrunch – *Burn-on, the new burn-out*

Studie toont aan

Scrollen op de wc levert 46% hoger risico op aambeien

EEN nieuwe studie wijst uit dat smartphonegebruik tijdens toiletbezoek de kans op aambeien aanzienlijk vergroot. Het onderzoek, uitgevoerd door een team van het Beth Israel Deaconess Medical Center (BIDMC) in Boston, laat zien dat vooral de langere duur van toiletbezoeken door smartphonegebruik een belangrijke risicofactor vormt.

Onderzoek en methode

Voor de studie werden 125 volwassenen van 45 jaar en ouder onderzocht die een screeningscoloscopie ondergingen. De deelnemers vulden vragenlijsten in over hun toiletgewoonten, fysieke activiteit en dieet. Ook gaven zij aan of en hoe vaak zij hun smartphone meenamen naar het toilet. Tijdens de coloscopie werd vastgesteld of er aambeien aanwezig waren. Om de betrouwbaarheid te vergroten werden de beelden bovendien onafhankelijk door twee artsen beoordeeld.

Resultaten

Twee derde van de deelnemers gaf aan hun smartphone mee te nemen naar het toilet. Binnen deze groep bracht 37 procent langer dan vijf minuten per toiletbezoek door, tegenover slechts 7 procent van de niet-gebruikers. Na correctie voor leeftijd, geslacht, BMI, fysieke activiteit en vezelinname bleek dat smartphonegebruik op het toilet de kans op aambeien met 46 procent verhoogt.

De meest voorkomende activiteiten op de telefoon waren het lezen van nieuws en het gebruiken van sociale media. Interessant is dat smartphonegebruikers zelf nauwelijks dachten dat dit hun toilet-

duur verlengde: slechts 5 procent gaf dit toe. Er werd verder geen verschil gevonden in geslacht of in de mate van persen tijdens toiletbezoek.

Verklaring

Volgens de onderzoekers ligt de oorzaak waarschijnlijk in de zithouding. Wanneer iemand langere tijd op het toilet zit, ontbreekt de steun van de bekkenbodem. Hierdoor neemt de druk in het rectale gebied toe, wat de kans op aambeien verhoogt. Dit effect lijkt belangrijker dan het persen zelf, dat traditioneel vaak als boosdoener werd gezien.

Beperkingen

De studie is cross-sectioneel, wat betekent dat er slechts sprake is van een verband en niet van een bewezen oorzaak-gevolgrelatie. Ook is de groep deelnemers relatief klein en bestaat deze alleen uit mensen van 45 jaar en ouder, waardoor de resultaten mogelijk niet voor iedereen gelden. Toch bieden de bevindingen een duidelijke aanwijzing dat smartphones de toiletduur verlengen en zo een risicofactor kunnen vormen.

Aanbevelingen

De onderzoekers adviseren om toiletbezoeken kort te houden, bij voorkeur minder dan vijf minuten. Smartphones kunnen beter buiten de toiletruimte blijven, terwijl traditioneel leesmateriaal minder risicovol wordt beschouwd. Daarnaast blijft het volgen van een vezelrijk dieet en voldoende bewegen belangrijk om aambeien te voorkomen.

Bronnen

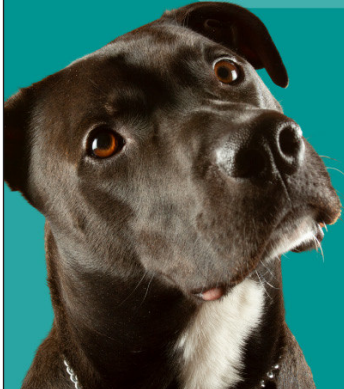
- Ramprasad C, Wu C, Chang J, Rangan V, Iturrino J, Ballou S, et al. (2025). Smartphone use on the toilet and the risk of hemorrhoids. *PLOS One*, 20(9): e0329983. DOI: 10.1371/journal.pone.0329983
- Harvard Medical School / BIDMC – toelichting van dr. Trisha Pasricha
- ScienceAlert – “Using your phone on the toilet may dramatically increase your risk of hemorrhoids”
- News-Medical – “Why smartphone use on the toilet may increase hemorrhoid risk”

100% FREE

SPAY & NEUTER

FOR ALL DOGS & CATS AT
PARTICIPATING VETS
REGISTER TODAY:

WWW.STIMAMISTERILISAMI.COM

Stimami. Sterilisami.

Hoe sociale media taal sneller laten veranderen en wat dat betekent

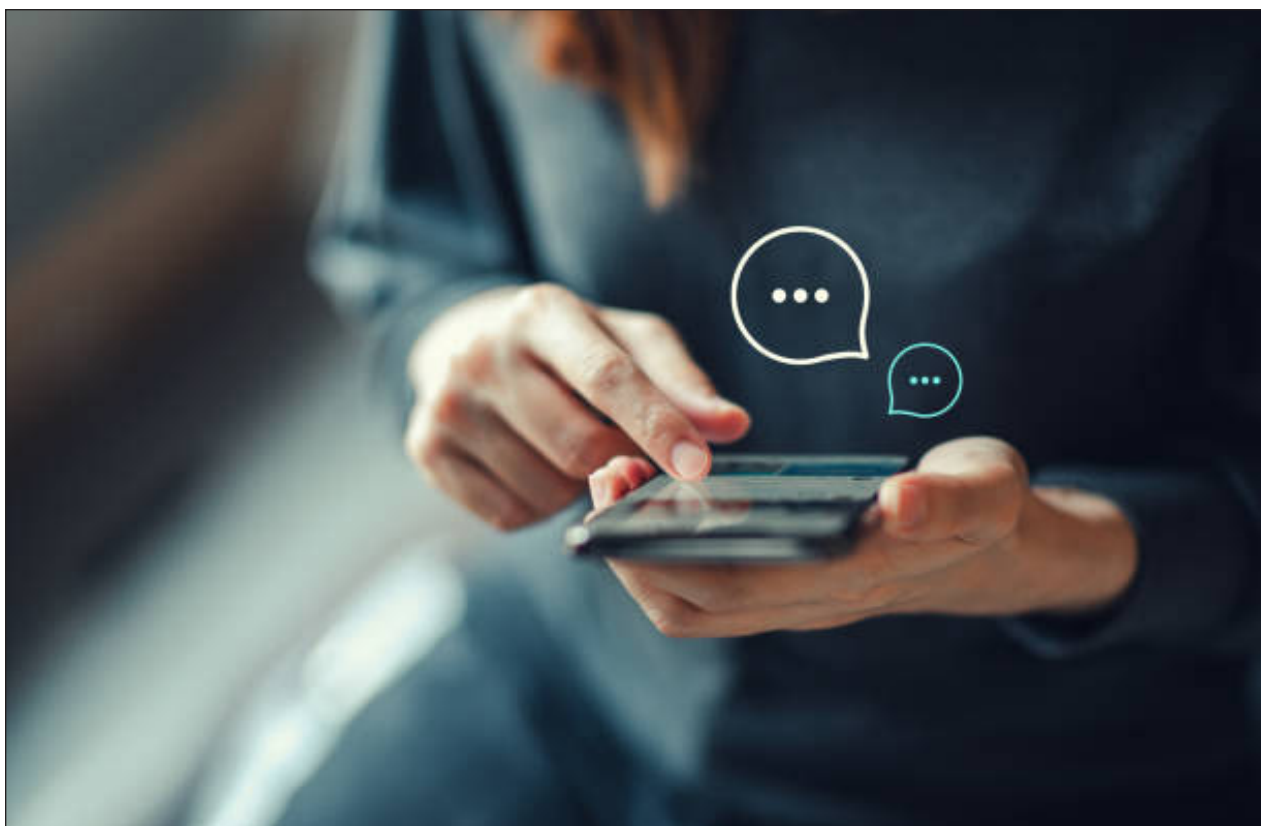
SOCIALE media hebben taalverandering in een stroomversnelling gebracht. Waar taaltradities vroeger langzaam evolueerden, verspreiden nieuwe woorden, uitdrukkingen en symbolen zich nu razendsnel via digitale platforms. Dat beïnvloedt niet alleen hoe mensen online communiceren, maar ook hoe ze in het dagelijks leven met elkaar praten.

Platforms als motor van taalvernieuwing

Digitale communicatie heeft de invloed op taal sterk vergroot. Platforms zoals TikTok, Instagram en X (voorheen Twitter) fungeren als katalysator: een nieuwe uitdrukking of grap kan binnen enkele dagen miljoenen gebruikers bereiken. Vooral jongeren geven hierbij de toon aan, met afkortingen, creatieve spelling en nieuwe vormen van humor die zich snel buiten hun eigen kring verspreiden. Ook emoji's en memes zijn inmiddels vaste onderdelen van moderne communicatie. Ze voegen emotie en nuance toe, maar brengen ook uitdagingen met zich mee, omdat hun betekenis vaak subjectief is.

Algospeak: Taal als reactie op algoritmes

Een opvallende trend is het fenomeen algospeak. Omdat sociale media bepaalde woorden en thema's actief filteren of 'shadowbannen', bedenken gebruikers creatieve alternatieven. Zo worden woorden als "suicide" en "sex" vervangen door termen als "unalive" en "seggs". Deze omzeiling illustreert hoe algoritmen niet alleen de zichtbaarheid van content bepalen, maar ook de vorm van taal zelf beïnvloeden. Taalverandering wordt hierdoor een soort kat-en-muisspel tussen gebruikers en systemen — een "linguistic

Whac-A-Mole".

Snellere, bredere verspreiding

Door de werking van algoritmes verspreiden nieuwe taalvormen zich sneller en breder dan ooit. Woorden of symbolen die goed scoren in interacties krijgen meer zichtbaarheid en daardoor meer gebruikers. Tegelijkertijd ontstaan er steeds meer subculturen met hun eigen jargon, die bijdragen aan een groeiende diversiteit van taalvarianten. Wat gisteren nog niche was, kan morgen al mainstream zijn.

Gevolgen voor onderwijs en communicatie

Deze ontwikkelingen brengen ook vragen met zich mee. Hoe moet het onderwijs omgaan met de veranderlijke en informele taal die jongeren dagelijks gebruiken? En hoe kunnen beleidsmakers, bedrijven en media effectief communiceren in een taal die continu in beweging is? **Het antwoord ligt waarschijnlijk in flexibiliteit:** Het erkennen dat taal geen statisch systeem is, maar een dynamische en

creatieve uitdrukking van menselijke interactie.

Sociale media hebben taal veranderd van een langzaam evoluerend systeem in een snel bewegend landschap. Emoji's, memes, afkortingen en algospeak zijn hier zichtbare voorbeelden van. Daarmee toont de digitale wereld niet alleen hoe flexibel taal kan zijn, maar ook hoe diep de invloed van technologie reikt in onze manier van denken en communiceren.

Bronnen

- *Algospeak: How Social Media Is Transforming the Future of Language* – Adam Aleksic (2025)
- *Reuters – How algorithms are transforming the way we communicate* (24 juli 2025)
- *AP – 'Algospeak' shows just how much social media is changing us* (14 juli 2025)
- Krishnendu R. & Neha Bhati – *The Impact of Social Media on Language and Communication Trends*, *International Journal of Social Impact* (2025)

Recap Week 38

Het Belang van Volgerschap voor Professioneel Succes

VEEL getalenteerde professionals worstelen met het werken onder leiding. Een aversie tegen autoriteit, discipline en externe besluitvorming leidt vaak tot frictie op de werkvloer. Toch is effectief 'volgerschap' een cruciale, maar vaak onderschatte, factor voor succes. Het vereist het vermogen om samen te werken, te vertrouwen op collega's en leiderschap te aanvaarden.

Discipline moet hierbij niet worden gezien als een beperking, maar als een fundament voor collectieve verantwoordelijkheid en synergie. Zelfs de meest briljante individuen, zoals topatleten, zijn afhankelijk van een team en een coach. Uiteindelijk is het besef dat niemand alleen grootse doelen bereikt essentieel.

Duurzame groei en zakelijk succes zijn geworteld in de balans tussen persoonlijke discipline en effectieve samenwerking binnen een teamstructuur.

De Gevaarlijke Escalatie van Politieke Retoriek

HET politieke debat verhardt en de retoriek wordt steeds giftiger. Deze trend, waarbij politiek verwordt tot karaktermoord in plaats van een competitie van ideeën, brengt serieuze risico's met zich mee. Aangewakkerd door politici en versterkt door (sociale) media, leidt de constante stroom van provocaties tot een gevaarlijke normalisering van agressie.

De grens tussen woord en daad vervaagt, waardoor het risico op reëel geweld toeneemt. Het dehumaniseren van tegenstanders creëert een voedingsbodem voor escalatie. Dit is een pleidooi voor maturiteit en collectieve verantwoordelijkheid.

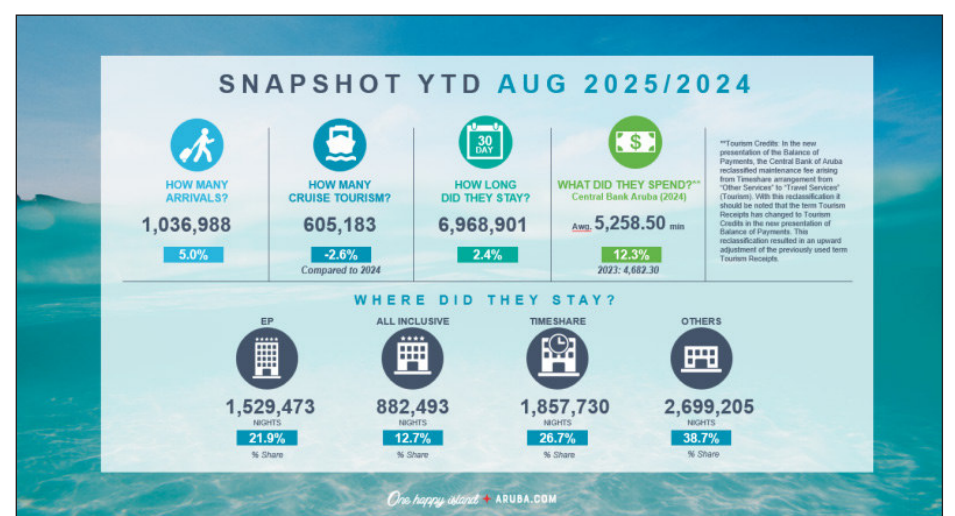
jkheid. Politici, media en burgers moeten zich inzetten voor een respectvol en inhoudelijk debat, voordat het spreekwoordelijke politieke theater omslaat in een onomkeerbare tragedie.

Noodzaak van Transparantie na Grootschalige Cyberaanval op Aruba

EEN grootschalige cyberaanval heeft meerdere vitale sectoren op Aruba getroffen, waaronder energiebedrijven en ziekenhuizen. Naar aanleiding van het incident heerst er echter een zorgwekkende stilte bij veel getroffen organisaties. Dit gebrek aan transparantie voedt de onzekerheid bij het publiek over de veiligheid van hun data en diensten, en schaadt het klantvertrouwen.

De voornaamste zorg is de mogelijke diefstal van gevoelige persoonsgegevens voor criminele doeleinden zoals fraude. **Het artikel pleit voor een fundamenteel andere aanpak:** Openheid is geen keuze, maar een plicht. Er is een dringende behoefte aan strikte veiligheidsnormen en een gezamenlijk, transparant communicatieprotocol om het vertrouwen te herstellen en de maatschappelijke onrust te beperken.

Toerisme Aruba Groeit Fors in Augustus 2025 dankzij Latijns-Amerika

HET toerisme op Aruba liet in augustus 2025 een sterke groei zien van 5,3% in verblijfsbezoekers ten opzichte van vorig jaar, met een totaal van 132.728 toeristen. Deze groei is grotendeels te danken aan de succesvolle diversificatiestrategie richting Latijns-Amerika, dat als regio met 57,2%

groeide.

Argentinië is hierbinnen de absolute koploper en de nieuwe nummer één markt, met een spectaculaire toename van 250,8%. Deze stijging wordt toegeschreven aan directe vliegverbindingen en gerichte marketing. Ook de Noord-Amerikaanse markt, goed voor 75% van het totaal, presteerde sterk met een groei van 19,4%. De positieve cijfers bevestigen de effectiviteit van het huidige toerismebeleid.

Kamer van Koophandel Aruba Viert 95-jarig Jubileum

DE Kamer van Koophandel en Industrie (KvK) van Aruba heeft op 11 september 2025 haar 95-jarig bestaan gevierd. Dit werd gemarkeerd met een netwerkreceptie voor ondernemers, relaties en stakeholders.

Sinds de oprichting in 1930 is de KvK een spil in de duurzame economische ontwikkeling van Aruba. De organisatie fungeert als een vertrouwensinstituut dat het bedrijfsleven ondersteunt, begeleidt en vertegenwoordigt. Het jubileum was een moment van reflectie op de lange historie en een vooruitblik naar de toekomst, met het oog op het naderende eeuwfeest. De KvK bedankte haar partners voor de jarenlange samenwerking en herbevestigde haar missie om een veerkrachtige en welvarende ondernemersgemeenschap te blijven opbouwen.

Koninklijke Landmacht Oefent en Ondersteunt op Curaçao en Aruba

MEER dan 100 militairen van de 105 Geniecompagnie van de Koninklijke Landmacht nemen deel aan de jaarlijkse oefening 'Caribbean Engineer' op Curaçao en Aruba. Gedurende drie weken trainen zij hun technische en bouwvaardigheden in tropische omstandigheden.

De oefening heeft een dubbel doel: naast het verhogen van de eigen inzetbaarheid, levert de eenheid een maatschappelijke bijdrage. Op Curaçao worden onder meer klaslokalen en een botenhelling gebouwd, terwijl op Aruba de werkzaamheden zich concentreren op het verbeteren van infrastructuur in de Marinierskazerne Savaneta.

Deze civiel-militaire projecten versterken de lokale infrastructuur, veiligheid en veerkracht van de eilanden.

Eerste Regionale Studie Brengt Mentale Gezondheid Caribisch Gebied in Kaart

DE federatie Dutch Caribbean Mental Health (DCMH) heeft de eerste gezamenlijke Regionale Studie Geestelijke Gezondheidszorg voor het Caribisch deel van het Koninkrijk gepresenteerd. Het rapport is een unieke samenwerking tussen GGZ-instellingen op Aruba, Curaçao, Sint Maarten en de BES-eilanden en bundelt geanonimiseerde data van 8.400 cliënten.

De studie biedt een eenduidig overzicht van de meest voorkomende problematiek, waaronder psychotische stoornissen, depressie, ADHD en de posttraumatische stressstoornis (PTSS). Dit onderzoek legt een cruciale basis voor de ontwikkeling van toekomstig beleid, de verbetering van zorg en gericht wetenschappelijk onderzoek. De data zal de komende jaren gemonitord en verder geanalyseerd worden om de zorg in de regio te optimaliseren.

IPA Opent Inschrijving voor 21+ Toelatingstoets Lerarenopleiding

HET Instituto Pedagógico Arubano (IPA) opent de inschrijving voor de 21+ toelatingstoets voor het academisch jaar 2026-2027. Deze toets biedt volwassenen van 21 jaar en ouder die niet over de vereiste vooropleiding (o.a. HAVO/VWO) beschikken, de kans om een carrière in het onderwijs te starten.

Succesvolle kandidaten moeten slagen voor zowel de toets als een aansluitend voorbereidingstraject om in augustus 2026 met de opleiding te kunnen beginnen. De toets, die de vakken Nederlands, Wiskunde en Mens en Maatschappij omvat, vindt plaats in februari 2026. De inschrijving sluit op dinsdag 12 januari 2026. Een informatieavond voor geïnteresseerden wordt gehouden op 7 oktober 2025.

Gesprek Schoof en Eman Focust op Financiële Stabiliteit Aruba

VOORMALIG premier van Aruba, Mike Eman, heeft in Den Haag een werkbijeenkomst gevoerd met de Nederlandse premier Dick Schoof. Centraal stond een aanstaande Rijkswet, gericht op het versterken van de stabiliteit en het lokaal bestuur.

Dit akkoord wordt als cruciaal gezien voor de financieel-economische credibiliteit van Aruba bij internationale instellingen als het IMF en de Wereldbank, en moet het vertrouwen van investeerders vergroten. Naast de Rijkswet werd gesproken over de oprichting van een breder investeringsfonds voor het Caribisch deel van het Koninkrijk. Een dergelijk fonds zou de economische veerkracht moeten bevorderen en een reserve creëren voor toekomstige crises.

ECA Viert 40-jarig Jubileum met Nieuw Logo en Initiatieven

MARKETING en adviesbureau ECA viert in 2026 haar 40-jarig bestaan. Sinds de oprichting in 1986 door Aldrich F. Croes is het bedrijf uitgegroeid tot een toonaangevende speler in de Arubaanse en Caribische markt, met inmiddels 31 medewerkers.

Ter ere van deze mijlpaal introduceert ECA een aangepast logo waarin de kleuren van de Arubaanse vlag zijn verwerkt. Daarnaast lanceert het bedrijf nieuwe projecten, waaronder het programma “*Aruba Ayera, Awe y Mañan*” en “*Re-alinea y Re-brand*,” een initiatief om duurzaamheid te bevorderen. Deze acties markeren vier decennia van dienstverlening aan een breed scala van lokale en internationale klanten, waaronder overheden en NGO's, en onderstrepen de continue bijdrage aan de gemeenschap.

Rijksbegroting 2026:

Focus op Financiële Stabiliteit voor Aruba

DE Nederlandse Troonrede en Rijksbegroting voor 2026, gepresenteerd op Prinsjesdag, benadrukken de noodzaak van stabiliteit binnen het Koninkrijk. De regering erkent de kwetsbaarheid van het Caribisch gebied, inclusief Aruba, dat onder druk staat door hoge schuldenlasten.

In de begroting is ruim 0,3 miljard euro gereserveerd voor het Reino- en BES-fonds. Deze middelen zijn gekoppeld aan strikte voorwaarden van financiële discipline en structurele hervormingen. Voor Aruba ligt de nadruk op gezonde overheidsfinanciën, economische diversificatie naar onder meer duurzame energie, en investeringen om de ‘brain drain’ tegen te gaan. Het overkoepelende doel is een evenwichtige samenwerking en het bevorderen van een economisch veerkrachtig Aruba.

Iberostar Aruba Lanceert Welzijnsprogramma ‘Star Care’ voor Personeel

IBEROSTAR Hotels & Resorts op Aruba heeft het ‘Star Care’ programma gelanceerd, een initiatief gericht op het welzijn van medewerkers en hun gezinnen. Het programma biedt financiële, emotionele en professionele ondersteuning om de werk-privébalans te verbeteren.

Een kernonderdeel is de naschoolse kinderopvang ‘C.A.R.E.’, opgezet in samenwerking met de YMCA. Dit biedt personeel een betaalbare en betrouwbare opvang voor hun kinderen, wat bijdraagt aan gemoedsrust op de werkvloer. De introductie van Star Care sluit aan bij de bredere visie van Iberostar op verantwoord toerisme en het creëren van een inclusieve en ondersteunende werkomgeving.

Aruba Lanceert Eerste Inclusieve Restaurant ‘One of a Kind’

ARUBA krijgt zijn eerste inclusieve horecagelegenheid, ‘One of a Kind’, die volledig zal worden gerund door mensen met een beperking. Het project is een samenwerking tussen de Arubaanse overheid, Stichting Trampolin pa Trabou en Stichting Hunto, en wordt gevestigd in het MFA-gebouw in Paradera.

Het non-profit initiatief is gericht op het bieden van betekenisvolle werkgelegenheid en training in een veilige, sociale omgeving. Na een soft opening op 30 september start het café-restaurant in oktober officieel met een ontbijt- en lunchservice. Lokale bedrijven, waaronder Koffiehuys Aruba, ondersteunen het project, wat de brede maatschappelijke verankering van dit unieke initiatief onderstreept.

Aruba Positioneert Zich op Europese Financiële Markt

DE Arubaanse minister van Financiën, Geoffrey Wever, heeft deelgenomen aan het Private Placement Industry Forum Europe (PPIF) in Amsterdam om de toegang tot de Europese kapitaalmarkt te verbreden. Deze stap is onderdeel van de overheidsstrategie om de financieringsbronnen van het land te diversifiëren en de afhankelijkheid van de Nederlandse markt te verminderen.

Het forum bood een platform om Aruba te presenteren aan vooraanstaande institutionele beleggers en obligatie-uitgevers. Het doel is de reputatie als betrouwbare emittent te versterken en zo de financiële stabiliteit en duurzame economische groei van Aruba te waarborgen. Dit wordt gezien als een essentieel onderdeel van verantwoord schuldbbeheer.

Gecombineerde Aanpak Nodig voor Verkeersprobleem Aruba

ARUBA kampt met ernstige verkeerscongestie door een te groot aantal auto's voor de beschikbare infrastructuur. Het artikel benadrukt dat een magische oplossing ontbreekt en pleit voor een meervoudige aanpak om de mobiliteit te verbeteren.

Naast infrastructurele ingrepen, zoals extra rijstroken en efficiëntere rotondes, wordt de nadruk gelegd op beleids- en gedragsverandering. Het stimuleren van carpooling en schoolbusvervoer, in combinatie met de invoering van flexibele werktijden, kan de druk op de weg aanzienlijk verminderen. Ook bewustwordingscampagnes voor beter rijgedrag worden als cruciaal gezien. Een combinatie van deze maatregelen is essentieel om de leefbaarheid op het eiland te verbeteren.

Hoge Rentelast en Herfinanciering Domineren Arubaanse Begroting 2025

DE Arubaanse begroting voor 2025 wordt gedomineerd door een rentelast van 294 miljoen florin en 595 miljoen aan aflossingen. Volgens minister Geoffrey Wever resteert hierdoor, ondanks een begrotingsoverschot, een totale financieringsbehoefte van 508 miljoen florin.

Een belangrijke uitdaging is de hoge rente van 6,9% die Aruba betaalt, mede omdat een beloofde nieuwe Rijkswet

met Nederland is uitgebleven. Dit dwingt Aruba om te herfinancieren op de duurdere internationale markt, wat het wettelijke doel om de staatsschuld te verlagen bemoeilijkt. De minister stelt dat het huidig financieel toezicht wel discipline eist, maar geen toegang biedt tot gunstigere financieringsvoorwaarden.

Nieuwe Rector Sue-Ann Lee Presenteert Visie voor Universiteit van Aruba

DR. Sue-Ann Lee is officieel geïnstalleerd als de nieuwe rector van de Universiteit van Aruba. In haar inaugurele rede presenteerde zij haar visie om de universiteit te transformeren tot een 'Ecosysteem van Onderwijs', dat diep verweven is met de Arubaanse samenleving.

Deze visie rust op drie pijlers: Academische excellentie met een focus op onderzoek, gelijkheid en inclusie, en maatschappelijke relevantie. De universiteit zal studenten voorbereiden op mondiale uitdagingen zoals AI en klimaatverandering, terwijl de verbinding met de lokale cultuur wordt versterkt. Rector Lee benadrukte dat deze transformatie een collectieve inspanning vereist van studenten, medewerkers, de overheid en de gemeenschap.

AHATA Kustopruimactie Verzamelt 4500 Kilo Afval met 400 Vrijwilligers

DE jaarlijkse kustopruimactie van de Aruba Hotel & Tourism Association (AHATA) was een groot succes. Tussen 13 en 15 september hebben meer dan 400 vrijwilligers, afkomstig van 18 aangesloten hotels en partnerbedrijven, de handen ineengeslagen.

In aanloop naar Wereld Kustopruimingsdag werd langs

diverse kuststroken in totaal ruim 4.500 kilo afval verzameld. AHATA organiseert dit initiatief al meer dan 25 jaar om de natuur te beschermen en de bewustwording over zwerfafval te vergroten. De grote opkomst en het resultaat onderstrepen de betrokkenheid van de toeristische sector bij het behoud van een schoon Aruba.

Aruba Sport Unie Combineert Sportexpo met Opening Olympiade 2025

DE Aruba Sport Unie (ASU) organiseert op zondag 21 september een grootschalig evenement in het Centro Deportivo Betico Croes. Van 10:00 tot 19:00 uur vindt een Sport & Health Expo plaats met informatiestands, sportdemonstraties en gratis gezondheidscontroles. Voor kinderen is er een speciale 'kids corner'.

Tussen 15:00 en 17:00 uur wordt de ASU Olympiade 2025 officieel geopend. Dit ceremonieel omvat een parade van 26 sportfederaties en het ontsteken van de olympische vlam. De ASU nodigt de gehele Arubaanse gemeenschap uit om dit evenement, dat sport en een gezonde levensstijl promoot, bij te wonen.

Rotary Club Aruba Realiseert Wereldprimeur met Onderwater Vredespaal

ROTARY Club Aruba heeft een wereldprimeur gerealiseerd met de installatie van 's werelds eerste onderwater Vredespaal (Peace Pole) bij de duiklocatie Tres Trapi. Het monument toont de boodschap 'Moge Vrede Heersen op Aarde' in het Papiaments, Nederlands, Engels en Spaans.

Dit project, in lijn met de missie van Rotary International, symboliseert de diepe en fundamentele noodzaak voor vrede. De unieke onderwaterlocatie benadrukt de verbinding tussen vrede en de natuurlijke omgeving. De paal is vervaardigd uit milieuvriendelijke materialen en is ontworpen om op termijn te functioneren als een kunstmatig rif, wat het duurzame karakter van het initiatief onderstreept.

HCLF Zoekt Jonge Leiders voor Vrijwilligersprogramma 'Impact Coach'

DE Heart-Centered Leadership Foundation (HCLF) op Aruba roept jongvolwassenen (18-35 jaar) op om zich aan te melden voor het vrijwilligersprogramma 'Impact Coach'. Dit

programma is een ontwikkeltraject dat deelnemers traint in leiderschapsvaardigheden zoals conflicthantering, communicatie en stressmanagement.

Na de training passen de vrijwilligers deze vaardigheden toe als groepsleider voor jongeren. Deelname biedt niet alleen persoonlijke en professionele groei en een waardevolle netwerkervaring, maar ook een gecertificeerde toevoeging aan het cv. Het initiatief, medegefinancierd door Kinderpostzegels en CEDE Aruba, stelt jonge leiders in staat een positieve bijdrage te leveren aan de gemeenschap.

Wereld Mantadag:

Oproep tot Bescherming van Bedreigde Mantaroggen

OP Wereld Mantadag, 17 september, benadrukken Manta Trust en de Arubaanse Directie Natuur en Milieu (DNM) de noodzaak om mantaroggen te beschermen. Het thema van 2025 is 'De Kracht van Bescherming'.

Hoewel diverse soorten mantaroggen in Arubaanse wateren leven en internationaal beschermd zijn (CITES II), staat de populatie onder zware druk. Overbevissing voor consumptie en hun trage voortplanting maken de soort zeer kwetsbaar. De organisaties baseren hun beschermingsplannen op wetenschappelijk onderzoek en voeren bewustwordingscampagnes zoals #SaveTheMantas. Ze roepen de gemeenschap op de dieren niet te consumeren en zo bij te dragen aan hun voortbestaan.

Economische Druk in Aruba:

Stijgende Kosten, Stagnerende Lonen

EEN gevoel van uitputting en frustratie verspreidt zich over Aruba door de aanhoudend hoge levensonderhoudskosten. Terwijl de prijzen voor basisbehoeften als voedsel, brandstof en huisvesting blijven stijgen, stagneren de salarissen, wat het voor burgers steeds moeilijker maakt om rond te komen.

De constante financiële druk dwingt inwoners om hun levensstijl aan te passen door minder te kopen, transport te delen en reparaties uit te voeren in plaats van te vervangen. Naast de economische last leidt de situatie tot aanzienlijke mentale stress, angst en burn-outs. Het artikel benadrukt dat dit niet een tijdelijk probleem is, maar een structurele crisis die de toekomst van gezinnen en professionals op het

eiland bedreigt. Er heerst een diepe zorg dat, zonder verandering, de hoop van de bevolking uitgeput raakt.

Arubaanse Bakster Zaida Everon Wint Prestigieuze World Bread Award

DE Arubaanse bakster en gecertificeerd sommelier Zaida Everon heeft de hoogste onderscheiding gewonnen in de categorie 'Whole Wheat' bij de World Bread Awards, die werden uitgereikt tijdens de International Baking Industry Exposition (IBIE).

Haar winnende creatie, "*Pan di Tres Maishi*", is een eerbetoon aan de Arubaanse culinaire erfenis. Het brood is ontwikkeld met voorouderlijke, lokaal verbouwde granen zoals 'maishi rabou' en combineert rustieke smaken met innovatieve technieken.

Everon, bekend van haar T2Pan Sourdough Boutique, beschouwt de prijs als een persoonlijke erkenning van de geschiedenis en cultuur achter haar product. Haar werk wordt gekenmerkt door een diepe passie om traditionele methoden te verbinden met moderne bakkunst, waarmee ze brood creëert dat zowel voedzaam als cultureel significant is.

Minister Dowers Bezoekt EUROJUST voor Versterking Internationale Samenwerking

TIJDENS een werkbezoek aan Nederland heeft de Arubaanse minister van Justitie, de heer Arthur Dowers, een bezoek gebracht aan EUROJUST in Den Haag. Het doel was inzicht te krijgen in de rol van dit EU-agentschap bij de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit.

EUROJUST is essentieel voor de justitiële samenwerking tussen landen in de aanpak van zware misdrijven zoals terrorisme, mensenhandel en fraude. Het agentschap biedt operationele en juridische ondersteuning, coördineert onderzoeken en faciliteert een veilige uitwisseling van informatie tussen autoriteiten.

Minister Dowers was onder de indruk van de operaties en professionaliteit van de organisatie. Tijdens zijn bezoek sprak hij tevens met de voormalige procureur-generaal van Aruba, Alexander van Dam, die sinds 2022 de Nederlandse vertegenwoordiger bij EUROJUST is.

Trending • NL

Troonrede 2025:

Focus op zekerheid in onzekere tijden

TIJDENS de opening van het parlementaire jaar op 16 september 2025, schetste Koning Willem-Alexander in de Troonrede een beeld van een Nederland dat zowel nationaal als internationaal voor grote uitdagingen staat. Het demissionaire kabinet zal, ondanks een smalle politieke basis, de komende periode inzetten op nauwe samenwerking met de Staten-Generaal om cruciale dossiers vooruit te helpen.

De focus ligt primair op de bestaanszekerheid van burgers, met aandacht voor een toereikend inkomen, betaalbare woningen, en toegankelijke zorg. Concreet wijst de Nota Ruimte vier nieuwe grootschalige woningbouwlocaties aan en wordt de verlaging van de brandstofaccijns gehandhaafd om de koopkracht te ondersteunen. De aanpak van de stikstofcrisis wordt voortgezet om vergunningverlening voor bouw en investeringen mogelijk te maken.

Op het gebied van veiligheid wordt zowel naar binnenlandse als buitenlandse dreigingen gekeken. Er is budget voor de aanpak van femicide en het vergroten van de veiligheid op straat. Internationaal blijft de steun aan Oekraïne een prioriteit, onder meer door de stationering van militairen in Polen. Ook wordt er ingezet op een staakt-het-vuren in Gaza in Europees verband. Daarnaast wordt er nadrukkelijk aandacht besteed aan de positie van het Caribisch deel van het Koninkrijk. Het kabinet werkt samen met Aruba, Curaçao en Sint-Maarten aan financiële stabiliteit en een beter voorzieningenniveau, met oog voor maatwerk per eiland.

Het kabinet benadrukt het belang van een sterke economie, maar erkent de zorgen over het investeringsklimaat. Met nieuwe investeringen in de halfgeleiderindustrie en verlenging van lagere energiekosten voor de industrie wordt geprobeerd het verdienvermogen van Nederland te versterken.

Kabinet wijkt af van VN-commissie:

Oordeel over 'genocide' Gaza is aan het IGH

HET demissionaire kabinet volgt de conclusie van een VN-onderzoekscommissie niet dat Israël in Gaza genocide pleegt. In een Kamerbrief schrijft minister van Buitenlandse Zaken David van Weel (VVD) dat Nederland terughoudend is met het gebruik van de term genocide en dat een definitief oordeel toekomt aan het Internationaal Gerechtshof (IGH), waar een zaak loopt.

De VN-commissie is onafhankelijk en spreekt niet namens de VN; haar 72-pagina's tellende rapport beschrijft mogelijke bewijsstukken en werkt samen met de aanklager van het ICC.

Hoogleraar Ugur Ümit Üngör stelt dat de bevindingen druk zetten op landen om positie te kiezen. Van Weel benadrukt dat de Nederlandse terughoudendheid geen ontkenning van het leed is: de humanitaire situatie is "*ongekend ernstig*". In juli weigerde Nederland reeds twee Israëlische ministers de toegang.

ACM onderzoekt supermarktprijzen in Nederland

DE Autoriteit Consument & Markt (ACM) start een onderzoek naar de prijsverschillen van boodschappen in Nederlandse supermarkten ten opzichte van het buitenland. Aanleiding zijn signalen dat producten in Nederland duurder zijn dan in omringende landen. De waakhond kijkt daarbij naar de winstmarges van zowel leveranciers als supermarkten.

Volgens supermarkten zijn inkooprijzen van A-merken in Nederland structureel hoger dan in landen als Duitsland en België. Voorbeelden zijn conflicten met JDE Peet's (Douwe Egberts, Pickwick) en Heineken, waarbij onderhandelingen over prijzen spaakten.

Ook wijzen partijen als Picnic-oprichter Michiel Muller op zogenoemde '*territoriale leveringsbeperkingen*', die supermarkten zouden verhinderen goedkoper in het buitenland in

te kopen.

De resultaten van het onderzoek worden in 2026 verwacht. Een parallel onderzoek naar de leermiddelenmarkt is tijdelijk stilgelegd vanwege capaciteitsgebrek.

Aanloop naar Tweede Kamerverkiezingen

Helpt partijen moet lijsten herstellen

DE Tweede Kamerverkiezingen zijn op 29 oktober. Maandag leverden 32 partijen hun kandidatenlijsten in; de Kiesraad constateerde bij 16 partijen verzuimen. Zij hebben tot donderdag 17.00 uur om fouten te herstellen (o.a. ontbrekende instemmingsverklaringen, borgsom €11.250 voor nieuwkomers, te weinig ondersteuningsverklaringen). NSC heeft een klein verzuim; bij de FNP ontbreken verklaringen in negen kieskringen. Vrijdag om 17.00 uur volgt de definitieve geldigheidstoets.

GroenLinks-PvdA voegde 20 lijstduwers toe (o.a. Jan Smeets, Erik van Muiswinkel, Hanneke Groenteman, Jan Pronk, Hedy d’Ancona). DENK behoudt de huidige fractietop-3 (Van Baarle, Ergin, El Abassi). In programma’s valt brede steun op voor (delen van) mondzorg in het basispakket. 50PLUS legt accenten op veiligheid, pensioenen, ouderenhuisvesting en zorg.

Politiek nieuws: VVD-minister Ruben Brekelmans nuanceerde een openingszet naar GL-PvdA later weer; partijleider Dilan Yesilgöz profileert zich fel tegen afbouw van de hypotheekrenteaftrek.

Fors temperatuurverschil dit weekend

VRIJDAG en zaterdag wordt het in grote delen van Nederland zomers met veel zon en maxima van 24–28°C (het warmst in Limburg, Achterhoek en Twente). Zaterdagmiddag neemt de bewolking toe en volgen in het zuidwesten de eerste regen- en onweersbuien; in de avond en nacht naar zondag trekt regen over het hele land.

Zondag slaat het weer om: De middagtemperatuur daalt naar circa 18°C, waarmee de zomerwarmte voorbij is. Komende week zakt het kwik nog wat verder met middagwaarden rond 16°C. Nachten verlopen overwegend 7–10°C, en bij brede opklaringen kan het landinwaarts tijdelijk richting 5°C gaan. Het blijft wisselvallig met geregeld buien, afgewisseld door perioden met zon.

Schoof onder vuur tijdens Algemene Politieke Beschouwingen

TIJDENS de tweede dag van de Algemene Politieke Beschouwingen lag premier Dick Schoof zwaar onder vuur. Hij waarschuwde voor groeiende polarisatie en pleitte voor een cultuur van dialoog en compromissen. Oppositieleiders, waaronder Frans Timmermans (GroenLinks-PvdA) en Mirjam Bikker (ChristenUnie), vonden echter dat Schoof onvoldoende afstand nam van uitspraken van PVV-leider Geert Wilders en hem onvoldoende normerend toesprak.

Het debat escaleerde opnieuw bij de behandeling van Gaza. Meerdere fractievoorzitters uitten scherpe kritiek op het kabinet dat weigert de situatie ‘genocide’ te noemen of zieke kinderen uit Gaza in Nederland op te nemen. Rob Jetten (D66) riep “*schaam u!*”, terwijl Laurens Dassen (Volt) stelde dat Nederland later spijt zal krijgen. Schoof hield vast aan het oordeel dat dit aan het Internationaal Strafhof is.

Opvallend was ook Esther Ouwehand (PvdD), die in een blouse met Palestijnse vlag verscheen en door Kamervoorzitter Martin Bosma werd verzocht zich om te kleden.

Opvang Ter Apel opnieuw overvol

Dwangsom stijgt naar 200.000 euro

IN het aanmeldcentrum in Ter Apel verbleven afgelopen nacht 2015 asielzoekers, boven de toegestane grens van 2000. Daarmee loopt de dwangsom voor het COA richting de gemeente Westerwolde op tot 200.000 euro. De boete kan oplopen tot maximaal 5 miljoen.

Vorige week werd de grens al meerdere dagen overschreden, waarna tijdelijke spreiding naar andere opvanglocaties de druk iets verlichtte. Het COA wijst op de sluiting van tijdelijke locaties en het hoge aantal statushouders dat door woningnood in opvangcentra blijft. Hun bezette plekken komen niet beschikbaar voor nieuwe asielzoekers. Daarnaast is het aantal asielaanvragen in de zomer traditioneel hoger.

Eerder gold een boete van 15.000 euro per dag met een plafond van 1,5 miljoen, dat in 2024 werd bereikt. Door de aanhoudende overbezetting staat de opvang in Ter Apel structureel onder druk.

OM schakelt focusflitsers tijdelijk uit na omvallen toestel bij herfststorm

HET Openbaar Ministerie (OM) heeft alle focusflitsers, die automobilisten beboeten voor telefoongebruik achter het stuur, tijdelijk uitgeschakeld. Aanleiding is een incident maandag waarbij een flitser langs de N50 bij Kampen omviel tijdens de eerste herfststorm. Het OM onderzoekt of de harde wind de oorzaak was.

De mobiele camera's zijn sinds mei in gebruik en herkennen bestuurders met een telefoon in de hand. Alleen die beelden worden doorgestuurd naar het CJIB, waarna een boa controleert of een overtreding is begaan. Bij bevestiging volgt een boete van 430 euro.

Tot duidelijk is wat er misging, blijven de apparaten ingeklapt. Hoe groot de schade aan de omgevallen flitser is en wanneer de apparaten weer operationeel worden, is nog onbekend. In Nederland staan slechts enkele van deze nieuwe flitsers, die sinds kort rouleren.

Verdubbeling woningverkoop aan expats zorgt voor druk op huizenmarkt

HET aantal aan expats verkochte woningen in Nederland is in vijf jaar tijd verdubbeld en bedraagt nu 1,6 procent van het totaal aantal verkochte woningen. Gemiddeld betalen expats €591.000 voor een woning, tegenover €575.000 bij andere kopers, omdat ze minder kritisch zijn op de prijs voor een instapklare woning. Dit zorgt voor directe concurrentie met Nederlandse tweeverdieners, die vaak dezelfde woonwensen hebben.

De Woonbond en andere organisaties noemen de 30%-belastingregeling voor expats, die een deel van het salaris belastingvrij maakt, een bron van "oneerlijke situaties" op de woningmarkt. Daartegenover staat het argument van NVM en werkgeversorganisaties dat deze internationale werknemers essentieel zijn voor de economie en huisvesting nodig

hebben. De moeilijke huurmarkt, met prijzen rond de €1825, versnelt de overstap van huren naar kopen.

Prinsjesdagplannen 2026:

Hogere inkomens profiteren, minimumloners gaan erop achteruit

VOLGENS berekeningen van hr-dienstverlener Youforce zullen de kabinetsplannen voor 2026 vooral de modale en hogere inkomens ten goede komen. Iemand met een modaal inkomen (€3875) kan rekenen op een netto loonstijging van €38,50 per maand. Voor wie tweemaal modaal verdient, bedraagt de stijging €48,07 netto.

De lagere inkomens zien hun nettoloon echter dalen. Werknemers met een minimumloon en een 38-urige werkweek leveren €14,42 per maand in. Deze ontwikkeling is het gevolg van aanpassingen in de loonheffing en de arbeidskorting, die gunstiger uitpakken voor hogere salarissen.

Ondanks de verschillen in nettoloon, stijgt de koopkracht in 2026 voor alle Nederlanders met gemiddeld 1,3 procent. Gepensioneerden zien met 1,5 procent de grootste koopkrachtstijging tegemoet.

Mismatch op arbeidsmarkt:

Toename hoogopgeleiden terwijl vraag naar mbo'ers stijgt

DE Nederlandse arbeidsmarkt kampt met een groeiende kloof tussen het opleidingsniveau van afgestudeerden en de vraag van werkgevers. In de afgelopen tien jaar is het aantal studenten met een hbo- of wo-bachelordiploma sterk toegenomen, terwijl het aantal mbo-gediplomeerden juist is gedaald.

Deze ontwikkeling sluit niet aan bij de vraag op de arbeidsmarkt. Recent stonden er circa 120.000 vacatures open voor mbo'ers, met een grote vraag naar technisch personeel. Voor hbo-functies waren dit minder dan de helft, en voor universitair geschoolden slechts 11.000 vacatures. Volgens Sharita Boon van de Nationale Vacaturebank is de lichte toename van technisch geschoolde mbo'ers onvoldoende om de tekorten op te vullen. De groei van het aantal hoogopgeleiden is deels te verklaren door een toename van internationale studenten.

EU-aanpak medicijntekorten faalt door gebrek aan samenwerking

DE aanpak van de recordhoge medicijntekorten in de Europese Unie verloopt stroef door een gebrek aan een *“goed geolied systeem”*, concludeert de Europese Rekenkamer. Het ontbreekt aan goede samenwerking, waardoor EU-lidstaten elkaar zelfs tegenwerken. Dit gebeurt bijvoorbeeld doordat landen ongecoördineerd eigen medicijnvoorraden aanleggen, wat de tekorten in andere landen juist kan vergroten.

De problemen worden verergerd door de afhankelijkheid van medicijnproductie in Aziatische landen en een ongeorganiseerde interne markt die de herverdeling van geneesmiddelen moeilijk maakt. Hoewel er EU-initiatieven zijn, zoals een lijst van kritieke medicijnen, zijn deze volgens de Rekenkamer *“in een prille fase blijven steken”* en hebben ze de beschikbaarheid nog niet verbeterd. Het Europees geneesmiddelenbureau (EMA) kan door onvoldoende bevoegdheden en informatie weinig doen aan de huidige tekorten.

FC Twente vrouwen bereiken Champions League na ruime zege op Katowice

DE voetbalsters van FC Twente hebben zich voor het tweede opeenvolgende jaar gekwalificeerd voor de Champions League. In de laatste kwalificatieronde won de ploeg ook de returnwedstrijd tegen het Poolse Katowice overtuigend met 4-1, na de eerdere 0-4 uitzege. Oranje-international Jill Roord was met twee doelpunten de uitbinker in de thuiswedstrijd.

Door de kwalificatie neemt FC Twente deel aan de vernieuwde opzet van het toernooi, waarin 18 teams zes wedstrijden spelen om een ranglijst te vormen. De twaalf beste clubs gaan door naar de volgende ronde.

Andere Nederlandse clubs, PSV en Ajax, zijn nog actief in de nieuwe Europa Cup. PSV werd in de Champions League-kwalificatie uitgeschakeld door Manchester United en voegde zich bij Ajax in het tweede Europese toernooi.

Nederland blijft zevende

Spanje nieuwe koploper FIFA-ranking

SPANJE is de nieuwe nummer één op de donderdag gepubliceerde FIFA-wereldranglijst en staat voor het eerst sinds 2014 bovenaan. De Spanjaarden nemen de koppositie over van Argentinië, dat is gezakt naar de derde plek. Frankrijk is opgeschoven naar de tweede positie.

Het Nederlands elftal blijft ongewijzigd op de zevende plaats staan. Dit volgt op de WK-kwalificatiewedstrijden tegen Polen (1-1 gelijkspel) en Litouwen (2-3 winst).

Duitsland is een opvallende daler in de ranglijst; het land zakte drie plaatsen naar de twaalfde plek na een nederlaag tegen Slowakije. Marokko blijft op de elfde plaats de hoogst geklasseerde Afrikaanse ploeg. De volgende FIFA-ranking wordt op 23 oktober verwacht.

Hier is de tekst zonder numerieke referenties

Kabinet finaliseert plan voor bijna gratis kinderopvang

HET demissionaire kabinet concretiseert de plannen voor een stelsel van bijna gratis kinderopvang, dat in 2029 van start moet gaan. In het nieuwe systeem wordt de kinderopvangtoeslag afgeschaft en zal de overheid de kosten rechtstreeks aan de opvangorganisaties vergoeden, waardoor ouders nog slechts een kleine eigen bijdrage betalen. Dit moet financiële onzekerheid door terugvorderingen wegnemen.

Om excessieve winsten en prijsstijgingen te beheersen, wordt de sector onder de Wet normering topinkomens gebracht, wat buitensporige salarissen voor bestuurders beperkt. De jaarlijkse overheidsinvestering in kinderopvang zal door de plannen stijgen van circa 6 miljard naar ongeveer 9 miljard euro.

De invoering van het stelsel, die eerder was uitgesteld van 2027 naar 2029, zal stapsgewijs plaatsvinden om de verwachte toename in vraag te beheersen en de druk op het personeelstekort te verlichten. Het wetsvoorstel wordt volgende maand gepresenteerd.

Sports • NL

16 Landen strijden om Europese titel

Nederland gastheer van EK Honkbal 2025

VAN dag 20 tot en met 27 september 2025 staat Nederland in het middelpunt van de Europese honkbalsport. Dan vindt de 38e editie van het Europees Kampioenschap Honkbal plaats. Het toernooi wordt georganiseerd door WBSC Europe en geldt als het belangrijkste evenement in de Europese honkbalkalender. Voor Team Kingdom of the Netherlands is het bovendien een bijzondere gelegenheid om zich voor eigen publiek te tonen.

Een toernooi met traditie

Het Europees Kampioenschap Honkbal heeft een rijke historie die teruggaat tot 1954. Sindsdien hebben landen als Italië en Nederland de toon gezet en samen bijna alle titels onder elkaar verdeeld. Met de editie van 2025 wordt een nieuw hoofdstuk aan dit lange verhaal toegevoegd.

Nederland, dat geldt als een van de honkbalmachten van Europa, mag ditmaal als gastland optreden. Dat betekent niet alleen een sportieve uitdaging, maar ook de kans om honkbal in eigen land verder op de kaart te zetten.

Locaties en speelsteden

Het toernooi speelt zich grotendeels af in Rotterdam, waar het Neptunus Familiestadion een centrale rol vervult. Dit stadion, thuishaven van Curaçao Neptunus, is al jaren een van de beste honkbalcomplexen van Europa. Hier zullen veel van de belangrijkste wedstrijden gespeeld worden, waaronder die van Nederland.

Naast Rotterdam zijn er nog andere speelsteden in de running, maar Rotterdam vormt het hart van het toernooi. De keuze voor Nederland als gastland is niet verrassend: de organisatie en infrastructuur rond honkbal zijn er sterk ontwikkeld en de fanbase groeit gestaag.

Deelnemende landen

Aan het EK 2025 doen 16 teams mee. De beste 13 landen van het vorige EK in 2023 kwalificeerden zich automatisch. Daar zijn nog drie landen bijgekomen via kwalificatietoernooien: Hongarije, Litouwen en Oostenrijk.

Dit betekent dat zowel gevestigde honkballanden als Nederland, Italië en Spanje deelnemen, maar ook relatief nieuwe of kleinere honkballanden een kans krijgen om zich te meten op het hoogste Europese podium. Dit zorgt voor een interessante mix van topfavorieten en uitdagers.

Belang voor Nederland

Voor Nederland is het EK 2025 meer dan alleen sportief succes. Het toernooi biedt de kans om honkbal in de schijnwerpers te zetten en een breed publiek kennis te laten maken met de sport. Bovendien kan Team NL voor eigen publiek rekenen op extra steun.

Met spelers die vaak ook internationaal actief zijn – bijvoorbeeld in de Amerikaanse minor leagues of in professionele competities in Latijns-Amerika – behoort Nederland traditioneel tot de favorieten. Toch is de concurrentie stevig, vooral van Italië, Duitsland en Tsjechië, die de laatste jaren sterk in opkomst zijn.

Het EK Honkbal 2025 belooft een spectaculair evenement te worden. Met 16 deelnemende landen, een rijke historie en Rotterdam als kloppend hart van het toernooi, krijgt Nederland de kans om opnieuw te laten zien dat het niet alleen een voetbal- en schaatsland is, maar ook een serieuze honkbalnatie. Voor de spelers en fans wordt het een week vol spanning, sportiviteit en vooral: honkbal op het hoogste Europese niveau.

WK Atletiek 2025 opent in mineur voor Nederland

DE verwachtingen waren hoog voor TeamNL bij het World Athletics Championships 2025 in Tokio. Met een recorddelegatie van 53 atleten hoopte Nederland sterk te starten, maar de eerste dagen van het toernooi verliepen teleurstellend. Er waren wel medailles, maar de felbegeerde gouden plakken bleven uit.

Zilver in de mixed relay

Op de openingsdag van het WK wist het Nederlandse team in de mixed 4x400 meter estafette de finale te bereiken en naar zilver te lopen. Met een tijd van 3:09.96 legden Femke Bol, Lieke Klaver, Eugene Omalla en Jonas Phijffers beslag op de tweede plaats. Eveline Saalberg hielp in de heats mee aan de kwalificatie.

Hoewel zilver een prachtige prestatie is, was de teleurstelling voelbaar. Nederland had gehoopt op goud in dit onderdeel, zeker gezien de sterke vorm van Bol en Klaver. Maar in de slotmeters moest het team toezien hoe de Verenigde Staten er vandoor ging met de titel.

Van Klinken pakt zilver, maar blijft achter gevoel

Een dag later herhaalde het scenario zich bij het discuswerpen. Jorinde van Klinken wierp een sterke 67,50 meter, haar beste prestatie van het seizoen. Toch was het net niet genoeg voor goud. Ze eindigde tweede achter de Chinese kampioene die boven de 68 meter uitkwam.

Voor Van Klinken persoonlijk is het zilver een bevestiging van haar wereldklasse, maar de vraag blijft: wanneer lukt het haar om op een WK of Olympische Spelen eindelijk goud te pakken?

Laros naast het podium

De grootste teleurstelling kwam in de finale van de 1500 meter. Niels Laros, een van de grote talenten van de Nederlandse atletiek, werd vooraf genoemd als kanshebber op goud. Zijn voorbereiding was sterk, zijn heats overtuigend, en zijn zelfvertrouwen groot. Maar in de finale stokte de motor in de laatste meters. Hij finishte als vijfde, buiten de medailles.

Laros gaf na afloop toe dat hij echt in goud geloofde: "Ik dacht dat ik het kon, maar ik had de benen niet die ik eerder

dit seizoen had." Het onderstreept hoe wreed topsport kan zijn: op dit niveau beslist een fractie van een seconde tussen glorie en teleurstelling.

Gemengde gevoelens in Tokio

Met twee zilveren medailles in de eerste dagen staat Nederland wel degelijk op het medaillebord, maar de start voelt minder overtuigend dan gehoopt. Er was gerekend op goud, juist om een statement te maken in Tokio.

De vraag is nu hoe de rest van het toernooi verloopt. Kan Femke Bol op haar individuele nummers wel toeslaan? Kan Nadine Visser verrassen op de horden? En pakt Laros nog revanche in een ander onderdeel?

Het WK Atletiek 2025 begon voor Nederland met teleurstelling: zilver in de estafette en discus, een gemiste kans voor Laros, en nog geen goud. Toch is het toernooi nog jong. Voor TeamNL is dit geen reden om de moed te verliezen, maar juist om te laten zien dat er meer in het vat zit.

De komende dagen zullen uitwijzen of deze valse start slechts een tijdelijke domper was, of het begin van een WK dat de hoge verwachtingen niet kan waarmaken.

Dutch Open 2025:

Den Bosch in de ban van topbadminton

VAN 1 tot en met 5 oktober 2025 staat Den Bosch in het teken van internationaal badminton. In de Maaspoort wordt dan de 76e editie van de Yonex Dutch Open gespeeld. Het toernooi behoort tot de Badminton Europe en Badminton World Federation (BWF) kalender als een International Challenge-evenement. Daarmee is het een belangrijke wedstrijdweek voor spelers die punten willen verzamelen voor de wereldranglijst.

Een toernooi met traditie

De Dutch Open heeft een lange historie en wordt gezien als een van de oudste en meest prestigieuze toernooien in Europa. Het prijzengeld van USD 17.500 trekt jaarlijks een mix van internationale toppers en jonge talenten. Voor Nederlandse spelers is het bovendien een unieke kans om zich op eigen bodem te meten met de internationale concurrentie.

Het programma: Vijf dagen topsport

Het toernooi begint op 1 oktober met de kwalificatierondes. Spelers uit binnen- en buitenland strijden daar om een plek in het hoofdtoernooi. Een dag later, op 2 oktober, gaat dat hoofdtoernooi van start.

Op 3 oktober volgen de achtste finales, waarna op 4 oktober de kwartfinales en halve finales op het programma staan. De climax van de week vindt plaats op 5 oktober, wanneer vanaf 13.00 uur de finales worden gespeeld. Daarmee komt een intensieve sportweek in Den Bosch tot een hoogtepunt.

Meer dan alleen wedstrijden

Wat de Dutch Open bijzonder maakt, is dat het evenement meer is dan alleen badmintonwedstrijden. Zo zijn er speciale activiteiten voor fans, waaronder youth clinics waar jonge spelers

tips krijgen van professionals, en een TeamNL Fan Day waar supporters hun idolen van dichtbij kunnen ontmoeten. Daarmee is de Dutch Open ook een ontmoetingsplek voor de hele badmintongemeenschap.

Belang voor Nederlandse spelers

Voor Nederlandse spelers biedt de Dutch Open niet alleen wereldranglijstpunten, maar ook zichtbaarheid en ervaring op topniveau. Thuisvoordeel kan bovendien een rol spelen: gesteund door eigen publiek hopen de Nederlandse deelnemers door te dringen tot de slotrondes.

De tegenstand is echter groot. Jaarlijks doen tientallen spelers mee uit Azië, Europa en soms zelfs Zuid-Amerika. Dat maakt de Dutch Open een breed internationaal toernooi waar verrassingen altijd mogelijk zijn.

Vooruitblik

Hoewel uitslagen op dit moment nog niet bekend zijn, belooft de strijd in Den

Bosch spannend te worden. Met vijf dagen intens badminton, internationale deelname en een finale op zondag 5 oktober kunnen fans zich verheugen op veel spektakel.

Voor de organisatie is het toernooi ook een kans om badminton in Nederland verder te promoten. Met de combinatie van topsport en activiteiten voor fans wil men een nieuw publiek aanspreken en de sport in de volle breedte laten groeien.

De Dutch Open Badminton 2025 is niet zomaar een toernooi, maar een evenement dat topsport, traditie en beleving samenbrengt. Den Bosch staat deze week in het middelpunt van de internationale badmintonsport.

Voor spelers is het een belangrijke stap richting rankingpunten, voor fans een unieke kans om de sport van dichtbij mee te maken. **Eén ding is zeker:** In de Maaspoort wordt van 1 tot en met 5 oktober op het hoogste niveau gespeeld.

MADBOR Consultancy

Documento Comercial y Support

- Oferta / Presentacion
- Programa di rekisitonan
- Citacion
- Informacion
- Contrato (*den concepto*)

Operacion

- Analisis di Proceso
- Descripcion di Proceso
- Descripcion di Protocol

Apoyo Empresarial

- Mediacion
- Consulencia/ Consejo
- Comercialisacion

Documentacion oficial (di e empresa) :

- Prepara
- Verifica
- Traduccion-4 idioma:
(*Inglés, Hulandes, Spaño, Papiamentu*)

Priva

- Scirbi carta (oficial) - 4 idioma
- Traha Curriculum Vitae
- Carta di solicitud
- Mediacion serca instancianan - 4 idioma

Ban
Papia
+297-6991702

Turning **Ideas** into Breakthrough **Solutions**

Larmonie-Cecilia ta baha como lider di PNP y ta habri caminda pa un futuro nobo

DEN un desaroyo cu a sacudi e panorama politico di Corsou, Ruthmilda Larmonie-Cecilia, e lider carismatico di Partido Nashonal di Pueblo (PNP) pa shete aña largo, a tuma e decision di entrega su posicion di liderazgo. E noticia, cu a wordo anuncia oficialmente p'e partido, ta marca e final di un era y e cuminsamento di un capitulo nobo den e historia di e partido cu a hunga un rol grandi den e formacion di Corsou.

E decision aki no a bin como un sorpresa completo pa algun, ya cu e t'e resultado di un proceso di reflexion personal cu Larmonie-Cecilia a cuminsa despues di e ultimo eleccion. A pesar di e retonan y e presion constante di e bida politico, Larmonie-Cecilia semper a maneha su bida di un forma ehemplar, combina cu e retonan di un mama y profesional. E meta di Larmonie-Cecilia tabata pa baha na un forma responsabel y pa duna e liderazgo over na su sucesor.

Un legado di respet y dedicacion

Riba 10 di september, Larmonie-Cecilia a entrega un carta formal n'e directiva di e partido, unda el a elabora riba su decision. Den e carta, el a enfatisa cu e ta tuma e stap aki for di un profundo sentido di respet p'e partido, e miembronan y e pueblo di Corsou. El a describi su decision como un paso natural den su trayecto politico, cu a cuminsa desde hopi aña pasa, y a wordo corona cu su liderazgo di PNP.

E decision di Larmonie-Cecilia pa baha como lider ta habri caminda p'e proceso democratico den e partido. E directiva di PNP tin un tarea importante dilanti, esta pa organisa un eleccion interno pa scoge e proximo lider. E proceso aki, cu ta spera di tuma luga den e proximo lunanan, lo ta crucial p'e futuro di e partido. E lo duna un oportunidad n'e proximo generacion di lidernan pa drenta dilanti y duna nan vision p'e futuro di Corsou.

Un oportunidad pa un renobacion completo

E retiro di Larmonie-Cecilia ta un momento di transicion pa PNP, pero tambe un oportunidad unico pa renobacion. E partido, cu ta conoci pa su fundeshi historico y su lealtad na

su balornan, tin e chens pa renoba su mes y adapta n'e realidad nobo di e sociedad di Corsou.

E proximo lider lo tin e tarea di mantene e herencia di e partido, mientras cu e ta gui'e den un futuro di innovacion y progreso.

Larmonie-Cecilia, cu a duna un contribucion valioso n'e pais como minister y lider politico, a tuma un paso cu curashi pa priorisa e interes di e pais riba su interes personal. El a demostra cu un lider di berdad ta esun cu sa unda e ta bay, pero tambe sa unda e mester para. Su legado lo no wordo recorda solamente pa su logronan politico, sino tambe pa su manera di lidera, un forma di lidera cu a wordo guia pa respet, honestidad y integridad.

E pueblo di Corsou ta bay sigui e proximo desaroyonan den PNP cu hopi atencion, mientras cu e partido ta prepara pa un capitulo nobo den su historia. E ta un momento di reflexion, speranza y un chens pa un futuro mas prospero p'e pais.

Fuente: Curacao.nu

Problema financiero grave den servicio di Ambulance ta confirma

UN investigacion di finansa a caba di confirma un berdad alarmante: e Fundashon Kuido Ambulans Kòrsou (FKAK) ta sufri di problemanan di maneho y organisacion cu ta mucho mas serio cu a pensa.

E noticia, cu a bin for di e Ministerio di Salubridad, Medio Ambiente y Naturalesa (GMN), ta un yamada di atencion pa tur e hendenan cu ta depende riba un servicio di ambulance funcionando. Pa pone orden den e situacion, gobierno a tuma un paso drastico, incluyendo e nombramento di un director interino nobo.

E consecuencia di un desaster administrativo

E rapport di investigacion a mostra un cantidad di deficiencia cu ta causa preocupacion. E presupuesto no ta ser aproba na tempo y e administracion di dia pa dia ta ser haci cu man, cu Excel, loke ta causa foutnan grave.

E falta di control financiero a causa un situacion caminda e facturacion ta ser retrasa y como resultado, e debe a subi na mas cu 40% di e entrada total na aña 2023. Pa haci e situacion mas malo, e dossiernan di personal no ta completo y e administracion di salario y pago di prima social no ta den bon man.

E situacion aki no ta solamente un problema riba papel. E ta afecta e servicio di ambulance di dia pa dia. E fondonan cu mester ser uza pa cumpra ekiponan medico nobo, pa mantene e ambulancenan den bon condicion y pa train e personal ta ser uza di un manera ineficiente. E consecuencia directo ta un servicio cu ta mucho mas vulnerabel cu e mester ta, cu ta pone bida di pashentnan na riesgo.

Director interino nobo: Un rol di desafio

E Hunta di comisarionan di FKAK a duna e director interino nobo e rol pa 'pone ordo den e asuntonan.' Esaki ta un encargo enormemente dificil. E prioridadnan di e director ta inclui: Formalisa tur e dossiernan di personal, p'asina e personal ta sinti nan mes mas sigur den nan trabou.

Prepara e organisacion p'e eliminacion di e fundacion. Pasa e personal di FKAK pa un organisacion nobo bou di e ministerio di GMN. Pasa e ambulancenan pa gobierno, cu un plan structural pa reemplasa nan.

E meta ta pa crea un organisacion nobo y duradero cu por funciona den un manera mas profesional y sigur. E Oficina di Accountant di Gobierno (SOAB) lo yuda e director interino den e proceso aki, cu ta un paso crucial pa garantiza maneho financiero. SOAB ta un entidad independiente cu por duna

garantia di e cambionan cu ta necesario.

Un futuro nobo p'e Servicio di Ambulance

A pesar di e situacion dificil, gobierno ta mira esaki como un oportunidad pa cambia y mehora. E plan ta pa crea un servicio di ambulance nobo, cu ta moderno, cu ta sostenibel y cu ta sirbi e comunidad di Corsou na un manera mucho mas profesional. E pasonan cu a ser tuma ta muestra cu e gobierno ta serio den su intencion pa cambia e situacion. E meta final no ta solamente pa resolve e problema di finansa, pero pa restaura confiansa di e publico den un servicio di emergencia cu ta crucial pa un comunidad cu ta funciona bon. Corsou mester di un servicio di ambulance cu e por dependé riba dje sin duda y e pasonan aki ta un caminda pa yega na un futuro mas sigur pa tur hende riba e isla.

Fuente: Curacao.nu

BONEIRO

Renobacion di caminda na Boneiro ta tumando luga pocopoco

E renobacion di Kaya Nikiboko Zuid ta un señal visibel p’e habitantenan di Boneiro cu finalmente e trabounan pa mehora e camindanan ta cuminsando. E compania di construccion di caminda, Bonaire Wegenbouw (BWM), a renoba tres pida di caya y a habri nan pa trafico pa prome biaha. Esey tabata un alivio grandi pa hopi chauffeur, pasobra e caya aki tabata den mal estado pa hopi tempo.

Martijn Zwiers di BWM ta splica cu e proyectonan aki ta resultado di desicionnan cu a tuma mas prome. *“E trabounan aki ta bini ainda for di e tempo di e ex-diputado Anjelica Cicilia,”* el a bisa. *“El a uza e fondonan cu tabata disponibel p’e proyectonan aki. Awo nos ta mira e ehecucion di nan.”*

Manera nan ta traha e camindanan

Pa renoba e camindanan, BWM ta caba un pida di e asfalt bieu y ta basha 7cm di asfalt nobo riba dje. Esey ta haci e caya mas diki cu e asfalt bieu. Segun Zwiers, nan ta opta pa drecha e pida di caya cu ta mas dañá en bes di cambia e caya completo. Esaki ta un decision consciente, pasobra e presupuesto ta limita. E servicio di Ruimtelijke Ontwikkeling ta dicidi cua pida di caya ta bay wordo drecha prome. *“Nos ta prefera di renoba e caya completo, pero esaki ta causa mas molester y ta hopi mas caro. Ta p’esey nos ta scoge pa solucionnan a corto plaso,”* Zwiers a bisa.

Innovacion y reuzo di material

Na banda di e trabounan regular, BWM ta tambe ta busca manera pa innovacion. Por ehempel, na Boneiro ainda nan no ta uza glas den asfalt, pero Zwiers ta confirma cu esaki ta posibel. *“Glas por keda mescla den porcentahe chikito, pero nos no t’ey n’e punto ey ainda. Loke nos ta haci ta recicla e asfalt bieu. Nos ta kibra e asfalt te ora e bira piedra chikito, despues nos ta mescla e piedra den e asfalt nobo. Den luna di october nos kier cuminsa cu un proyecto piloto pa mira con e ta bay. Nos ta spera di introduci un alternativa mas duradero pa futuro.”*

Inversionnan grandi ta biniendo

Den e presupuesto di 2026 di e gobierno di Boneiro tin mas di

\$5 milyon presupuesta pa trafico, transporte y obranan publico. E cantidad aki ta menos cu na 2025, pero e añanan despues e sumanan aki ta subi bek. Esey ta acorda cu e Regio Deal cu a duna \$13 milyon caba pa mehoracion di e conexionnan y acceso na scolnan.

Riba dje, Den Haag a anuncia un inversion di \$16 milyon adicional pa camindanan na Boneiro entre 2025 y 2028. Esaki, hunto cu un fianza structural di \$4 milyon pa aña, ta nifica cu hopi placa ta bay n’e infraestructura di e isla. Pero Zwiers ta splica cu e placa aki no ta visibel mesora. *“E ta bay pa planificacion, diseño y e ora e keda ehecuta. Despues nos ta drenta den e careda p’e traha e asfalt. E proceso aki ta tuma tempo.”*

E responsabilidad ta awo cerca diputado Clark Abraham, kende ta encarga cu infraestructura y tambe Ruimtelijke Ontwikkeling. Tabatin hopi critica den pasado cu hopi plan a keda pega den e cashi di oficina. E cantidadnan significante di placa cu ta disponibel awo ta duna un speranza nobo p’e futuro di e camindanan di e isla. Sinembargo, si e miyonesnan aki lo keda uza na tempo y na un manera eficiente, lo mester keda evidencia den e añanan venidero. Pa e habitantenan di Boneiro e caminda pa un infraestructura mas miho ta un proceso lento, pero e prome pasonan a keda tuma caba.

Fuente: Bonaire.nu

Boneiro ta pidi Den Haag pa adapta ley di impuesto nobo na su realidad unico

ENTIDAD Publico di Boneiro (OLB) a duna un reaccion formal dia 15 di september riba e consulta publico di e ley di impuesto nobo cu gobierno Hulandes a propone, conoci como e “*Fiscale verzamelwet BES eilanden 2027*.” E ley aki ta un esfuerzo pa modernisa y duna mas claridad n’e reglanan di impuesto na Boneiro, Saba y St. Eustatius. E cambionan cu a propone ta afecta un gran variedad di sector, for di turismo y agricultura te cu e mercado di cas y negoshinan chikito.

Un sosten fuerte p’e realidad local

OLB ta haci un yamada na Gobierno Hulandes pa tuma e situacion unico di e islanan BES, especificamente Boneiro, como e punto di salida fundamental. E peticion aki ta bin for di e necesidad di un ley cu ta mas n’e realidad di e poblacion y di e economia local.

Un di e puntonan di preocupacion mas grandi t’e aumento proponi den e belasting riba propiedad pa hotel. OLB ta di opinion cu e medida aki no tin un base solido y ta pidi pa haci un investigacion mas profundo prome cu e implementa. Nan ta argumenta cu sin un estudio detaya di e impacto riba e sector turistico, e decision por tin consecuencianan negativo p’e economia di e isla.

Puntonan positivo y preocupacionnan specifico

Di otro banda, e ley ta contene tambe elementonan cu Boneiro ta mira positivamente, manera e exoneracion di Algemene Bestedingsbelasting (ABB) pa productonan di agricultura local. OLB ta sostene e medida aki fuertemente, pasobra e ta un paso importante pa baha e costo di bida y stimula e agricultura, haciendo e isla mas independiente y fortifica e seguridad alimentario.

E mercado di cas, cu ta un tema sensitivo pa hopi habitante, tambe ta haya atencion den e reaccion di OLB. Nan ta pidi pa un sosten specifico pa personanan cu ta cumpra nan prome cas, por ehempel, door di baha e belasting di overdracht pa casnan accesibel. E tipo di medidanan aki ta esencial pa yuda e hobennan cu ta buscando pa cumpra cas.

Un otro punto critico cu a ser señala t’e plan di manda notificacion di cobranza di belasting via post. OLB ta adverti cu e servicio di post n’e islanan no ta confiable y cu e metodo aki por resulta den hopi problema y conflicto. E ta propone pa uza otro canalnan di comunicacion pa garantisca cu tur informacion importante ta yega na e debido persona.

Impacto riba negoshinan chikito y solucionnan practico

E ley nobo ta propone reglanan mas estricto pa negoshinan chikito, specialmente pa loke ta trata e uzo di e “gebruikelijk loon.” OLB ta crea e ley aki cu e lo perhudica negoshinan chikito y ta

pidi pa normanan mas husto y simpel. Esaki lo permiti e negoshinan aki prospera sin haya nan mes confronta cu reglanan burocratico cu no ta adapta n’e escala di operacion na Boneiro.

E ultimo punto importante t’e reglanan complica pa auto di servicio. OLB ta pidi pa traha hunto cu e Ministerio di Finansa Hulandes pa haya solucionnan practico cu ta funciona den e realidad di Boneiro. E ta un ehempel di con e adaptacion di leyman ta un paso pa dilanti p’e islanan.

Un oportunidad pa influencia futuro

Segun OLB, e proceso di consulta ta un gran oportunidad p’e islanan BES, incluyendo Boneiro, pa laga nan bos wordo scucha. Door di duna nan reaccion na tempo, Boneiro por influencia e ley final, garantizando cu e ta cuadra miho cu e realidad y necesidadnan di e isla. E comunicacion y colaboracion cu Gobierno di Hulanda ta crucial pa un futuro mas sostenibel pa Boneiro.

Fuente; Bonaire.nu

RECETA DI DIA

Baked Pasta Casserole

BAKED Pasta Casserole ta un cuminda perfecto pa henter famia! E ta un plato masha facil pa prepara y ta super dushi. T'e cuminda ideal pa un anochi di siman of un mainta liber cu bo kier algo nutritivo y delicioso. E receta aki ta combina pasta, carni y berdura cu un saas simpel pa crea un cuminda cu ta comfort food y ta yena bo.

Ingrediente

2 cup di pasta tipo penne of rigatoni (herbe al dente)
1 cup di saas marinara of pizza
1 cup di keshi mozzarella raspa
1 cup di carni mula of worst (cooked ground beef or sausage)
½ cup di promenton berde, corta na pida chikito
¼ cup di oleifi preto, corta na slice
½ cup di cherry tomatoes, corta na mita
1 telep di Italian seasoning
Salo y black pepper na smaak

Instruccion

1. Prekeinta bo forno na 180°C (350°F).
2. Den un forma (baking dish), plama e pasta herbi y mescl'e cu e saas marinara.
3. Saca mita di e keshi mozzarella riba e pasta.
4. Añadi e carni, promenton, oleifi y e cherry tomatoes.
5. Pone e resto di e keshi mozzarella y e Italian seasoning ariba.
6. Horna sin tapa pa 20-25 minuut, te ora e keshi ta masha bon dirt y ta bubble.
7. Sirbi cayente, bo por decor'e cu blachi di basil fresco si bo kier.

Fortaleza pa Famia

No pleita, tampoco debati tocante e palabra di Dios

PALABRA di Dios, ta puro y santo y no por wordo uza como obheto di competencia pa wak ken ta mas sabi, pasobra ningun hende no ta mas sabi cu Dios.

Den 2 Timoteo 2:14-16 Pablo ta bisa lo siguiente: Recorda nan e cosnan aki, y ordena nan den e presencia di Dios, pa no pleita tocante di palabra, locual ta inutil, y ta hiba na ruina di esnan cu ta tende.

Haci tur bo esfuerso pa presenta bo mes aproba dilanti di Dios, manera un trahado, cu no tin motibo pa tin berguensa, cu ta parti e palabra di berdad na un manera corecto. Ma evita papiamento mundano y bano, pasobra esaki lo hiba na mas impiedad.

Pablo ta bolbe recorda Timoteo den versiculo 22-26 pasobra Timoteo tabata un hoben.

Awor huy pa e pasionnan di hubentud, y busca Husticia, Fe, Amor, y Pas, hunto cu esnan cu ta yama na Señor di un curason puro. Ma rechasa speculacion bobo y ignorante, sabiendo cu nan ta produci pleito.

Y e sirbido di Señor no mester ta:

Pleitado, ma cariñoso cu tur hende, vu capacidad pa siña, cu pasenshi ora e wordo trata inhustamente. Cu ta coregi cu suavidad, esnan cu ta den oposicion, pa kisas Dios duna nan repentimento, cu ta hiba na conocimiento di e berdad, y nan bin na nan sano huicio y scapa for di e trampa di diabel, den cual e a tene nan preso pa haci su boluntad.

Y conocimiento biblico ta masha importante pa nos bida, pero mas importante ta con nos ta biba e Palabra, pasobra ta nos manera di biba ta demostra con e palabra a drenta nos curason, y con e palabra a cambia nos bida. Pasobra asina ta wordo demostra cu nos a compronde e palabra y nos tin respet pa Dios.

Hopi biaha tin hende gusta pleita of debati tocante e palabra di Dios, pasobra nan ta rebelde, y no gusta corecion y nan ta busca manera pa haci politica, wak cu nan por scapa for di gara di e palabra, cu den tur caso Señor tin rason.

P'esey no ta bon pa pleita ni debati cual ta un forma sofisticada pa resisti y compara e palabra na un nivel mundano y carnal,

haciendo politica, pero esey no ta cambia nada, pasobra e ta lanta rabia di hende, y na final di e debate pica ta keda pica, pa tur hende, no tin distincion di rasa of color,

Hopi hende ta purba modernisa e palabra, of actualisa e palabra, treciendo formanan mundano, pa hala atencion di hende, pero locual tin cu pasa ta, cu hende mester scucha y somete na e palabra, pa asina yega na arepentimento, aparta for di pica y comberti na Cristo Hesus.

Nos tur a haci pica, y nos tur mester yega na e conocimiento di palabra di Dios, pa asina nos por sali for di scuridat diabolico, y yega na Cristo Hesus kende ta e caminda e berdad y e bida.

Pasobra locual ta para skirbi no ta cambia, ni maske cuanto hende pleita y debati y ta para skirbi: Sinembargo e fundeshi firme di Dios ta para, seya cu e inscripcion aki: Señor conoce esnan cu ta di dj'E, y laga tur esnan cu ta menciona e nomber di Señor abstene di maldad (2 Timoteo 2:19).

Dios no ta gusta nada mescla, specialmente ora ta trata di Su palabra, pasobra e proposito di nos instruccion ta amor di un curason puro y un bon consenshi y un fe sincero (1 Corintionan 1:4-6).

Laga nos tur recorda locual ta para skirbi den Isaia 1:18-20.

Santo di Dia

Un faro di fe na Korea

Awe ta Dia di San Andrés Kim Taegon

AWE, dia 20 di september, nos ta honra San Andrés Kim Taegon, un figura grandi den historia di fe, kende su bida a sirbi como un bida di sacrificio y devocion inkebrantabel na Dios. Como e prome sacerdote nacional di Korea y un di e 103 martirnan Koreano, su legado ta sigui inspira generacionnan, mustrando e poder di e spirito humano pa persevera bou di e persecucion mas teribel.

Bida trempan y yamada na sacerdocio

Andrés Kim Taegon a nace na año 1821 na Solomon (Oreum), un area di Chungcheongnam-do, Korea, den un famia cu tabata recientemente a converti na Cristianismo. E tempo ey, cristianismo tabata ilegal na Korea y esnan cu tabata practica e fe tabata enfrenta persecucion serio, incluso morto. Pues, e famia Kim Taegon a mostra un curashi y compromiso for di principio. Su tata, Ignacio Kim Chejun, tambe a sufri martirio y varios otro miembro di su famia a bira martir p'e fe.

For di un edad hoben, Andrés a mostra un inteligencia y devocion extraordinario. E obisponan Frances di e Misionnan di Paris, cu a drenta Korea incognito pa sirbi e comunidad catolico, a reconoce su potencial. Na e edad di 15 año, Andrés a keda selecciona pa studia pa sacerdocio na un seminario na Macao. Esaki tabata un oportunidad unico y peligroso, dunando e hecho cu biahamento pa exterior tabata hopi restrictivo pa Koreanon, mas ainda pa esnan cu tabata tuma pasonan pa promove un religion stranhero.

Su caminda pa sacerdocio no tabata facil. Andrés a dedica nueve año na su estudionan, siñando Latin, Frances y Chines. E tabata biaha cu regularidad y cu e riesgo di su bida entre China y Korea, pa yuda e misioneronan drenta e pais y pa haci contacto cu e comunidannan cristian scondi. Su biahenan tabata envolve crusa riunan gevries, pasa door di tereno inhospito y evadi e warda real cu tabata vigila e fronteranan pa preveni tur contacto cu stranheronan.

Ordenacion y sirbishi como sacerdote

Na año 1845, na e edad di 24 año, Andrés Kim Taegon a keda ordena como sacerdote na Shanghai, China, door di Obispo Jean-Joseph-Jean-Baptiste Ferréol. E tabata e prome sacerdote Koreano nativo. E ordenacion di Andrés tabata un momento di speransa inmenso p'e comunidad catolico Koreano, cu tabata bou di opresion. Finalmente, nan tabatin un di nan mes, un homber

di nan mes cu por a duna e sacramentonan y guia nan spiritualmente den nan propio idioma y cultura.

Despues di su ordenacion, Obispo Ferréol, Andrés y un otro misionero a regresa Korea. Nan a drenta e pais pa medio di un yate chikito, desembarcando na un beach cerca di Seoul. Cu e riesgonan hopi halto, Andrés a cuminsa su ministerio cu zelo y determinacion. E tabata biaha door di e pais scondi, bishitando e comunidannan cristian y yudando nan cu nan fe. Su presencia tabata un fuente di gran consuelo pa e Catoliconan Koreano, cu a sinti nan mes aisla for di e resto di mundo Catolico.

Martirio

Lamentablemente, e ministerio di San Andrés Kim Taegon no a dura mucho. Na año 1846, menos cu un año despues di su ordenacion, el a keda aresta p'e autoridannan Koreano. E persecucion di cristiannan tabata den su maximo y Andrés a keda deteni, tortura y encarcela pa su fe. Durante su encarcelamento, Andrés a skirbi varios carta na su fielnan y n'e otro misioneronan, animando nan pa permanece fuerte den fe, a pesar di e persecucion cu nan tabata sufriendo. E cartanan aki ta mostra su inkebrantabel fe, su spirito noble y su preocupacion p'e otro cristiannan.

Dia 16 di september 1846, Andrés Kim Taegon a keda decapita na Saenamteo, cerca di Seoul, cu e edad di 25 año. Su ultimo palabranan tabata un testimonio na su fe: "Mi a scoge pa keda cristian y mi a haci mi mes cla y mi ta muri pa Dios. Tene boso mes na Dios y esaki t'e fin di mi bida."

Legado y canonisacion

San Andrés Kim Taegon y e otro mártirnan Koreano a keda canonisa pa Paps Juan Pablo II na año 1984, durante su bishita na Korea. E canonisacion aki a reconoce oficialmente e sacrificionan inmenso cu e catoliconan Koreano a haci pa nan fe. Awe, San Andrés Kim Taegon ta un figura hopi venera den Iglesia Catolico y su fe, curashi y compromiso inkebrantabel ta sirbi como un inspiracion pa tur cristian.

Su bida ta recorda nos cu fe por florece hasta den e paisnan di persecucion mas pisa y cu amor pa Dios y pa prohimo por supera tur obstaculo. E ta un símbolo di e persistencia di e spirito humano y un testamento bibo n'e poder di e creencia.

E proposito di bida:

Un buskeda sagrado

FOR di comienso di tempo, hende a haci un pregunta cu ta resona den nan alma: “*Dicon mi ta aki?*” E buskeda pa e proposito di bida ta un biahe universal, un compas cu ta guia nos a traves di e laberinto di nos existencia. Aunke mundo moderno por ofrece nos mil y un distraccion, e esencia di nos ser ta keda conecta n’e buskeda sagrado aki. E ta un pregunta cu ta pasa trans generacion, cultura y creencia. Ora nos busca p’e proposito di nos existencia, hopi ta drumi riba e sabiduria cu nos religionnan ta ofrece.

E perspectiva di e gran religionnan

E religionnan mas grandi na mundo tur ta ofrece un guia conmovedor y profundo riba e sentido di bida. For di e creencianan aki, nos por haya un sentido di nos balor indiscutibel, nos relacion cu algo mas grandi cu nos mes y e oportunidad pa haci un impacto positivo rib’e mundo.

Cristianismo

Den cristianismo, e proposito di bida ta profundamente conecta cu e amor di Dios y nos relacion cu esaki. Hesus a siña nos cu e mandamento mas importante ta pa stima Dios cu tur nos curason, mente y alma y pa stima nos prohimo manera nos mes. Segun e creencia aki, nos proposito ta pa biba den harmonia cu e boluntad di Dios. Esaki no ta solamente un obligacion, sino un invitacion pa biba un bida cu ta refleha e gracia y misericordia cu nos a ricibí. E ta un yamada pa sirbi otro, pa bringa pa husticia y pa ta un luz di speransa den un mundo cu tin mester di e speransa aki.

Islam

Pa e Musulmannan, bida ta un acto di adoracion di Allah. E palabra “Islam” mes ta nifica “sumicion”. E proposito di bida ta pa biba den sumicion n’e boluntad di Allah y esaki ta wordo expresa a traves di e cinco pilarnan di Islam. E proposito aki no ta solamente un asunto individual, sino tambe colectivo. P’e musulmannan, e ta importante pa biba un bida di sirbishi, di compasion p’e pobernan y di husticia pa tur.

Budismo

Budismo ta ofrece un perspectiva diferente. E proposito di bida ta pa alcanza iluminacion, óf “Nirvana”, un estado di liberacion for di sufrimento. E buskeda pa Nirvana ta un biahe personal di introspeccion, mindfulness y meditacion. E siñansanan di Buda ta e guía riba e caminda aki, yudando hende pa libera nan mes for di nan propio deseo y apegonan. Segun e creencia aki, nos por contribui na mundo door di cultiva compasion y bondad.

Hudaismo

E proposito di bida den Hudaismo ta conecta cu un pacto di lealtad cu Dios. E ta un yamada pa biba un bida santo, sigui e ley y mandamentonan di e Toraj y hiba un bida di “Tikkun Olam”, óf “reparacion di mundo”. E ta un concepto cu ta encera cu cada persona tin un rol pa hunga den haci mundo un luga miho. E ta un yamada pa haci ehercicio di husticia y misericordia na tur hende.

E contribucion cu nos por haci

Aunke e religionnan aki tin nan diferencia, tur ta comparti un vision comun di e proposito di bida cu ta encera un contribucion n’e mundo cu nos ta biba aden. E ta un yamada pa nos biba un bida cu ta mas grandi cu nos mes. E contribucionnan cu nos por haci no mester ta grandi. E por ta un acto simpel di bondad, un man cu ta yuda un prohimo of un palabra di animacion.

E buskeda p’e proposito di bida ta un biahe personal, pero e ta uno cu ta conecta nos cu e humanidad y cu e universo. E ta un yamada pa nos biba cu amor, compasion y gratitud y pa nos laga un legado positivo pa mundo.

Aruba ta di luto cu fayecimento di un leyenda musical internacional

PROME Minister Mike Eman, durante un bishita di trabao na Hulanda, tabata na compania di Sra. Shandra John, ora cu a yega e noticia tristo di fayecimento di un di Aruba su leyendanan musical mas grandi, Sr. Robert JeanD'or. A sinti e noticia aki aun mas duro, specialmente den presencia di su sobrina Shandra John.

Aruba a perde un berdadero leyenda, un talento, un musico, un persona grandi y humilde. Su talento a bay mas leu cu Aruba, na Republica Dominicana, caminda el a presenta hunto cu Los Hijos del Rey, Johnny Ventura, Roberto del Castillo y Juan Luis Guerra pa gran publico y tabata stima pa e nacion. Na Aruba esaki no tabata diferente y Robert algun dia atras ainda a yena Convention Center cu alegria y su ritmo unico.

Mike Eman a conoce Robert personalment desde chikito, pero mas ainda pa motibo di su contribucion cu e partido politico cual actualmente e Prome Minister ta lidera, esta AVP, ora el a compone e himno di campaña "Ban cas bek". Robert tabatin un bon comprension di con ritmo ta impacta hende, y e tabata tin un gran conocimiento di ritmonan Arubano.

E perdida di Robert ta un duele profundo pa Aruba completo. Prome Minister a convivi den e lucha di Robert durante su enfermedad y nunca a spera cu su partida lo yega asina lihe, pero Dios tabata tin otro plan pa Robert. Awe nos ta conmovi pa su morto y ta desea hopi forza na e comunidad, su famia y amigonan den e dianan dificil aki.

Je strijd is gestreden,
Je taak hier is volbracht.
Nu wordt je bij God verwacht.

De heer

Ludo Jozef Alfons Put
15 December 1955 - †12 September 2025

Hij leeft verder in de harten van:

Ouders :
†Marie-Louise Put-Degens
†Fons Put

Echtgenote :
Giselle Delle

Kinderen:
Mayckel en Elze Put-Terra
Patricia en Mathijs Put-Fabriek
Arnold Put
Stephanie Put
Georgemichael en Aixa Richardson-Dorotal
Georgina Richardson

Kleinkinderen:
Robin Put
Levi Fabriek
Jens Fabriek
Gealixa Richardson

Zussen :
Rob en Liliane Huysmans-Put
Benny en Mireille Wouters-Put
Edgard en Martine Hermans-Put

We willen alle familie, vrienden, buren,
kennissen, ex collega's van KPA uitgenodigen
bij het afscheidnemen van onze dierbare.

De uitvaartdienst zal plaatsvinden bij Aurora
Funeral Home op **maandag 22 September 2025**
van 09:00 tot 11:00.

De crematie zal in besloten kring plaatsvinden.

GRADICIMENTO

Dennis Neville Every

Na number di famianan nos kier a gradici un y
tur cu a tuma nan tempo pa a bin dispidi di nos
ser stima.

Boso muestra di atencion ta di hopi aprecio y un
gran sosten pa nos.
Un gradicimento di curazon na tur familia, bisiaña
y tur cu a manda krans, telegram, whatsapp,
email y hasi yamada telefonico.

Un danki special na dr. Jones, dr Daryanani, dr
Kordes y su team Oncologie/Hematologie cu
semper a tratele cu hopi amor y sra Oneida di
Wonden Poli.

Gradicimento/invitacion

Na number di famia nan nos kier a gradici cada
un cu a tuma tempo pa a bin dispidi di nos ser
stima.

Sra. Iris M. Croes
(Mama Iris)

Boso muestra di antencion ta di hopi aprecio y
un gran sosten pa nos.
Un danki na un y tur cu a manda carchi,
krans, whatsapp, email y a haci yamada nan
telefonico. Tambe na su dokter di cas Dr. Y.
Morales-Thuis y Aurora Funeral Home pa cu boso
bon servicio y atencion.

Ta invita pa asisti na un Santo Sacrificio di misa
cual lo tuma lugar na Parokia Santa Anna y
kapel di Alto Vista.

Diadomingo 21 di september 2025 pa 6'or di
atardi na Parokia Santa Anna na Noord.
Diamars 23 di september 2025 pa 5.30 di atardi
na Kapel di Alto Vista.
Diabierna 26 di september 2025 pa 6:30 di atardi
na Parokia Santa Anna na Noord. Despues di
misa lo tin un rosario na cas Meiveld 8.
Bo(so) presencia lo ta altamente aprecia.

“Señor ta mi wardador,
mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde
e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa tranquil,
pa mi bolbe haña forsa”.
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia
fayecimento di:

Sixto Dirksen
*06-08-1951 – †18-09-2025

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

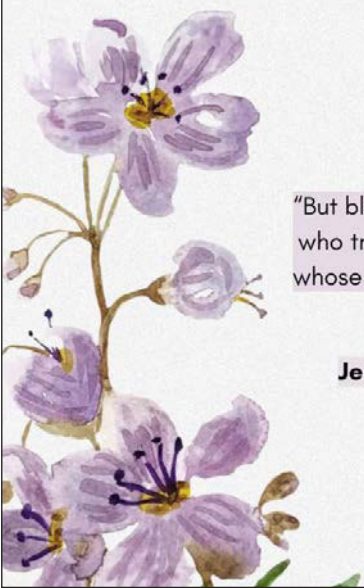

“Dios ta amor... y amor ta Dios, maske
mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta
banda di boso Curazon, mi por stens di loke
Señor ta hasi”
Salmo 33

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia
fayecimento di:

Hilaria Henriquez
Cariñosamente yama: “Lala”
*18-02-1955 – †14-09-2025

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

“But blessed is the one
who trusts in the Lord,
whose confidence is in
him.”

Jeremiah 17:7

“Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa tranquil,
Pa mi bolbe haña forsa”.
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Franklin Robert Croes
Mihor conoci como: “Robby”
*17-08-1945 - †14-09-2025

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Mi Dios, Mi Señor, Mi Salvador
Cu Bo amor infinito tenemi den Bo braza
Ya no tin scuridad
Unicamente Bo Luz briyando

Cu dolor na nos curason, nos ta participa
fayecimento di nos Casa, Tata, Welo y Omo
stima:

Sr. Rito O. Croes
Cariñosamente yama “Papa Rito”
*02-01-1948 - †12-09-2025

Acto di despedida lo wordo anuncia despues

Hesus a bisa e disipelnan: ‘Laga e muchanan
bini serka Mi. No kita nan di bini, pasobra reino di
Dios ta pertenesé na esnan manera nan.’ Mateo
19:14

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia
fayecimento di:

**Richandra
Su-ellen Bislip**
*05-08-2012 †11-09-2025

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

"Asleep in Jesus, blessed sleep"

In loving memory we announce the passing of:

Monica Veronica Finlay

*06th September, 1939

†11th September, 2025

Left to mourn

Children:

Jennifer Joseph and family
Erica Toussaint and family
Jerome Toussaint and family
Floyd Finley and family
Candace Toussaint and family

Grandchildren and great grandchildren:

too numerous to mention

Nieces and nephews:

too numerous to mention

Brothers and sisters of the San Nicolas Seventh-Day Adventist church.

Brothers and sisters of the Agape Seventh-day Adventist church.

Good friends:

Valerie and Ronna

Elderly home SABA, Paviljoen afdeling Orquidia, Zuster Thode and the team of nurses.

The funeral service will take place on **Tuesday September 23rd 2025**, from 11:00am to 1:00pm at the Pray Funeral Home in San Nicolaas, followed by the burial at the Central Cemetery at Sabana Basora.

"Tur kos tin su ora i su tempu, tur kos aki na mundu: ora pa nase i ora pa muri, ora pa planta i ora pa koba saka fo'i tera"

Cu profundo dolor y tristesa nos ta anuncia cu a bay laga nos inesperadamente nos esposo, tata, welo, ruman y omo:

Rufino Lorenzo Lampe

Tambe conoci como "Rufo"

*07-11-1938 - †14-09-2025

Casa: Olivia Lampe-Thijm

Yiunan:

Irmgard Lampe y Jozua Bermudez Guzman
Indrag Lampe y Aart Pellikaan
Menuhin y Karin Lampe

Nieto(a)nan:

Noah, Jonah, Nathania
Mischa, Arthur, Laura
Matthew, Carianne, Loren, Nathan

Ruman: Sra. Olga y †Ted Koetsier-Lampe

Primo(a)nan, amigo y conocirnan, bisñanan

Ta invita pa acto di condolencia y despedida lo tuma lugar **diasabra 20 di September 2025** na Aurora Funeral Home di 7'or pa 9'or di anochi.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida cualkier persona.

Laga tur loke ta spera mi ta bunita

Laga tur locual cu mi encontra
na caminda ta bunita

Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Autor: Cado Wever.

Cu dolor na nos curason, pero conforme cu Dios su boluntad, nos ta participa fayecimento di:

Sra. Mercedes Janet Boekhoudt-Vrolijk

Cariñosamente yama "Janet of Niechi"

*24-09-1955 - †17-09-2025

Acto di entierro lo wordo anuncia despues

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi
sosega.

E ta hibami na awa tranquil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Marie Yanick Horeb

*21-03-1960 - †05-09-2025

Acto di entierro lo wordo anuncia despues.

Jesus a bis'e: "Ami ta e resurecion y e bida; esun cu kere den Mi lo biba, maske e muri, y tur esnan cu ta biba y ta kere den Mi lo no muri nunca"
Juan 11:25-26

Conforme cu Dios Su voluntad y agradecido pa tur locual e la significa pa nos, nos ta participa cu a bai sosega den brasa di Señor:

Oswaldo Feliciano van der Linden

Mihor conocí como: "Chani" of "Ozzy"

*5 Augustus 1945- †9 September 2025

Esposa: Petra van der Linden- Oduber

Yiu: Sharon y David Meijer

Tata: †Pedro van der Linde

Mama: †Fransisca van der Linde-Alberts

Como yiu: Emiliano (Jani) Oduber y Jeanet de Windt

Nietonan: Dustin Meijer, Ian Meijer y Björn Meijer

Rumannan: †Timoteo van der Linde

†Teresita (Chichi) y †Jose (Buchi Panama) Wever- van der Linde y yunan

†Benny van der Linde y yunan

Seferino (Fefe) van der Linde

Filomeno (Shome) van der Linde y yunan

Elisabeth (Lisette) y Carlos Croes- van der Linde y yunan

Bicente (Quito) van der Linde y yunan

Swanan: Francisco (Panchito) Oduber y yunan

Miguel y Sita Oduber- Maduro y yunan

†Tico Oduber y yiu

Cuñanan: †Betty Oduber y yunan

Dora y Piet Christiaans- Oduber y yunan

Vda. Sisi de Cuba-Oduber y yunan

Consuegra: Hortencia Maduro y yunan

Sobrino(a) nan:

†Johnny Wever, Judith y Theo Ras-Wever y yiu, Glenn y Majorie Wever-Hsing y yunan, Jean Wever y yunan, Sandra y Lino van der Biezen -Wever y yunan, Jacqueline Wever y yunan, Shirley Wever y yunan, † Cado van der Linde y familia, Ester van der Linde, Ludwina y Edwin Hart-van de Linde y yunan, Albertico van der Linde y yunan, Billy y Manon van der Linde -Veenstra y yunan, †Marlon y Diana van der Linde- Driel y yunan, Shana van der Linde, Lupita van der Linde y Familia, †Marisol van der Linde y familia, Ryan van der Linde & Helen Loefstok, Edson y Angel van de Linde-Acosta y yunan, Geneve van der Linde y yunan, Gelou Wever y yunan, Drucelle Croes y yunan, Sergej Croes y yunan, Moses Boekhoudt y familia.

Bon Bisiñanan: Jem y Diana Croes y familia, Jossy y Angela van der Biezen y familia

Amigonan y Ex Coleganan di futbol, piscamento, Americana Casino, Crystal Casino y La Cabana Casino

Primo y primanan, comer y compernan, bisiñanan,

conocirnan, amistadnan y demas familia: van der Linden, van der Linde, Oduber, Meijer, Alberts, Wever, Croes, Dirksz, Maduro, Christiaans, de Cuba, Koolman, Loaiza, Escorche, van der Biezen, Vrolijk, Werleman, Kock, Vries, Navas, Wouters, Figaroa, Romero, Giel, Hsing, Veenstra, Driel, Loefstok, de Veer, Ras, Maaroufi, Werleman, Geerman, Pietersz, Acosta, Boekhoudt y demas Familia.

Ta invita pa e acto di condolencia y despedida cu lo tuma lugar na Aurora Funeral Home, cumana # 76, **diasabra, 20 di September 2025**, na unda e difunto lo reposa for di 1:00- 4:00 pm pa despues sali pa Santana Central Sabana Basora.

Enbes di krans of flor, lo tin un box disponible pa Cas di Machi. Nos ta lamenta cu despues di entierro nos no por risibi bishita di condolencia na cas.

Nos kier a pidi disculpa cu si den nos tristesa, nos por a lubida un of otro familia of conocir.

Cu Señor Jesus Cristo warda su alma te dia di redencion.

Gradicimento / Invitacion

Na number di famia nan nos kier a gradici cada un cu a tuma nan tempo pa a bin dispidi di nos ser stima:

Jacinto Antolino Kelly

Boso muestra di atencion ta di hopi aprecio y un gran sosten pa nos. Un danki na un y tur cu a manda carchi, krans, whatsapp, email y a hasi yamada nan telefonico. Tambe na Aurora Funeral Home pa cu su tremendo servicio y atencion.

Ta invita pa asisti na 3 Santo Sacrificio di misa cual lo tuma lugar:
Diadomingo, 21 di September 10or
di mainta na Misa Santa Filomena na Paradera

Diahuebs, 25 di September 7or di anochi na Misa Santa Filomena na Paradera na Misa Santa Filomena na Paradera

Diabierna, 26 di September 7or di anochi na Misa Santa Filomena na Paradera despues di e Santo Sacrificio di Misa lo tin oracion na cas, Casibari 10E

Bo(so) presencia lo ta altamente aprecia.

Mira con Dios a salva mi, Tur mi confianza ta den djE, Señor Dios ta mi forsa, mi refugio. E mes t'Esun cu a salva mi. Isaiias 12:12

Cu inmenso tristeza na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anucia fayecimento di nos mama, wela, bisawela, ruman y tanta:

Sra. Vda. Maxima E. Semeleer - Paesch

Cariñosamente yama “Shomina”, “Mamina”
*01-02-1934 - †13-09-2025

Casa:
†Rafael Semeleer

Na number di su yuinan:
Marcia Paesch y yunan
Cadia Paesch y yiu
Francisco (Scnt) y Gina Semeleer – Jansen y yunan
Antonio (Tony) y Alva (Jolanda) Semeleer - Geerman y yunan
Dominico Semeleer y compañera y famia
Magaly y Pedro Zievinger- Semeleer y yiu
Rafael (Ito) Semeleer
Johnny Semeleer
Elvis y Esther Semeleer y yunan
Vda. Glenda y †Ildo Vrolijk -Semeleer y yunan

Nieto- y nietanan:
Carina y Jeffrey Rojer-Figaroa y yunan
Javier Flanders
Eldrick Noël
Kimberly Semeleer y Tim Remijn
Franky Semeleer
Shuraima Henriquez y yunan
Jeffrey Semeleer y Joanne Vrolijk y yunan
Samantha Semeleer y Kevin Tromp yunan
Militza y Jeffrey Croes-Zievinger y yunan
Eunice Semeleer y Yakira Gabriel-Torres
Priscylla Semeleer y Janine Nicolaas
Zeick Larmonie y yunan
Hiram Vrolijk

Rumannan:
†Brunilda Paesch y famia
†Margarita Paesch y famia
Vdo. Johan (Buchi) y †Emila Paesch-Jacopucci y famia
†Helena y †Ronny Brete-Paesch y famia
Carmen Paesch y famia
Maria Paesch y famia

Amiganan di cas: Maria Marin, Dina Geerman.

Su bisanieto- y bisanietanan, sobrino- y sobrinanan, sua y cuñanan, primo- y primanan, lhanan, comer y compernan, bon bisñanan, amistadnan y demas famia: Paesch, Semeleer, Jansen, Geerman, Zievinger, Vrolijk, Figaroa, Rojer, Flanders, Noel, Croes, Remijn, Larmonie, Kelly, Henriquez, Werleman, Ras, Jacopucci, Brete, Ruiz, Flanegin, Chung, Eckmeyer, Tromp, Marin.

Un danki special ta bay pa dr. Christianne Zijerdhoudt, dr. Carolina Becker, dr. Karina Kelly, Asst. Yadira Britten y tur otronan cu a yuda Shomina.

Oportunidad pa condolencia lo tuma luga na: Aurora Funeral Home **Diamars 23 september 2025** anochi di 19:00 pa 21:00.

Ta invita tur demas famianan, amigonan y conoci nan pa asisti na acto di entierro cu ta tuma luga: **Diaranson 24 september 2025** mainta di 9:00 pa 11:00 na Parokia St. Anna, Noord.

Desculpa nos si den nos tristeza nos por a lubida di menciona un of otro famia.
Nos ta lamenta cu despues di entierro nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Mi no a muri.
Ta p'esey mi no a bisa ayo.
Mi a djis habri mi halanan y bula bay keiro.
Boso a keda atras. No laga tristesa domina boso.
Keda uni un cu otro pa mi alma, esey lo ta un alegria.
Recorda mi cu hopi amor.

Cu dolor na nos curason pero conforme cu boluntad di Dios nos ta participa fayecimento di nos mama,wela,ruman y amiga stima:

Vivecca Madeline Franken

Miho conoci como “Juf Vivecca”
*19 september 1965 - †10 september 2025

Na number di su:
Compañe di bida:
†Walter Van Der Biezen

Yiunan:
†Ryan Harms
Rygel Harms y Lydyanne Ras
Veronique Harms y Elton Jansen
Alisson de Cuba na Hulanda
Giandra de Cuba

Nieto/anana:
Aliyah Harms
Aiden Harms
Regilianne Jansen
Jeanique Jansen
Eshangely Jansen

Rumannan:
Syra Kelly y famia
Roland “Ronny” Franken & Helena y Famia na Hulanda
Aerin Franken & Evaristo y Famia
Lourdes & Ito Tromp y Famia
Glenda Franken y Famia na Hulanda
Erudina Franken y Famia
Almira Franken & Hubert y Famia
Rene & Isabella Franken y Famia
Omaira & Sergio Gomez y Famia
Alida & Oscar “Tico” Croes y Famia
Charline & Edgar Webb y Famia
Celia Wernet y Famia
Brenda Thiel y Famia
Juan & Ana Tromp

Su iha: Cedrick Franken

Amiganan di cas:
Emeli Janga y Sharin Tromp

Tata di su yuinan:
†Jacob “Ray” Harms
Roque “Gerard” De Cuba

Tur su subrina- y sobrinanan, primo- y primanan, Tur su Coleganan di Scol Paso pa Futuro y ex coleganan di Colegio Conrado Coronel, Tur su bon amiga-onan cu ta mucho hopi pa menciona y Demas famia Franken, Van Der Biezen, Harms, De Cuba, Ras, Jansen, Kelly, Kemp, Orman, Tromp, Olbina, Geerman, Gomez, Croes, Webb, Wernet, Ruiz, Anderson, Angela, Farro, Besselink.

Ta keda invita pa acto di despedida y entierro cu lo tuma lugar **Diasabra, 20 september 2025** na Iglesia di Dios situa na Hooiberg 29-H di 9:00AM-11:00AM, despues lo sali cu nos defunto stima pa santana na Sabana Basora.

Nos ta lamenta cu despues di entierro nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.
Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conoci.

To live is Christ, and to die is gain!

Philippians 1:21
It is with heavy hearts that we share the sudden passing of our dear Merline. She was deeply loved and brought joy and laughter to everyone she met. Her warmth, humor, and spirit touched countless lives, and her absence will be felt beyond measure. She is now reunited with the love of her life and has found peace and freedom.

Merlin Adassa Gayle-Richardson

Better known as “Merline”
Sunrise: September 15th 1960
Sunset: September 15th 2025

Left to mourn are her:
Husband:
† Elmando Richardson

Children:
Mark & Kim Richardson (Bonaire)
Khalila Richardson & Daniel Hartholt (Netherlands)
Annicea Richardson (Netherlands)
Jerome Richardson & Melissa Hibbeler (St. Maarten)
Jeremiah Richardson (Netherlands)

Grandchildren:
Damian, Lauren, Vincent, Kariane, Kayliane, Jesiah, Lóa & Vea

Sisters:
Elsie Gayle & family
† Daphne Gayle & family
† Novlyn Gayle- Lawrence
Theresa Gayle
Pansy Parchment & family

Brothers:
†Milton Gayle & family
Earle Gayle & family

Sisters-in-law:
†Ortencia Richardson & family
Mercedes Richardson & family
Theolinda & † Robert Rafael and family
Theresita Richardson
Telma & Piet Vantooren and family (Netherlands)
Jenette Patten & family (Jamaica)

Brothers-in-law:
†Fernando Richardson and family
Rolando & Delia Richardson and family
Wilfredo & Maria Wilson and family
Patricio Wilson & family

Friends
Patricia Jones, her sister in life and love. Oneal Arnoud her trusted companion. Joan van Heyningen her personal nurse, doctor and cousin. Her Jamaican community, who she never left out and luckily they always check for her as well.

Our mother was surrounded by so many good friends, neighbors, and confidants that it would be impossible to name them all. It would be unfair to try, as in our grief we might forget a few. The chats, before, during and after her weekday walks, the sharing of stories, you guys definitely enriched her life. Please know that we deeply appreciate each and every one of you for the kindness, laughter, and love you shared with her.

She kept the faith and her Brothers & Sisters of the Churches of Christ here and abroad meant the world to her.

Nieces, nephews, cousins and their respected families.

She was related to:
Richardson, Gayle, Wilson, Rustenberg, Hibbeler, Roels, Duinker, van Heyningen, Jones, Parchment, Croes, Hope, Whitfield, Blijden, Appels, Heyliger, Hughes, Lobles, Vantooren, Simmons, Viera, Brown and many more family and friends too numerous to mention.

The opportunity for condolence will take place on **Sunday, September 21st**, 2025 from 5:00 pm till 7:00 pm at the family home Mount Scenerystraat 13.

The funeral will take place at the Ad Patres Funeral Home & Crematorium on **Monday the 22nd of September 2025**, from 1:00 pm to 4:00 pm, where after our Beloved Merline will be laid to rest in the Sabana Basora Cemetery

We apologize if during our grief we forgot to mention any name or family. Dress code: No mourning colors, Merline is reunited with her beloved husband and in a better place so happy colors.

We regret that after the funeral we will not be receiving any condolences at home. Staff and Management of Ad Patres funeral home extend their most sincere condolences to the bereaved family.

Scan nos QR code y bira abonado di AWEMainta

Completamente GRATIS

1: Usando bo camera di telefon,
scan nos QR code na banda.

2. Bay riba "Show Options",
"Open in browser".

3. Yena e formulario.

**Haya AWEMainta
tur dia den bo inbox!**

www.awemainta.com

www.facebook.com/AWEMainta

5880022

noticia@awemainta.com
aviso@awemainta.com